

9^η

ΣΥΝΟΔΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΠΟΛΙΤΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

9^η Σύνοδος
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Πρακτικά

στη Βουλή
των Αντιπροσώπων

Συνεδρίαση
26ης Μαΐου 2023

9^η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Πρακτικά Συνόδου Συνεδρίασης 26ης Μαΐου 2023

Έκδοση: Δεκέμβριος 2023

Εκδότης © Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού
ISBN ISBN 978-9925-555-16-1 (ηλεκτρονική έκδοση)

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση των ερευνητικών πορισμάτων έκδοσης, καθώς και η αναπαραγωγή της με οποιοδήποτε μέσο χωρίς τη σχετική άδεια του Εκδότη.

Τήρηση Πρακτικών: Βουλή των Αντιπροσώπων

Για τη συμβολή στην οργάνωση και την επιτυχία της Συνόδου, εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες:

- ❖ στην Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Αννίτα Δημητρίου
- ❖ στη Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Τασούλα Ιερωνυμίδου
- ❖ στη Διευθύντρια της Υπηρεσίας Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων και στο προσωπικό της Υπηρεσίας
- ❖ στα μέλη του προσωπικού της Βουλής των Αντιπροσώπων για την προσφορά διάφορων υπηρεσιών

Εισαγωγή

Με ιδιαίτερη χαρά παρουσιάζουμε σε αυτή την έκδοση τα πορίσματα της 9ης Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία διοργανώθηκε από το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η πρωτοβουλία αυτή του ΠΣΣΕ, η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών, δίνει «φωνή» στις εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις αλλά και την ευκαιρία σε 56 εκπροσώπους των ΜΚΟ, από διάφορους τομείς δραστηριότητας, να συζητήσουν προβλήματα, ανησυχίες αλλά και να υποβάλουν εισηγήσεις για σημαντικά θέματα που απασχολούν τον τομέα, μέσα από το βήμα της Βουλής, στην παρουσία αξιωματούχων του κράτους.

Η 9η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών, καλεί το κράτος να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για προώθηση των θεμάτων που έχουν τεθεί και να διασφαλίσουμε ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για τη λειτουργία της κοινωνίας των πολιτών.

Είμαι βέβαιος ότι τα πορίσματα της Συνόδου θα τύχουν της δέουσας προσοχής από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ηλίας Δημητρίου

Πρόεδρος

Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού

ΤΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΔΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΠΟΛΙΤΩΝ

9Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

**Προπαρασκευαστική Συνεδρία
Βουλευτών
Κοινωνίας Πολιτών
10/5/2023**

Πρακτικά της Κοινωνίας των Πολιτών

9^η Σύνοδος

Συνεδρίαση 26^{ης} Μαΐου 2023

Ωρα έναρξης: 10.11 π.μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλημέρα σας!

Σεβαστά μέλη της Κοινωνίας των Πολιτών,

Σας καλωσορίζω στη Βουλή των Αντιπροσώπων και κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Παρακαλώ τις έντιμες γραμματείες να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία*.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού,

Κύριοι, κυρίες εκπρόσωποι των αρμόδιων υπουργείων,

---

* Στη σύνοδο αυτή παρέστησαν οι βουλευτές κ. Γιώργος Κουκουμάς, Πρόδρομος Αλαμπρίτης και Ονούφριος Κουλλά.

Αγαπητοί σύνεδροι,

Αγαπητές σύνεδροι,

Αγαπητοί συνάδελφοι... Δεν βλέπω βουλευτές, θα έρθουν στη συνέχεια, ελπίζω.

Κυρίες και κύριοι,

Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, ειδικά στο ρευστό παγκόσμιο σκηνικό όπως διαμορφώνεται, προβάλλει αναμφίβολα κρίσιμος και κομβικός σε σχέση με τη διασφάλιση των δημοκρατικών διαδικασιών, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη θωράκιση των αρχών ενός σύγχρονου κράτους δικαίου. Πρόκειται για τη φωνή των πολιτών, η οποία προβάλλει, μέσα από τη δράση των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), άλλοτε διεκδικητική, άλλοτε υποστηρικτική και, εκεί και όπου επιβάλλεται, επικριτική, παρεμβαίνοντας στα όσα τεκταίνονται, στα όσα σχεδιάζονται και στα όσα στη συνέχεια μετουσιώνονται σε πολιτικές και στρατηγικές.

Είναι πραγματικά με ιδιαίτερη χαρά που σας καλωσορίζω σήμερα στην 9^η Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών, έπειτα από τετραετή αναστολή των εργασιών, συνεπεία της πανδημίας του κορωνοϊού και των προβλημάτων που προέκυψαν σε όλους τους τομείς της κοινωνίας.

Η Κοινωνία των Πολιτών, κατά τις συνόδους που πραγματοποιήθηκαν μέχρι και το 2019, έχοντας πάντοτε ως στόχο την ανάδειξη του σημαντικού έργου των εθελοντικών οργανώσεων, καταπιάστηκε με ποικιλία θεμάτων και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και οι κοινωνίες στον τόπο μας, στην Ευρώπη, αλλά και διεθνώς, όπως είναι για παράδειγμα η φτώχεια ή ο κοινωνικός αποκλεισμός. Πέραν αυτών, τις προηγούμενες συνόδους απασχόλησαν οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη λειτουργία των εθελοντικών/μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι σχέσεις τους με τη δημόσια διοίκηση, αλλά και η εμπλοκή των νέων στην εθελοντική δράση και προσφορά.

Με στόχο τη διασφάλιση ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος σε σχέση με τη

συμμετοχικότητα και την προσφορά, η Κοινωνία των Πολιτών ενέκρινε κατά τη 2^η Σύνοδο την Εθνική Διακήρυξη για τον Εθελοντισμό, που αποτέλεσε το κοινό όραμα των εθελοντικών οργανώσεων, ενώ στο πλαίσιο της 7^{ης} Συνόδου αναδείχθηκε η σημασία της χρηστής διοίκησης που επιβάλλεται να διέπει τη δράση των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Στο πλαίσιο αυτό εγκρίθηκε ο Κώδικας Χρηστής Διοίκησης, Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας για τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, ένας σημαντικότερος κώδικας που εκσυγχρονίζει ουσιαστικά τον εθελοντικό τομέα και ενισχύει το έργο των οργανώσεων για παροχή υπηρεσιών στη βάση των αρχών της διαφάνειας, της αμεροληψίας και βεβαίως του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Η 8^η Σύνοδος, με την εμπειρία των επιτυχημένων προηγούμενων συνόδων, ανέδειξε περαιτέρω τον ρόλο και τη συμβολή των εθελοντών, τις ευθύνες που ανιδιοτελώς επωμίζονται διαχρονικά και ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσεων, όταν τα προβλήματα και οι ανάγκες των πολιτών οξύνονται και συνακόλουθα απαιτείται μεγαλύτερη αρωγή προς ανακούφιση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Στο πλαίσιο της εν λόγω συνόδου και με δεδομένο ότι οι σύγχρονες ανάγκες αυξάνονται με ταχύτητα σκιαγραφήθηκαν οι προοπτικές του εθελοντικού κινήματος ως πολύ σημαντικού φορέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Και στο σημείο αυτό θα μου επιτρέψετε από καρδιάς να συγχαρώ το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ), καθώς και τα Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού (ΕΣΣΕ) για τον συντονισμό, τη δραστηριοποίηση, την ανάπτυξη των οργανωμένων συνόλων για εθελοντική προσφορά στις ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν στον τόπο μας, ως αποτέλεσμα των απανωτών κρίσεων και πρόσφατα της οικονομικής δυσχέρειας, με αποτέλεσμα τη ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού, οδηγώντας σε πρωτοφανή ακρίβια και ταλανίζοντας αρκετά νοικοκυριά και συμπολίτες μας ειδικότερα με μεσαία και χαμηλά εισοδήματα.

Η Έκθεση της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, που είναι το βασικό αντικείμενο συζήτησης σήμερα, ενημερώνει για την ποικιλομορφία των δράσεων και παρεμβάσεων των ΜΚΟ ως φορέων των οποίων βασικό κίνητρο είναι η προσφορά. Είναι το αίσθημα της προσφοράς, η αγάπη προς τον συνάνθρωπο για αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών. Οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, λειτουργώντας ως αντίβαρο στον δημόσιο και τον ιδιωτικό κερδοσκοπικό τομέα, πέραν της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων, προασπίζονται τα δικαιώματα του πληθυσμού, προάγοντας την κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, αλλά και την ισορρόπηση της οικονομικής και βιώσιμης ανάπτυξης. Προβαίνουν σε δράσεις που στόχο βεβαίως έχουν, παράλληλα, την προώθηση της έρευνας, τη στήριξη των επιχειρήσεων και βιομηχανιών για υγιές επιχειρείν, ενώ πρωτοβουλίες αναλαμβάνονται και για δημιουργία δικτύου ασφάλειας στις ορεινές περιοχές.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι ο εθελοντισμός στον τόπο μας, ως ελεύθερη και αυθόρμητη επιλογή, επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία στις ανάγκες των ανθρώπων και την ίδια ώρα οι εθελοντικές οργανώσεις καθίστανται εναλλακτικοί φορείς κάλυψης αναγκών με ευελιξία που ξεπερνά σε κάποιες περιπτώσεις αυτήν ακόμη και των δημόσιων φορέων και αυτή είναι μια πραγματικότητα θεωρώ που πρέπει να ειπωθεί. Η αξιόλογη δράση την οποία αναπτύσσουν οι εθελοντικές οργανώσεις αυξάνει την ανάγκη στήριξής τους στο σύγχρονο απαιτητικό περιβάλλον. Ευελπιστώ ότι η Έκθεση της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών θα αποτελέσει το έναυσμα για μια εις βάθος συζήτηση για όσα επιβάλλεται να γίνουν από την πολιτεία, ώστε οι εθελοντικές οργανώσεις όχι μόνο να συνεχίσουν να διαδραματίζουν τον σπουδαίο τους ρόλο, που εδώ και δεκαετίες εξάλλου πράττουν, αλλά και να τύχουν περαιτέρω ενίσχυσης, που θα τους επιτρέψει να καινοτομήσουν, αναλαμβάνοντας προγράμματα και δραστηριότητες για

την πλήρη ανάπτυξη ατόμων, ομάδων και κοινοτήτων.

Αυτό που είναι ιδιαίτερος σημαντικό για την υλοποίηση των στόχων τους είναι η εδραίωση ενός υγιούς διαλόγου και μιας ευρύτερης διαβούλευσης του εθελοντικού κινήματος με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς. Είμαι πεπεισμένη ότι οι παρόντες και οι παρούσες στη σημερινή σύνοδο εκπρόσωποι των αρμόδιων υπουργείων και φορέων θα αξιοποιήσουν τα συμπεράσματα της συνόδου και, με βάση τις προτάσεις των οργανώσεων που συμμετέχουν, θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του εθελοντισμού και των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Εξάλλου, ακόμα και εμείς ως βουλευτές και βουλευτρίες πολλές φορές στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές, αν δεν ήταν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις με τις εισηγήσεις τους και με τις παρεμβάσεις τους σε ζητήματα τα οποία ενδεχομένως να μην έχουμε υπόψη, δεν θα είχαμε μια συγκεκριμένη αντικειμενική, όσο πιο αντικειμενική γίνεται, πληροφόρηση, για να μπορέσουμε να εισάξουμε σε ένα νομοθετικό πλαίσιο τις έγνοιες, τις ανησυχίες των πολιτών. Στο τέλος της μέρας οι εθελοντικές οργανώσεις εκπροσωπούν τους ίδιους τους πολίτες. Σε μια εποχή που οι δυσκολίες και τα προβλήματα μέρα με τη μέρα αυξάνονται και ταλαιπωρούν ίσως περισσότερο κόσμο, η ενίσχυση των μη κυβερνητικών οργανώσεων συνιστά επιτακτική ανάγκη.

Για να εκπληρώσουν τους στόχους τους, οι εθελοντικές οργανώσεις χρειάζονται όμως και κίνητρα. Πρωτίστως, επιβάλλεται η οικονομική ενίσχυση και χρηματοδότηση, βεβαίως πάντοτε στα πλαίσια του εφικτού. Χρειάζονται όμως και εθελοντές, εθελόντριες, γεγονός που επιβάλλει στις εθελοντικές οργανώσεις να διαθέτουν ειδικά προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού και συνακόλουθα προσέλκυσης, επιλογής και επιμόρφωσης των εθελοντών, εθελοντριών, ώστε αυτοί, αυτές, ενδυναμωμένοι και εκπαιδευμένοι, να εξυπηρετούν και να διαχειρίζονται τις κοινωνικές ανάγκες με μεγαλύτερη άνεση. Σημαντικό αντικίνητρο στην εθελοντική εργασία αποτελεί αναντίλεκτα

η υπέρμετρη γραφειοκρατία που καθιστά δαιδαλώδεις και αναποτελεσματικές τις διαδικασίες πολλές φορές. Καλείται το κράτος και οι θεσμοί να προβούν σε όλες εκείνες τις ενέργειες και τα μέτρα που θα δημιουργήσουν ένα καθ' όλα υποστηρικτικό περιβάλλον και για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και για τους πολίτες. Το θέμα της γραφειοκρατίας είναι κάτι το οποίο επισημαίνει ακόμα και η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει να βρούμε τους τρόπους να απλουστεύσουμε όσο περισσότερο μπορούμε τις όποιες διαδικασίες, επειδή πολλές φορές οι πολίτες μας προτιμούν να μην μπουν καν στη διαδικασία με αυτό όλο που έχουν να αντιμετωπίσουν ή τη διαδικασία την οποία έχουν να αντιμετωπίσουν. Άρα, και μέσα από τις δικές σας εισηγήσεις, που θα παρατεθούν σήμερα προς τους αρμόδιους φορείς, είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε ότι θα πρέπει να βρούμε τους τρόπους να εξαλείψουμε τη γραφειοκρατία.

Ως Βουλή των Αντιπροσώπων, αναγνωρίζοντας την ευθύνη βεβαίως που μας αναλογεί και εμάς για τα θέματα του εθελοντισμού, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι θα σταθούμε δίπλα σας και μέσα από την προώθηση των σχετικών νομοθεσιών θα συνδράμουμε στην προσπάθειά σας για υλοποίηση των στόχων σας. Ως Πρόεδρος του σώματος, αλλά βεβαίως, εκπροσωπώντας όλους τους συναδέλφους και συναδέλφισσες, θέλω ειλικρινά να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου για την πολυσχιδή δράση και προσφορά σας στο πλαίσιο του οργανωμένου εθελοντισμού, ενός εθελοντισμού που είναι συνδεδεμένος με υψηλές αξίες και αρετές, όπως η φιλανθρωπία, ο αλtruισμός, η αλληλεγγύη. Μέσα από την ποικιλόμορφη εθελοντική προσφορά, καθημερινά παρέχετε σημαντική στήριξη και ανακούφιση σε μη προνομιούχες ομάδες της κοινωνίας, γι' αυτό και έχετε και έχουμε κάθε λόγο να είμαστε πολύ περήφανοι για εσάς.

Με το έργο σας κάνετε την κοινωνία καλύτερη, μια μεγάλη αγκαλιά, ιδιαίτερα για τους συνανθρώπους μας που τα προβλήματα πολλές φορές τους οδηγούν σε απόγνωση και απογοήτευση. Η στήριξη και η αγάπη σας ανοίγει ένα παράθυρο ελπίδας και

προοπτικής και έχουμε μεγάλη ανάγκη στις μέρες μας από αυτή την ελπίδα και την προοπτική.

Κλείνοντας, θέλω να επισημάνω ακόμη ότι με τη δική σας φωνή και παρέμβαση μας βοηθάτε να αντιληφθούμε σημαντικές παραμέτρους στην αντιμετώπιση των πολυδιάστατων σύνθετων, σύγχρονων απειλών και προκλήσεων, γι' αυτό και εμείς ως Βουλή των Αντιπροσώπων σας θεωρούμε ως ένα σημαντικότερο εταίρο στη διαμόρφωση πολιτικών κοινωνικής ανάπτυξης στον τόπο μας, για την πρόοδο και ευημερία του συνόλου των πολιτών.

Σας συγχαίρω για ακόμα μια φορά για το έργο σας συνολικά. Εύχομαι κάθε επιτυχία στη σύνοδο, ευελπιστώντας σε μια ζωντανή συζήτηση, μέσα από την οποία να προκύψουν λύσεις, εισηγήσεις, αλλά και να ακούσουμε προβληματισμούς και ανησυχίες.

Καλώ τώρα στο βήμα τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ), τον κ. Ηλία Δημητρίου, για την προσφώνησή του.

Κύριε Δημητρίου, έχετε τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΣΣΕ:

(ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Εξοχότατη, κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι αξιωματούχοι του κράτους,

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Εθελοντές και εθελόντριες,

Είναι πραγματικά με ιδιαίτερη χαρά που διοργανώνουμε την 9^η Σύνοδο Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία αποτελεί μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού, με τη συνεργασία της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία δίνει φωνή στις εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Στη σημερινή σύνοδο πενήντα έξι εκπρόσωποι από μη κυβερνητικές οργανώσεις

θα υποβάλουν τις εισηγήσεις τους, για να αναδείξουν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ίδιες κατά τη λειτουργία τους και γενικότερα η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών.

Οι ΜΚΟ, όπως θα τονιστεί και στην έκθεση που θα αναγνωστεί, έχουν δικαίωμα σε ένα σταθερό και βιώσιμο πλαίσιο στήριξης. Είναι ευθύνη όλων μας να αναπτύξουμε ένα ευνοϊκό περιβάλλον λειτουργίας για τις ΜΚΟ και το ανθρώπινο δυναμικό που τις στελεχώνει και χαίρομαι ιδιαίτερα που η κ. Πρόεδρος της Βουλής έχει τονίσει ακριβώς αυτή την ανάγκη, ότι πρέπει, ναι, να ενισχύσουμε τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και ως κράτος και ως Βουλή με διάφορους τρόπους και όχι μόνο οικονομικά.

Βάση για τη σημερινή συζήτηση αποτελεί η έκθεση, η οποία έχει ετοιμαστεί σε προπαρασκευαστική συνεδρία που διοργάνωσε το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού με τη συμμετοχή των πενήντα έξι βουλευτών και βουλευτριών της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών. Το ΠΣΣΕ, με βάση τον νόμο που διέπει τη λειτουργία του, συμπληρώνει πενήντα χρόνια λειτουργίας. Η πορεία του συμβουλίου καταγράφει ένα πολυσχιδές έργο με πολυεπίπεδες ενέργειες για τη στήριξη, τον συντονισμό, την προστασία και την ανάπτυξη των εθελοντικών οργανώσεων και του εθελοντισμού γενικότερα, αλλά και τη συμβολή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Σήμερα ενώνουμε δυνάμεις, για να διασφαλίσουμε ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον λειτουργίας για τις ΜΚΟ, κάτι που αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα του ΠΣΣΕ. Η οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ζητημάτων που απασχολούν την κοινωνία. Σήμερα πρέπει να εντοπίσουμε τις δυσκολίες που εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία τους, ώστε να διασφαλίσουμε τη βιωσιμότητα, αλλά και την ποιοτική τους εξέλιξη.

Εκφράζουμε ολόθερμες ευχαριστίες στην Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων που στηρίζει τον θεσμό της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, αλλά και τον ίδιο τον θεσμό του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού. Από την πρώτη στιγμή

που την είχαμε δει είχε τονίσει ότι θα είναι δίπλα στο ΠΣΣΕ, ο οποίος είναι ο κύριος εκφραστής του εθελοντισμού στην Κύπρο, σύμφωνα με τη νομοθεσία του 2006.

Ευχαριστούμε τους κρατικούς και άλλους φορείς που συμμετέχουν στη σύνοδο με εκπροσώπους τους, αλλά και τους αξιωματούχους του κράτους για τη συμμετοχή τους.

Ευχαριστώ θερμά το προσωπικό της Βουλής για τη συμβολή του στην οργάνωση συνόδου, αλλά και όλους εσάς για την παρουσία σας.

Είμαι βέβαιος ότι θα έχουμε και φέτος μια γόνιμη και εποικοδομητική συζήτηση.

Να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Δημητρίου.

Να καλωσορίσουμε και τον συνάδελφο κ. Γιώργο Κουκουμά, που είναι στην αίθουσα.

Παρακαλώ, κύριε Δημητρίου, παραμείνετε στο βήμα, για να αναγνώσετε την Έκθεση της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, για σκοπούς συζήτησης και έγκρισης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΣΣΕ:

Ωραία! Ευχαριστώ.

Η έκθεση υπάρχει μέσα στους φακέλους τους οποίους έχουμε πάρει με την είσοδό μας στη Βουλή.

Έκθεση 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών

(Στις αγκύλες τα σχόλια του προέδρου του ΠΣΣΕ κατά την ανάγνωση της έκθεσης)

Εισαγωγή για τον θεσμό της συνόδου

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ), με την ιδιότητα που του παρέχει ο Νόμος 61(1)/2006 ως Ανώτατου Συντονιστικού Σώματος των εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ στην Κυπριακή Δημοκρατία, διοργανώνει τη Σύνοδο της Κοινωνίας

των Πολιτών, η οποία αποτελεί μία πρωτοποριακή πρωτοβουλία του ΠΣΣΕ που δίνει «φωνή» στις εθελοντικές οργανώσεις/ΜΚΟ μέσα από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Στην ειδική αυτή **Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών**, η οποία ακολουθεί τις βασικές διαδικασίες της ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων, συμμετέχουν 56 εκπρόσωποι των εθελοντικών/μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίοι με την ιδιότητα του «βουλευτή»/της «βουλευτριάς» της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών έχουν την ευκαιρία να τοποθετηθούν με εισηγήσεις, παρουσία αρμόδιων αξιωματούχων του κράτους, για να αναδείξουν δυσκολίες που εμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών (ΜΚΟ). Η σημερινή σύνοδος δίνει την ευκαιρία αλληλεπίδρασης και διαλόγου μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η επιλογή των 56 εκπροσώπων της συνόδου γίνεται με ανοικτή διαδικασία βάσει κανονισμών και διασφαλίζει την εκπροσώπηση σχεδόν όλου του φάσματος της κοινωνίας των πολιτών από οργανωμένα σύνολα που έχουν δηλώσει ενδιαφέρον συμμετοχής.

[Δεν είναι δηλαδή μόνο μέλη του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού. Εμείς εκπροσωπούμε πέραν των 480 οργανώσεων στην Κύπρο, αλλά, ναι, ακριβώς διότι είναι η φωνή όλων των πολιτών, έχουμε μια ανοικτή διαδικασία στην οποία συμμετέχουν και οργανώσεις οι οποίες δεν είναι μέλη του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και αυτή είναι η πεμπουσία της όλης συνόδου.]

Εισαγωγή στα ζητήματα που πρέπει να εξετάσει η σύνοδος:

Συχνά, κυρίως σε περιόδους κρίσης, ανακινείται συζήτηση για τον εθελοντισμό, τις ΜΚΟ και ευρύτερα τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών και αυτό θα γίνεται όσο αναζητούμε λύσεις στα προβλήματα και στις προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο από το κράτος ή/και την ελεύθερη αγορά, αλλά και από το ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον.

Αναμφίβολα, ο εθελοντισμός και οι εθελοντικές οργανώσεις/ΜΚΟ έχουν στηρίξει αυτό το νησί σε κάθε τομέα. Το ανθρώπινο δυναμικό των ΜΚΟ, πέραν του έμμισθου προσωπικού, αποτελείται από εθελοντές/-ριες, που μέσα από διάφορες θέσεις και ιδιότητες, ως στελέχη διοικητικών συμβουλίων και εθελοντές/-ριες δράσεων, προσφέρουν μη αμειβόμενη και πολυεπίπεδη εργασία σε διάφορους τομείς. Αυτό το έργο επεκτείνεται και εκτός των δομών των ΜΚΟ, σε άτυπες δράσεις και αυθόρμητες πρωτοβουλίες.

[Εμείς, το λέω συνέχεια, είμαστε αμισθί, δεν πληρώνεται κανένας εθελοντής και εθελόντρια. Το κάνουμε γιατί το νιώθουμε, γιατί το αγαπούμε.]

Τα οργανωμένα αυτά σύνολα γενικότερα συμβάλλουν διαχρονικά με το έργο τους στην προώθηση και στην αντιμετώπιση διαφόρων ζητημάτων και προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία σε κάθε τομέα: στην πρόνοια και στην ευημερία, στην υγεία, στο περιβάλλον, στην πολιτιστική κληρονομιά και στον πολιτισμό γενικότερα, στον αθλητισμό, στην εκπαίδευση, στην ειρήνη, στη δημοκρατία, στη βιώσιμη και στην αειφόρο ανάπτυξη σε διάφορους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, στην ανάπτυξη της εταιρικής βιωσιμότητας και της υπευθυνότητας, στα ανθρώπινα δικαιώματα κ.ά.

[Άρα, αυτή η παράγραφος δηλώνει ξεκάθαρα ότι εμείς δεν ασχολούμαστε μόνο με την ευημερία, αλλά ο εθελοντισμός της Κύπρου, οι ΜΚΟ μας ασχολούνται με όλες αυτές τις δράσεις, με όλες αυτές τις ενέργειες οι οποίες καταγράφονται μέσα και που καθορίζουν τον εθελοντισμό με την ευρεία έννοιά του, όπως καταγράφεται στο λεξικό του Μπαμπινιώτη.]

Οι ποικιλόμορφες δράσεις και παρεμβάσεις των ΜΚΟ προωθούν στόχους σε διάφορους τομείς: στην παροχή κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών και προγραμμάτων, στην προάσπιση των δικαιωμάτων ομάδων του πληθυσμού στη βάση διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων, στην προάσπιση των δικαιωμάτων του πληθυσμού στα αγαθά

και στις υπηρεσίες, σε δράσεις ευαισθητοποίησης και ενδυνάμωσης διαφόρων κοινωνικών ομάδων και προαγωγής της κοινωνικής δικαιοσύνης, στην ενδυνάμωση της ενεργού συμμετοχής και της δικτύωσης, σε δράσεις προαγωγής της ισότητας, της διαφορετικότητας και των ίσων ευκαιριών, αλλά και σε δράσεις ισορρόπησης της οικονομικής και της βιώσιμης ανάπτυξης, σε δράσεις διαλόγου για προώθηση βιώσιμων και κοινωνικά υπεύθυνων πολιτικών, στην παροχή υπηρεσιών κατάρτισης και ανάπτυξης εργαλείων, στην προώθηση της έρευνας, σε δράσεις στήριξης των επιχειρήσεων και των βιομηχανικών κλάδων με σκοπό την προώθηση της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης κ.ά. Επισημαίνεται και ο σημαντικός ρόλος των ΜΚΟ στις ορεινές περιοχές, όπου προσφέρουν κοινωνικές και άλλες υπηρεσίες, δημιουργώντας ένα δίκτυο ασφαλείας σε κοινωνικές ομάδες. Η έκταση της δράσης είναι τόσο μεγάλη και το αντικείμενο των ΜΚΟ τόσο πολυδιάστατο, που είναι δύσκολο να αποτυπωθεί στον περιορισμένο χρόνο που επιτρέπει η έκταση της έκθεσης αυτής.

Σίγουρα, ο ρόλος, η λειτουργία, η έκταση της δράσης, αλλά και η βιωσιμότητα των ΜΚΟ επηρεάζεται αναλόγως από τα δεδομένα και τις δυναμικές των παραγόντων και παραμέτρων του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Ο διάλογος και η διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών και η συμμετοχή των ΜΚΟ στα κέντρα λήψης αποφάσεων σε θέματα που τους επηρεάζουν αποτελούν δε απαραίτητο στοιχείο για μια ανοικτή και δημοκρατική κοινωνία, αλλά και για την ανάδειξη των αναγκών τους, με σκοπό τη θέσπιση μέτρων στήριξης και ανάπτυξής τους. Επισημαίνεται η ανάγκη συνεργασίας και διαβούλευσης όχι μόνο στο στάδιο διαμόρφωσης νομοθετημάτων, αλλά και σε διαδικασίες, πρακτικές και μέτρα που εφαρμόζονται και επηρεάζουν τις ΜΚΟ.

Οι ΜΚΟ έχουν δικαίωμα σε ένα σταθερό και βιώσιμο πλαίσιο στήριξης, αλλά και ευνοϊκού περιβάλλοντος, περιλαμβανομένων των κατάλληλων υποδομών και

διαδικασιών χρηματοδότησης. Γι' αυτό και πρέπει να μας απασχολήσει το πόσο ασφαλές, ευνοϊκό και υποστηρικτικό είναι αυτό το περιβάλλον για τις ΜΚΟ και το ανθρώπινο δυναμικό που τις στελεχώνει και να αναζητήσουμε λύσεις υπό το φως των σημερινών δεδομένων και παρουσία των αρμόδιων αξιωματούχων του κράτους. Η μη διασφάλιση ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος θέτει σε κίνδυνο τα θεμέλια των αρχών και των δομών, αλλά και την ίδια την ανάπτυξη του τομέα, ενώ δεν ευνοεί τη μέγιστη, στο μέτρο του δυνατού, συμβολή τους στους τομείς που δραστηριοποιούνται.

[Εδώ θέλω να αναφερθώ σε μια συζήτηση που είχαμε σε ένα ευρωπαϊκό φόρουμ που συζητούσαν για τον εθελοντισμό. Όταν αναφέραμε ότι υπάρχει οικονομική στήριξη μέσα στα πλαίσια του κράτους και ότι δεν είναι και αρκετές οι παροχές οι οποίες δίνονται στις ΜΚΟ στην Κύπρο σε σύγκριση με το έργο το οποίο επιτελεί το Εθελοντικό Κίνημα της Κύπρου, μας είχαν πει «πώς καταφέρνετε και δεν εξαρτάστε από την εκάστοτε κυβέρνηση η οποία σας χρηματοδοτεί και άρα να εφαρμόσετε δικές της πολιτικές;

Η απάντηση ήταν απλή για εμάς: Έχουμε ξεκαθαρίσει στο μυαλό μας ότι είμαστε εθελοντές και εκπροσωπούμε τον εθελοντισμό και τους ανθρώπους και το καπέλο που έχουμε της πολιτικής μας τοποθέτησης ο καθένας το αφήνει στο περιθώριο. Δεν βλέπουμε κυβερνήσεις εμείς, δεν μας ενδιαφέρει το ποιος κυβερνά! Εμάς μας ενδιαφέρει αυτός που κυβερνά να είναι σωστός και να έρχεται να ακούει τον κόσμο και τους εθελοντές. Άρα, αυτή είναι η σημαντική διαφορά, ότι δεν έχουμε καμία εξάρτηση να τοποθετούμαστε με το τι αρέσει σε μια κυβέρνηση και τι δεν αρέσει.

Οι Ευρωπαίοι το είχαν δει αυτό ως επίτευγμα, πραγματικά σας λέω! Και χαίρομαι, όταν βρίσκομαι σε τέτοια φόρουμ και εκπροσωπώ το εθελοντικό κίνημα της Κύπρου, νιώθω περήφανος, γιατί ακριβώς η όλη εικόνα που δίνουμε είναι ότι αξίζει μπράβο σε τούτο τον λαό, σε τούτο το μικρό νησί, που με τις δομές, με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργά μπορεί, ναι, να στέκει σε μεγάλα φόρουμ άλλων ευρωπαϊκών χωρών.]

Το ΠΣΣΕ διεξάγει χαρτογραφήσεις σε παγκύπρια βάση, για να επισημαίνονται τυχόν προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΜΚΟ. Σήμερα, σε αυτή τη σύνοδο, δίνουμε φωνή σε εκπροσώπους των ΜΚΟ να καταθέσουν τις θέσεις και τους προβληματισμούς τους.

Η έκθεση της συνόδου έχει σκοπό να ενισχύσει τη συζήτηση για τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενισχυθεί η οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών στην Κύπρο και να επισημανθούν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΜΚΟ στο πλαίσιο λειτουργίας τους, ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα από τη νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία αλλά και τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας.

Βασικές παράμετροι στη συζήτηση πρέπει να είναι μεταξύ άλλων και οι εξής:

1. Οι **ρόλοι** που τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα αναλαμβάνουν δημιουργούν παράλληλα και ευθύνες τήρησης των νομοθεσιών, αλλά και των κανόνων χρηστής διοίκησης και διαφάνειας. Μπορούν οι εθελοντές/-ριες και οι ΜΚΟ να ανταποκριθούν στους αυξημένους ρόλους και ευθύνες με τα υφιστάμενα μέσα και πόρους που έχουν στη διάθεσή τους; Ποιες διευκολύνσεις μπορούν να έχουν και πώς γίνεται να υποστηριχθούν πιο ουσιαστικά;
2. Η διασφάλιση επαρκούς πρόσβασης των ΜΚΟ σε **πόρους** και **χρηματοδοτήσεις**. Μπορούν όλες οι ΜΚΟ να έχουν πρόσβαση σε κάποια κρατική ενίσχυση ή χρηματοδότηση; Σχετικό είναι και το **φορολογικό πλαίσιο**. Πόσο υποστηρικτικά είναι αυτά για τις ΜΚΟ; Οι ΜΚΟ αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα με κίνδυνο τη βιωσιμότητά τους.

2.1. Κρατικές ενισχύσεις και χρηματοδοτήσεις υπουργείων/υφυπουργείων:

- 2.1.1. Χρειάζεται να συσταθεί ένας κεντρικός φορέας στην παροχή των κρατικών ενισχύσεων.

[Δεν μπορεί να έχουμε επτά υπουργεία να δίνουν χορηγίες. Είναι μια

πάγια θέση αρκετών χρόνων και ευχόμαστε κάποτε αυτό να ακουστεί.]

- 2.1.2. Η κρατική ενίσχυση που δίνεται σε ΜΚΟ είναι μειωμένη, σε σχέση με το έργο που αναλαμβάνουν.

[Δεν μπορεί να ισοπεδώσουμε όλους... Πάρε πενήντα, πάρε εξήντα χιλιάδες. Εμείς αυτό που λέμε είναι ότι αυτοί που κάνουν έργα, αυτοί που κάνουν προγράμματα στοχευμένα, ναι, να παίρνουν ανάλογη χορηγία. Στις ΜΚΟ οι οποίες δεν κάνουν τα προγράμματα ή δεν ικανοποιούν τα προγράμματα δεν πρέπει να δίνει το κράτος. Να δίνει σε αυτές οι οποίες παράγουν έργο, το οποίο έργο είναι και στοχοθετημένο και στοχομετρημένο. Υπάρχουν οργανώσεις που δεν λαμβάνουν ουσιαστική ή καμία κρατική ενίσχυση.]

- 2.1.3. Απορρίπτονται αιτήσεις των ΜΚΟ λόγω προϋποθέσεων των σχεδίων, όπως οι αναξιοποίητες καταθέσεις και τα αποθεματικά που προκύπτουν για συγκεκριμένους λόγους.

[Μια προσέγγιση τελείως λανθασμένη. Πρέπει να εξετάζεται γιατί μια οργάνωση π.χ. έχει οκτακόσιες χιλιάδες στα ταμεία της. Υπάρχουν λόγοι. Άρα, δεν μπορεί μέσα από τη γραφειοκρατία, κυρία Πρόεδρε, όπως έχουμε πει και λέμε όλοι ότι υπάρχει... Α! Έχει οκτακόσιες χιλιάδες, έχει πεντακόσιες χιλιάδες, απορρίπτεται, απορρίπτεται. Δεν είναι λογική τούτο το πράγμα.]

- 2.1.4. Εξακολουθούν να υπάρχουν οργανώσεις που δεν λαμβάνουν ουσιαστική ή/και καμία κρατική ενίσχυση.

- 2.1.5. Αρκετά προγράμματα, αλλά και δράσεις δεν εμπίπτουν στις προτεραιότητες των υφιστάμενων Σχεδίων Κρατικών Ενισχύσεων.

- 2.1.6. Τα σχέδια πρέπει να επεκταθούν σε όλους τους τομείς δράσης των

ΜΚΟ και να καλύπτουν σημαντικά ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία όπως η κλιματική κρίση, η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη κ.ά.

- 2.1.7. Όλες οι σχετικές πληροφορίες και οι διαδικασίες να δημοσιοποιούνται για σκοπούς πληροφόρησης και διαφάνειας, όπως τα κριτήρια αξιολόγησης, η διαδικασία επιλογής, η κρατική ενίσχυση που έχει δοθεί, τα αποτελέσματα των προγραμμάτων/δράσεων τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί.
- 2.1.8. Οι ΜΚΟ να έχουν στην αρχή του έτους πληροφόρηση για το ποσό της κρατικής ενίσχυσης που θα τους δοθεί για σκοπούς προγραμματισμού και αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων.
- 2.1.9. Να μη λαμβάνονται υπόψη στην αξιολόγηση των αιτήσεων των σχεδίων τυχόν ευρωπαϊκά κονδύλια που εξασφαλίζουν οι ΜΚΟ, αφού η υλοποίηση ευρωπαϊκών έργων εξυπηρετεί διαφορετικούς σκοπούς από τις ανάγκες που υποβάλλουν οι ΜΚΟ στις αιτήσεις των κρατικών ενισχύσεων.
- 2.1.10. Να υπάρχει υπηρεσία ενημέρωσης και καθοδήγησης για την υποβολή των αιτήσεων.
- 2.1.11. Αναθεώρηση της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων στο πλαίσιο των σχεδίων.
- 2.1.12. Προσαρμογή σχεδίων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαφορετικές περιπτώσεις των ΜΚΟ και των ομάδων που εξυπηρετούν, όπως για παράδειγμα το έργο των ΜΚΟ σε απομακρυσμένες περιοχές, ανεξάρτητα από τον αριθμό των εξυπηρετούμενων κ.ά.

[Ακριβώς για να διαφυλάξουμε και τις ορεινές περιοχές και να περιορίσουμε όσο μπορούμε την αστυφιλία, εξαιτίας της οποίας αναγκάζονται αρκετοί άνθρωποι να φεύγουν προς τις πόλεις.]

2.1.13. ΜΚΟ αναφέρουν ότι, ενώ τα Σχέδια Κρατικών Ενισχύσεων προτρέπουν και αποδέχονται τη δημιουργία κοινοπραξιών μεταξύ ΜΚΟ και τοπικών αρχών, οι Επαρχιακές Διοικήσεις δεν αποδέχονται καμίας μορφής σύμπραξη.

[Αυτό και αν είναι παράξενο!]

2.2. Η πρόσβαση των ΜΚΟ σε ευρωπαϊκά κονδύλια

Οι ΜΚΟ δεν έχουν την τεχνογνωσία που απαιτείται για τη διεκπεραίωση των απαιτούμενων ενεργειών για την εξασφάλιση χρηματοδότησης, αλλά ούτε και για την αποτελεσματική διαχείριση της εξασφαλισθείσας χρηματοδότησης. Ως εκ τούτου, η πρόσβαση των ΜΚΟ σε ευρωπαϊκά κονδύλια παραμένει περιορισμένη.

2.2.1. Χρειάζεται ουσιαστική και πρακτική καθοδήγηση των ΜΚΟ στον εντοπισμό προγραμμάτων, αλλά και στη συμπλήρωση αιτήσεων, όπως επίσης και για τη διαχείριση των έργων. Η Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων ή η διοργάνωση κάποιων σεμιναρίων δεν μπορούν να βοηθήσουν ουσιαστικά την πρόσβαση των ΜΚΟ σε χρηματοδοτήσεις. Το όλο θέμα πρέπει να εξεταστεί εις βάθος, αφού είναι προς όφελος του κράτους και της κοινωνίας η εξασφάλιση ευρωπαϊκών κονδυλίων από τις ΜΚΟ.

2.3. Εκπτώσεις σε λογαριασμούς κοινής ωφελείας

2.3.1. Οι ΜΚΟ καλύπτουν πολλές ανάγκες της κοινωνίας και χρειάζεται να τους παραχωρούνται σχετικές εκπτώσεις, αφού η λειτουργία τους

σχετίζεται με την εξυπηρέτηση αναγκών ευάλωτων ομάδων, αλλά και αναγκών της κοινωνίας γενικότερα.

3. Επισημαίνεται η ανάγκη σχεδιασμού **Στρατηγικής** και Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη του εθελοντισμού και των ΜΚΟ.
4. Τα λιγοστά **στατιστικά στοιχεία** που υπάρχουν σήμερα για τον εθελοντισμό και τις ΜΚΟ της Κύπρου δεν μπορούν να οδηγήσουν στην εισαγωγή ουσιαστικών αλλαγών. Πρέπει να αναδειχθεί αυτός ο παραμελημένος τομέας εργασίας χωρίς αμοιβή. Πρέπει το κράτος να υιοθετήσει τις διεθνείς πρακτικές μέτρησης, ώστε να συλλέγουμε δεδομένα, να αναφερόμαστε σε συγκεκριμένο αριθμό εθελοντών/-ριών, σε συγκεκριμένες ώρες προσφοράς, σε συγκεκριμένη αξία σε ευρώ της εθελοντικής εργασίας που επιτελείται και στην αξία αυτής ως συμβολή στην οικονομία και στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Μόνο έτσι θα υπάρξουν προοπτικές ανάπτυξης του εθελοντισμού και των ΜΚΟ.

[Είχε αναφέρει σε μια ομιλία του ο Δημήτρης Χριστόφιας, όταν ήμασταν στο Προεδρικό, ότι τα λεφτά τα οποία δίνει το κράτος είναι κατά το ένα τρίτο αυτά τα οποία ξοδεύουν ή «τρώννε» οι εθελοντικές οργανώσεις. Εμίλαν για δέκα εκατομμύρια του κράτους, που οι εθελοντικές οργανώσεις υπερβαίνουν τα τριάντα με σαράντα εκατομμύρια σε προσφορές. Λέω σας ένα στοιχείο, το οποίο είπε Πρόεδρος της Δημοκρατίας πριν από επτά-δέκα χρόνια, πόσα ήταν. Περισσότερα. Άρα, αντιλαμβάνεστε τι όφελος υπάρχει στην οικονομία.]

5. Η **απρόσκοπτη πρόσβαση** των **ΜΚΟ/εθελοντών/-ριών** σε προγράμματα κατάρτισης για **ενδυνάμωση** των **ικανοτήτων** του **ανθρώπινου δυναμικού**. Πρώτον, οι εθελοντές/-ριες δεν δικαιούνται επιχορήγηση από την ΑΝΑΔ, όταν συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης. Δεύτερον, έχει επισημανθεί ότι δεν μπορούν όλα τα Συμβούλια Κοινοτικού Εθελοντισμού (ΣΚΕ), λόγω θέματος που

προκύπτει με την εγγραφή τους στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης και να χρηματοδοτηθούν, επειδή δεν έχουν αποκτήσει νομική υπόσταση.

6. Το **νομικό πλαίσιο** που ρυθμίζει ή/και επηρεάζει τη λειτουργία των ΜΚΟ χρήζει συζήτησης και αξιολόγησης. Ένα μη φιλικό νομικό περιβάλλον, με αχρείαστες διαδικασίες, μπορεί μακροπρόθεσμα να οδηγήσει στην υπολειτουργία ή/και τερματισμό σημαντικών προγραμμάτων ή/και της λειτουργίας των ΜΚΟ. Η υπέρμετρη γραφειοκρατία μπορεί να αποδυναμώσει το δυναμικό των ΜΚΟ και να δημιουργήσει αντικίνητρα στη συνέχιση της συμμετοχής εθελοντών/-ριών στα διοικητικά συμβούλια των ΜΚΟ. Επιπλέον, απαιτείται από τις ΜΚΟ να εξασφαλίζουν διάφορα πιστοποιητικά ή να συμπληρώνουν έγγραφα με δεδομένα που θα μπορούσαν οι ίδιες οι δημόσιες αρχές να τα εξασφαλίζουν ή να τα ελέγχουν με διασύνδεση των μητρώων και των συστημάτων τους, χωρίς να δημιουργείται γραφειοκρατία για τις ΜΚΟ.
7. Καταγράφονται πιο κάτω βασικές νομοθεσίες, αλλά και διαδικασίες, που επηρεάζουν τις ΜΚΟ στο σύνολό τους, χωρίς να αποκλείονται και άλλες νομοθεσίες οι οποίες μπορούν να επισημανθούν στη σημερινή σύνοδο.

7.1. **Ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμος**

Αποτελεί επιτακτική ανάγκη η βελτίωση του νόμου, αλλά και των σχετικών νομοθεσιών, όπως επίσης και των μέτρων που έχουν εφαρμοστεί. Τονίζεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ΜΚΟ τάσσεται υπέρ της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης.

[Για να μην παρεξηγηθούμε, εμείς από την πρώτη στιγμή που συζητείτο από το 2013 η νομοθεσία στις αρμόδιες επιτροπές συμμετείχαμε ως ΠΣΣΕ, και, ναι, τονίζαμε ότι θέλουμε έλεγχο, θέλουμε διαφάνεια όσον αφορά τον τρόπο που

λειτουργούν οι ΜΚΟ. Είμαστε από τους πρώτους που είχαμε πει δημόσια ότι δεν μπορεί στη μικρή Κύπρο να υπάρχουν 7 500 ΜΚΟ. Ήταν ένα πράγμα απαράδεκτο! Διότι, ο καθένας από εμάς, αν χάσει την καρέκλα του, πάει και ανοίγει άλλη ΜΚΟ, για να έχει και να λέει «είμαι πρόεδρος», «είμαι γραμματέας» ή για άλλους λόγους, οι οποίοι λόγοι είναι ότι κάποιος κάνει επάγγελμα τις ΜΚΟ και πληρώνονται ως εργασία και κάποιος άλλοι απλώς για να καταγράφονται ως παράγοντες τούτου του τόπου.

Επομένως, εμείς λέμε ότι, ναι, πολύ σωστά εφαρμόστηκε η νομοθεσία και άργησε κιόλας η Βουλή, και λάθος της Βουλής που έδινε συνέχεια αναβολές από το 2013. Έπρεπε, ναι, από το 2013 να εφαρμοστεί και είναι προς πίστη του προηγούμενου Υπουργού Εσωτερικών, του κ. Νουρή, ο οποίος είχε βγάλει διάταγμα και είχε πει «28 Οκτωβρίου, όσες δεν πληρούν τον νόμο, αυτόματα διαγράφονται». Και έχουν διαγραφεί 3 500 ΜΚΟ και καλώς έχουν διαγραφεί. Αναμένουμε γρηγορότερους ρυθμούς από το Υπουργείο Εσωτερικών και τη Γενική Εισαγγελία. Θα μας πουν οι εκπρόσωποι τελικά πού βρίσκονται οι άλλες 3 500 αιτήσεις των καταστατικών για επικυροποίηση, για να ξεκαθαρίσουν και άλλες οργανώσεις, οι οποίες κάμνουν ζημιά στον εθελοντισμό, πραγματικά;

Εμείς θέλουμε υγιείς οργανώσεις να είναι στους κόλπους τους δικούς μας. Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού σας δηλώνω επίσημα ότι έχει ήδη διαγράψει τρία μέλη του τα οποία, ναι, δεν είχαν επικυροποιηθεί. Το λέω τούτο, για να προλάβω ερωτήσεις μετά ότι εμείς δεν θέλουμε διαφάνεια, εμείς δεν θέλουμε ελέγχους... Όχι! Κάθε άλλο! Είμαστε οι πρώτοι!]

7.1.1. Έχει επισημανθεί από ΣΚΕ ότι η διαιώνιση της μη εγγραφής τους δημιουργεί αλυσιδωτά προβλήματα, όπως την πρόσβασή τους σε

τραπεζικούς λογαριασμούς, σε επιχορηγήσεις, στην εξασφάλιση αδειών, στην ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύωσης κ.ά.

[Το αποκορύφωμα της γραφειοκρατίας τούτου του τόπου είναι αυτό το οποίο θα ακούσετε. Έντζιεν η πρώτη φορά που το έχω πει δημόσια. Το 2006 έγινε η νομοθεσία του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού. Το 2023, τέσσερα, επτά, δεκαεπτά χρόνια, και περιμένουμε ακόμα να γίνουν οι κανονισμοί του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού. Έλεος, πραγματικά! Περιμένουμε ακόμα, γιατί; Γιατί κάποιοι έχουν κάποιες απόψεις, κάποιοι τεχνοκράτες επιμένουν για ένα θέμα για το οποίο έχουμε πει ότι πρέπει να το λύσουμε με τον διάλογο. Επεράσαν υπουργοί Εργασίας, επέρασε μια υφυπουργός, περιμένουμε την καινούργια υφυπουργό να δούμε τι εννά γίνει με τούντο θέμα! Πραγματικά πάν' να διαλύσουν τα ΣΚΕ! Πάν' να διαλύσουν τα ΣΚΕ, γιατί κάποιοι δεν κάθονται κάτω να εύρουμε μια λύση! Τόσο απλή λύση που λέει ότι τα ΣΚΕ... Και το λέει τζιαι ο νόμος δηλαδή... Οι σοφοί βουλευτές της εποχής εκείνης με τη δική τους σοφία είχαν πει ότι τα ΣΚΕ ανήκουν εις το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και παίρνουν νομική διάσταση και οντότητα με την εγγραφή τους στο μητρώο του ΠΣΣΕ. Ε, οι λειτουργοί δεν το καταλαβαίνουν, τι να σας πω άλλο; Τρεις φορές ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Νίκος Αναστασιάδης, έδωσε οδηγίες σε λειτουργούς του, σε διάφορους, «τελειώστε τούτο το πράμα». Έφωεν ο Νίκος Αναστασιάδης, περιμένουμε να δούμε τον κ. Χριστοδουλίδη, πρώτα ο Θεός, σε λίγες μέρες και να το ξαναπούμε τζιαι του κ. Χριστοδουλίδη, να δούμε είντα μ' πόν 'να γίνει σε τούντον

τόπο δηλαδή.]

- 7.1.2. Παρατηρείται καθυστέρηση στην ετοιμασία πιστοποιητικών και άλλων εγγράφων από τις επαρχιακές διοικήσεις.
- 7.1.3. Όλες οι διαδικασίες και η υποβολή εγγράφων στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου να γίνεται διαδικτυακά.
- 7.1.4. Η ψηφιακή πλατφόρμα χρειάζεται βελτιώσεις και απαιτείται εκπαίδευση για τις ΜΚΟ.
- 7.1.5. Υπάρχει διαφορετική προσέγγιση, στο πλαίσιο εφαρμογής του Νόμου, από τις Επαρχιακές Διοικήσεις.

[Δεν γίνεται εγώ να είμαι έπαρχος π.χ. της Κερύνειας να κρίνω με κριτήρια που υπάρχουν μέσα στη νομοθεσία και να λέω «εγκρίνεται» ή «δεν εγκρίνεται» τζιαι ο έπαρχος της Πάφου ή ο έπαρχος της Αμμοχώστου να λέει «εγώ διαφωνώ τζιαι κάμνω δική μου πολιτική». Είχαμε κάνει παρέμβαση στο υπουργείο τζιαι είχαμε πει «δώστε τους μια συγκεκριμένη οδηγία, όλοι να εφαρμόζουν τα ίδια». Έχουν γίνει όλοι -οι περισσότεροι, να μην παρεξηγηθώ- ειδικοί, νομικοί, ξέρουν τα ούλλα.]

- 7.1.6. Επισημαίνεται η ανάγκη επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού των επαρχιακών διοικήσεων, αλλά και των ΜΚΟ.

[Έντζιεν αντροπή! Δηλαδή υπάρχουν μέσα θέματα τα οποία χρειάζεται να έσεις νομικές απόψεις. Δεν μπορεί να αυτοσχεδιάζω εγώ που ετέλειωσα ένα γυμνάσιο, με 10,5 γενικό, ας πούμε. Έντζιεν αντροπή τούντα πράματα! Άρα, πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλοι άνθρωποι στα διάφορα υπουργεία, οι οποίοι να μπορούν να δίδουν απαντήσεις, για να μην υπάρχει τούτη η μεμψιμοιρία, τούτη η αγανάκτηση του

εθελοντικού κινήματος.]

- 7.1.7. Χρειάζεται να διεξαχθεί άμεσα διάλογος μεταξύ του αρμόδιου υπουργείου και των εμπλεκόμενων φορέων, ώστε να εντοπιστεί η καλύτερη δυνατή λύση για το θέμα των αθλητικών σωματείων και των ακαδημιών.
- 7.1.8. Λόγω των διαφόρων προβλημάτων που παρατηρούνται, καλούμε το Υπουργείο Εσωτερικών να υιοθετήσει, σε συνεργασία με το ΠΣΣΕ, τον θεσμό του ετήσιου διαλόγου με τις ΜΚΟ, όπως διοργανώνει το ΠΣΣΕ και με άλλα υπουργεία/υφυπουργεία.
- 7.2. Η εφαρμογή του **μοντέλου αξιολόγησης των ΜΚΟ στη βάση κινδύνων** στο πλαίσιο της Στρατηγικής Εκσυγχρονισμού των ΜΚΟ και της αντιμετώπισης ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στη βάση του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου.
- 7.2.1. Υπάρχει ανάγκη επανεξέτασης της μεθοδολογίας που εφαρμόζεται στο πλαίσιο αξιολόγησης της επικινδυνότητας των ΜΚΟ, ώστε να μην υπερβαίνει την αρχή της αναλογικότητας, αλλά και να συσχετιστεί με την κυπριακή πραγματικότητα σε σχέση με τις ΜΚΟ.
- 7.2.2. Επειδή η όλη προσπάθεια της αρμόδιας αρχής είναι να εντοπιστούν οι ΜΚΟ με πιθανότητα/κίνδυνο για ύποπτες δραστηριότητες, θα χρειαστεί να διαφυλαχθεί η αξιοπιστία των ΜΚΟ και να περιοριστεί τυχόν αχρείαση ταλαιπωρία μέσα από γραφειοκρατικές διαδικασίες. Δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται όλες οι ΜΚΟ ως οντότητες υψηλού κινδύνου, αφού μεγάλη μερίδα οργανώσεων λειτουργεί νομότυπα, προσφέροντας σημαντικό έργο.

7.2.3. Η οριζόντια εφαρμογή των διαδικασιών οδηγεί στον τερματισμό λειτουργίας αρκετών μικρού μεγέθους ΜΚΟ.

7.2.4. Χρειάζεται να δημοσιοποιηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών η έρευνα που έχει διεξαχθεί για τους κινδύνους και τις κατηγορίες των ΜΚΟ που κινδυνεύουν περισσότερο για χρηματοδότηση τρομοκρατίας και ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. ΜΚΟ εισηγούνται επίσης να διαχωριστεί η αποφυγή πληρωμής φορολογίας και άλλων υποχρεώσεων (tax evasion) βάσει των συστάσεων.

[Αυτή είναι η διαφάνεια! Αυτοί για τους οποίους, ναι, υπάρχει υπόνοια για βρόμικο χρήμα, για υπόκοσμο ως ΜΚΟ, εκεί κλείσε τις, να τελειώνουμε! Αλλά όχι όλοι να τσουβαλιαζόμαστε ότι είμαστε όλοι το ίδιο! Δεν είμαστε δυστυχώς ή ευτυχώς για εμάς!]

7.2.5. Θα χρειαστεί να παρακολουθούμε και τυχόν δυσκολίες που θα παρουσιαστούν στο πλαίσιο αξιολόγησης του κινδύνου και ελέγχου των ΜΚΟ από τις τράπεζες, βάσει των οδηγιών για την καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

7.3. Η διαδικασία για τους πραγματικούς δικαιούχους των ΜΚΟ

7.3.1. Χρειάζεται να επαναξιολογηθεί, εάν πρέπει να εφαρμόζεται η εν λόγω διαδικασία στις ΜΚΟ.

7.3.2. Η οριζόντια διαδικασία που έχει εφαρμοστεί για τις ΜΚΟ, η οποία σχετίζεται και με το θέμα της αντιμετώπισης ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, έχει προκαλέσει σύγχυση, λόγω της πολυπλοκότητάς της και των εντύπων που χρειάζεται να συμπληρωθούν. Επιπλέον, η σύνδεση της διαδικασίας αυτής με τα σχέδια κρατικών ενισχύσεων έχει δημιουργήσει αλυσιδωτά προβλήματα σε ΜΚΟ που δεν

μπόρεσαν να ανταποκριθούν στην εν λόγω διαδικασία. Απαιτείται η έναρξη διαλόγου με τις ΜΚΟ για το θέμα.

7.4. Ο περί Εταιρειών Νόμος/Κεφ. 113 για εγγραφή μη κερδοσκοπικών οργανισμών

7.4.1. Θα ήταν χρήσιμο να ετοιμαστεί ένας ολοκληρωμένος οδηγός ενημέρωσης για τον περί Εταιρειών Νόμο και την εγγραφή μη κερδοσκοπικών οργανισμών, αλλά και για τις υποχρεώσεις αυτών των οργανισμών.

7.5. Φορολογικό καθεστώς και νομικό πλαίσιο

7.5.1. Αίτημα από ΜΚΟ για επιστροφή του ΦΠΑ.

7.5.2. Αίτημα για αφορολόγητο αυτοκίνητο για ΜΚΟ που η δράση και τα προγράμματά τους σχετίζονται με τη μεταφορά ευπαθών ομάδων.

7.5.3. ΜΚΟ επισημαίνουν δυσκολίες στη διαδικασία έγκρισης/αναγνώρισής τους ως φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για σκοπούς του άρθρου 9(1)(στ) της περί Φορολογίας του Εισοδήματος νομοθεσίας, αλλά και στην εφαρμογή του όρου «εμπορική δραστηριότητα» στις ΜΚΟ και της σύνδεσης των τροφείων, της πώλησης αντικειμένων ή άλλων εσόδων που προκύπτουν από εκδηλώσεις, με την προϋπόθεση της εμπορικής δραστηριότητας.

[Ένας γενικός όρος που ο κάθε νομικός από εμάς ανάλογα δίδει διάφορες ερμηνείες, στηριζόμαστε όλοι στην εποικοδομητική ασάφεια τζιαι προχωρούμε. Πρέπει να τελειώνει τούντο πράμαν! Αν χρειάζεται νομοθετική ρύθμιση, πρέπει να γίνει, να καθοριστεί και να είναι σαφές τι έν' τούντο πράμα τζιαι να μη δίνουμε άλλες ερμηνείες ο καθένας από εμάς και όπως μας βολεύει ως νομικών.]

7.5.4. Το νομικό πλαίσιο χρειάζεται εκσυγχρονισμό, για να προσφέρει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τις ΜΚΟ.

[Αυτό θέλουμε, να είναι το περιβάλλον υποστηρικτικό, όχι χαριστικό.]

7.6. Ο περί Διενέργειας Εράνων Νόμος

- 7.6.1. Ο νόμος χρήζει περαιτέρω βελτίωσης, για να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες και οι γραφειοκρατικές διαδικασίες που παρατηρούνται.
- 7.6.2. Η δημοσιοποίηση του αποτελέσματος του εράνου εντός 30 ημερών δημιουργεί πρόβλημα σε περιπτώσεις που ο έρανος στηρίζει πιο μακροπρόθεσμους σκοπούς και ανάγκες.
- 7.6.3. Χρειάζεται να γίνεται αποδεκτή η δημοσιοποίηση των εράνων και σε ηλεκτρονικές/online εφημερίδες.
- 7.6.4. Να γίνει διαχωρισμός μεταξύ των χρηματικών εράνων και των εράνων συλλογής ειδών.

[Εδώ θα ήμουν άδικος να μην πω ότι γίνεται αξιόλογο έργο με την εφαρμογή της νομοθεσίας. Πραγματικά πλέον βλέπουμε να έχουν περιοριστεί οι έρανοι, οι οποίοι εγίνονταν κατά εκατοντάδες. Εκείνοι που κάμνουν εράνους... Πραγματικά πρέπει να γίνονται τζιαι να βοηθά ο κόσμος. Ήταν μια γάγγραινα, η οποία υπήρχε στην κυπριακή κοινωνία! Όπου επήαινες, έκαμνεν έρανο ο καθένας τζιαι ο κόσμος εβαρέθηκεν. Και οι εταιρείες μέσα στα πλαίσια, ναι, της κοινωνικής ευθύνης έχουν ένα όριο, έντζιε μπόρουν να διούν συνέχεια. Ενώ τώρα, πραγματικά, με τον έλεγχο που γίνεται, με τα στοιχεία, τις οικονομικές τους καταστάσεις οι οποίες ζητούνται, σκέφτεται κάποιος δκυο τζιαι πέντε τζιαι είκοσι πέντε φορές, για να προχωρήσει να κάμει έρανο. Τζιαι επίσης να πω εδώ ότι η Αρχή Εράνων δεν έχει διστάσει υποθέσεις οι οποίες δεν έχουν συμμορφωθεί με τις προϋποθέσεις που έκαναν έρανο, κάποιους να τους παραπέμψει στην Αστυνομία τζιαι κατ' επέκταση έχουν προχωρήσει τζιαι κάποιες ποινικές διώξεις.]

7.7. Άλλες νομοθεσίες που επηρεάζουν τη λειτουργία των ΜΚΟ

Πιο κάτω καταγράφονται νόμοι/νομοσχέδια που επηρεάζουν τις ΜΚΟ στο σύνολό τους, όπως:

- 7.7.1. Οι περί **Κοινωνικών Επιχειρήσεων Κανονισμοί** του 2022 εκκρεμούν ενώπιον της Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Χωρίς την ψήφιση των εν λόγω κανονισμών «Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμος του 2020 [Ν. 207(Ι)/2020]» δεν μπορεί να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή.
- 7.7.2. Ο περί της **Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης Δημόσιων Αποφάσεων** και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2022 [Ν. 20(Ι)/2022] και οι περί της Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης Δημόσιων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων Κανονισμοί του 2023 (Κ.Δ.Π. 118/2023) **επηρεάζουν τις ΜΚΟ και χρήζουν ενημέρωσης.**
- 7.7.3. Η πρόταση νόμου που τιτλοφορείται «Ο περί της **Διαδικασίας της Δημόσιας Διαβούλευσης Νόμος** του 2022» εκκρεμεί ενώπιον της επιτροπής Νομικών. Σκοπός της είναι η θεσμοθέτηση της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης σε ό,τι αφορά τον σχεδιασμό πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων νομοσχεδίων, κανονισμών, στρατηγικών και προγραμμάτων, με σκοπό να διασφαλιστούν η αποτελεσματικότητα του δημόσιου διαλόγου και η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, οργανωμένων συνόλων ή ατόμων στη διαδικασία. Εκκρεμεί επίσης η λειτουργία της πλατφόρμας e-consultation, στην οποία θα αναρτώνται όλες οι δημόσιες διαβουλεύσεις που θα διοργανώνονται από όλες τις κυβερνητικές υπηρεσίες.
- 7.7.4. Εκκρεμεί ενώπιον της επιτροπής Νομικών σχετικό νομοσχέδιο που

τιτλοφορείται «Ο περί **Πρωτοβουλίας των Πολιτών Νόμος** του 2017», σκοπός του οποίου είναι η θέσπιση των διαδικασιών και κανόνων λειτουργίας του θεσμού της πρωτοβουλίας των πολιτών με βάση τον οποίο παρέχεται ευχέρεια στους πολίτες της Δημοκρατίας να υποβάλλουν αίτημα προς την κυβέρνηση να αναλάβει δράση σε συγκεκριμένους τομείς της αρμοδιότητάς της, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής νομοσχεδίου ή άλλης πρότασης για νομοθετική ρύθμιση, και παράλληλα ρυθμίζει την υποχρέωση της κυβέρνησης να εξετάζει τέτοιο αίτημα στην περίπτωση που υποστηρίζεται από ικανό αριθμό πολιτών.

7.7.5. **Διάφορες** νομοθεσίες που απαιτούν ελέγχους και **εξασφάλιση αδειών** για τις ΜΚΟ δημιουργούν πολλές απαιτήσεις με μεγάλο κόστος για τις ΜΚΟ.

7.8. **Πρακτικές που επηρεάζουν τη λειτουργία των ΜΚΟ και των ομάδων που εξυπηρετούν**

Το θέμα της ζωντανής μετάδοσης των συνεδριάσεων των κοινοβουλευτικών επιτροπών της Βουλής των Αντιπροσώπων εκκρεμεί στην επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως.

Στην έκθεση της συνόδου περιλαμβάνεται επίσης σε **παράρτημα** μια **ανασκόπηση της προόδου** που έγινε στα αιτήματα των **προηγούμενων συνόδων της Κοινωνίας των Πολιτών**. **Καλούνται** οι αρμόδιοι φορείς να παρέχουν τυχόν νέα πληροφόρηση επί των θεμάτων, εάν υπάρχει.

Καλούμε τους **βουλευτές και τις βουλευτριες** της 9^{ης} **Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών** να **τοποθετηθούν** και να αναδείξουν δυσκολίες, προϋποθέσεις, απαιτήσεις που εμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών και να υποβάλουν εισηγήσεις στη συζήτηση για την ανάγκη δημιουργίας ενός ευνοϊκότερου περιβάλλοντος λειτουργίας και ανάπτυξης για τον εθελοντισμό και τις ΜΚΟ.

Στη συνέχεια οι **αξιωματούχοι του κράτους και εκπρόσωποι κρατικών** και άλλων **φορέων** που **συμμετέχουν** στη **σύνοδο** θα **υποβάλουν** τις **θέσεις** τους σε θέματα που θα συζητηθούν ή θα μεταφέρουν στην υπηρεσία τους τα θέματα που τέθηκαν, με σκοπό την προώθηση των απαραίτητων ενεργειών.

Με τη συνεργασία όλων, θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουμε ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για τον εθελοντικό/μη κυβερνητικό/μη κερδοσκοπικό τομέα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ανασκόπηση της προόδου σε αιτήματα προηγούμενων συνόδων της Κοινωνίας των Πολιτών (μέχρι το 2019)

Πιο κάτω καταγράφονται τα κυριότερα αιτήματα που έχουν τεθεί στις συνόδους της Κοινωνίας των Πολιτών και τα αποτελέσματα. Το ΠΣΣΕ συνεχίζει την προώθηση των αιτημάτων και καταβάλλει προσπάθειες για την επίλυσή τους, με τη συνεργασία των αρμόδιων φορέων. **Καλούνται οι αρμόδιοι φορείς να παρέχουν τυχόν νέα πληροφόρηση, εάν υπάρχει, επί των θεμάτων που άπτονται της αρμοδιότητάς τους.**

1. ΣΧΕΔΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

1.1. Αίτημα: Κάλυψη των αναγκών όλων των ΜΚΟ

Αποτέλεσμα: Εξακολουθούν να υπάρχουν οργανώσεις που δεν λαμβάνουν καμία κρατική ενίσχυση από κανένα υπουργείο και προγράμματα που δεν εμπίπτουν στις προτεραιότητες των υφιστάμενων σχεδίων κρατικών ενισχύσεων.

1.2. Αίτημα: Έγκαιρη επίδοση των κρατικών ενισχύσεων

Αποτέλεσμα: Συνεχίζει να παρατηρείται σε κάποιες περιπτώσεις καθυστέρηση στην επίδοση των κρατικών ενισχύσεων στις ΜΚΟ με

αποτέλεσμα αριθμός ΜΚΟ να αντιμετωπίζει λειτουργικά και άλλα προβλήματα.

1.3. **Αίτημα: Εξορθολογισμός των κρατικών ενισχύσεων/χορηγιών**

Αποτέλεσμα: Να αξιολογηθεί εάν συνεχίζουν να μην υπάρχουν συγκεκριμένα και μετρήσιμα κριτήρια από όλους τους κρατικούς φορείς που παρέχουν κρατική ενίσχυση ή χορηγία, κάτι που δεν διασφαλίζει τη διαφάνεια.

2. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΜΚΟ

2.1. **Αίτημα: Απαλλαγή της καταβολής του τέλους για την έκδοση πιστοποιητικού καταλληλότητας από το Τμήμα Υγειονομικών Υπηρεσιών για τις εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις.**

2.2. **Αίτημα: Δυνατότητα πραγματοποίησης δωρεάν μικροβιολογικών αναλύσεων πόσιμου νερού και αναλύσεων τροφίμων στο Χημείο του Κράτους (δηλ. των αναλύσεων που απαιτούνται για την έκδοση του πιστοποιητικού καταλληλότητας).**

Αποτέλεσμα: Δεν μπορούν να ικανοποιηθούν.

Από την πλευρά των Υγειονομικών Υπηρεσιών εκφράστηκε η βούληση για ικανοποίηση του αιτήματος, νοουμένου ότι θα υπάρξει συνεργασία με υπηρεσίες/τμήματα που ζητούν τα πιστοποιητικά. Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας επισήμαναν ότι «οποιαδήποτε άλλη διευθέτηση θα έχει ως αποτέλεσμα να μη γίνονται οι έλεγχοι στον βαθμό που ορίζεται από τη νομοθεσία και θα αποτελέσει διάκριση σε σχέση με άλλα παρόμοια προγράμματα που λειτουργούν από ιδιωτικούς ή άλλους φορείς και η λειτουργία τους διέπεται από την ίδια νομοθεσία».

Αρμόδιοι φορείς:

- Υγειονομικές Υπηρεσίες
- Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

2.3. **Αίτημα:** Δυνατότητα πραγματοποίησης δωρεάν γενικών αναλύσεων (συμπεριλαμβανομένων αιματολογικών εξετάσεων για μεταδοτικές ασθένειες και έκθεση ακτινογραφίας θώρακος) του προσωπικού των εθελοντικών οργανώσεων που εργάζεται σε παιδοκομικούς σταθμούς, κέντρα απασχόλησης παιδιών, κέντρα ενηλίκων κ.τ.λ. στα κρατικά νοσηλευτήρια για την έκδοση των σχετικών ιατρικών πιστοποιητικών.

Αποτέλεσμα: Το ΠΣΣΕ επικοινωνήσε με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες για εξέταση του θέματος, αλλά δεν υπήρχε αποτέλεσμα σε σχέση με το αίτημα.

Αρμόδιος φορέας: Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας.

2.4. **Αίτημα:** Απαλλαγή καταβολής του τέλους επιθεώρησης για την εξασφάλιση πιστοποιητικού καταλληλότητας από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών

Αποτέλεσμα: Σύμφωνα με τη νομοθεσία, δεν παρέχεται η δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή του τέλους για επιθεωρήσεις ηλεκτρικών εγκαταστάσεων που διενεργούνται από το Τμήμα.

Αρμόδιος φορέας: Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών

2.5. **Αίτημα:** Απαλλαγή καταβολής του τέλους για την εξασφάλιση της άδειας αποθήκευσης πετρελαιοειδών

Αποτέλεσμα: Δεν μπορεί να ικανοποιηθεί - Η περί Πετρελαιοειδών Νομοθεσία δεν παρέχει οποιαδήποτε ευελιξία εξαίρεσης οποιουδήποτε οργανισμού από την καταβολή τελών για έκδοση άδειας αποθήκευσης πετρελαιοειδών.

Αρμόδιος φορέας: Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

2.6. **Αίτημα:** Απαλλαγή καταβολής του τέλους έκδοσης λευκού ποινικού μητρώου για το προσωπικό των εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ

Αποτέλεσμα: Δεν μπορεί να ικανοποιηθεί - Σύμφωνα με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, η αντικατάσταση του λευκού ποινικού μητρώου με οποιαδήποτε άλλη διευθέτηση θα έχει ως αποτέλεσμα την παραβίαση των προνοιών των ισχυουσών νομοθεσιών. Επιπρόσθετα, η διευθέτηση αυτή θεωρείται ότι θα αποτελέσει διάκριση σε σχέση με άλλα παρόμοια προγράμματα που λειτουργούν από ιδιωτικούς ή άλλους φορείς και η λειτουργία τους διέπεται από την ίδια νομοθεσία.

Αρμόδιοι φορείς:

- Αστυνομία Κύπρου
- Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΚΟ

Αίτημα: Να προσφέρεται πρακτική καθοδήγηση στις ΜΚΟ από τα υπουργεία που χειρίζονται ευρωπαϊκά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις, για να διευκολυνθεί η πρόσβαση των εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ σε ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις τις οποίες συντονίζουν ή διαχειρίζονται τα υπουργεία.

Αποτέλεσμα: Πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά σεμινάρια από τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης και τα Εθνικά Σημεία Επαφής.

Αρμόδιοι φορείς:

- Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
- Εθνικά Σημεία Επαφής Ευρωπαϊκών και Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων

4. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Αίτημα: Οι ΜΚΟ να απολαμβάνουν φορολογικά οφέλη.

Αποτέλεσμα: Το νομοσχέδιο περί Ιδιωτικών Οργανισμών Κοινής Ωφελείας (ΙΟΚΩ) θα δίνει συγκεκριμένα φορολογικά οφέλη με βάση το Υπουργείο Οικονομικών. Το σχετικό νομοσχέδιο δεν έχει προχωρήσει.

Το ΠΣΣΕ έχει σημειώσει σε υπόμνημά του προς τη Βουλή ότι χρειάζεται να διασφαλιστεί ότι θα μπορούν όλες οι ΜΚΟ (συμπεριλαμβανομένων των τοπικών οργανώσεων) να απολαμβάνουν τα φορολογικά οφέλη που θα καθοριστούν. Αυτό σημειώθηκε επειδή έχει επεξηγηθεί στο ΠΣΣΕ ότι άρθρα του νομοσχεδίου αποκλείουν τις τοπικές οργανώσεις από τις πρόνοιες του ΙΟΚΩ, επειδή η δραστηριότητά τους δεν επεκτείνεται σε όλο το κοινό της Κύπρου.

5. ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΚΟ

Αίτημα: Να υπάρχουν εκπτώσεις προς τις εθελοντικές οργανώσεις για τα δημοτικά τέλη, τέλη για βασικές υπηρεσίες όπως τηλεπικοινωνία, ηλεκτρισμός, νερό κ.ά.

5.1. Αίτημα για μείωση τιμών χρέωσης ηλεκτρικής ενέργειας για τις εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις

Αποτέλεσμα: Οι εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις δεν μπορούν να καταστούν δικαιούχοι της Ειδικής Διατίμησης με Κώδικα 08.

Με βάση την απάντηση του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 94 των περί Ρύθμισης Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2017 (νόμος) στις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας δύναται να εντάσσονται μόνο κατηγορίες οικιακών πελατών που πληρούν τις πρόνοιες του νόμου. Με βάση την τελευταία Απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ημερομηνίας 1^{ης} Δεκεμβρίου 2016, και το σχετικό διάταγμα που εκδόθηκε, δικαιούχοι της ειδικής διατίμησης του Κώδικα 08 είναι οχτώ κατηγορίες ευάλωτων οικιακών καταναλωτών σύμφωνα με τα διάφορα

επιδόματα που λαμβάνουν από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

5.2. **Αίτημα προς εταιρείες τηλεπικοινωνιών για παραχώρηση εκπαιδευτικών πακέτων προς τις εθελοντικές/μη κυβερνητικές οργανώσεις.**

Αποτέλεσμα: Οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών απάντησαν αρνητικά και δεν μπορεί να ικανοποιηθεί το αίτημα.

Αρμόδιοι φορείς: Εταιρείες τηλεπικοινωνιών

6. ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΚΟ

Αίτημα: Παρ' όλο που έχουν καθιερωθεί διάφορες δημόσιες συναντήσεις διαλόγου και διαβούλευσης μεταξύ του κράτους και των ΜΚΟ, που είναι ένα θετικό αποτέλεσμα που δικαιώνει τη συνεχή προσπάθεια του ΠΣΣΕ για ενίσχυση της διαβούλευσης και του διαλόγου, δεν διασφαλίζεται πάντοτε αποτελεσματική διαβούλευση, όπως ο τρόπος διεξαγωγής της διαβούλευσης, η ενημέρωση των εμπλεκόμενων μερών, η διαδικασία καταγραφής των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν σε μια διαβούλευση, η αιτιολόγηση απόρριψης των εισηγήσεων, η ενημέρωση των φορέων για τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, η επάρκεια της χρονικής περιόδου για τη διαβούλευση κ.τ.λ.

Αποτέλεσμα: Παρ' όλο που επιτεύχθηκαν κάποια θετικά αποτελέσματα στη διαδικασία των διαβουλεύσεων, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

7. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

7.1. **Αίτημα:** Τροποποίηση του νόμου του ΠΣΣΕ και η ψήφιση των νέων του κανονισμών

Αποτέλεσμα: Δυστυχώς η τροποποίηση του νόμου του ΠΣΣΕ και η ψήφιση

των νέων του κανονισμών παραμένει για σειρά ετών σε εκκρεμότητα.

Αρμόδιος φορέας: Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

- 7.2. **Αίτημα** για ασφάλεια των εθελοντών/-ριών (έναντι ατυχημάτων ή/και ευθυνών που προκύπτουν κατά την άσκηση της εθελοντικής τους προσφοράς)

Αποτελέσματα: Με βάση την απάντηση του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μπορεί να ρυθμιστεί με την ασφάλεια ευθύνης εργοδότη, την οποία έχουν όλες οι οργανώσεις που εργοδοτούν προσωπικό, εάν προστεθεί παράγραφος για να καλύπτει και εθελοντές (π.χ. Χ αριθμό εθελοντών/-ριών με €0 μισθό). Επιπλέον και ο περί ασφάλειας και υγείας στην εργασία νόμος είναι σχετικός, αφού αναφέρει ότι στον όρο «εργοδοτούμενος» διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνεται και ο/η εθελοντής/-ρια.

Σημείωση: Αριθμός οργανώσεων αναφέρει ότι παρατηρείται πρόβλημα στην εφαρμογή και το ΠΣΣΕ διερεύνησε το θέμα με ασφαλιστικές εταιρείες, χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα ως προς το αίτημα.

Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

8. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ/ΑΤΥΠΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αίτημα: Συμμετοχή ΠΣΣΕ με εκπρόσωπό του, βάσει των αρμοδιοτήτων του που πηγάζουν από το νόμο, στην επιτροπή που έχει συσταθεί για την αναγνώριση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης.

Αποτέλεσμα: Έχει ικανοποιηθεί.

9. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Αίτημα: Να επιχορηγείται η συμμετοχή των εθελοντών/-ριών, αντί μόνο του έμμισθου προσωπικού, σε σεμινάρια κατάρτισης που επιχορηγεί η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Αποτέλεσμα: Δεν μπορεί να ρυθμιστεί το θέμα αυτό, βάσει της νομοθεσίας με βάση την απάντηση του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

10. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αίτημα: Επείγει η συλλογή και ανάλυση οικονομικών δεικτών και στοιχείων για τη διάσταση του εθελοντισμού, ώστε να διαφανεί η συμβολή του στην εθνική οικονομία και την κοινωνία.

Αποτέλεσμα: Έχει ικανοποιηθεί σε κάποιο βαθμό.

Αρμόδιος Φορέας: Στατιστική Υπηρεσία - Υπουργείο Οικονομικών

11. ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

11.1. **Αίτημα:** Η έλλειψη χρόνου αποτελεί ένα ουσιαστικό πρόβλημα. Θα μπορούσε να ρυθμιστεί η σχετική νομοθεσία για τις άδειες των εργαζομένων, που να δίνει την ευκαιρία στους εργοδότες να παραχωρούν άδεια σε εργοδοτούμενους, όταν πρόκειται για εθελοντική εργασία, με ρύθμιση των ημερών απουσίας που θα δικαιούνται.

Αποτέλεσμα: Είναι αδύνατο να τροποποιηθεί η νομοθεσία, με βάση την απάντηση του υπουργείου, επειδή, εάν παραχωρείται πληρωμένη άδεια για τον εθελοντισμό, δεν εμπίπτει πλέον στη φιλοσοφία του εθελοντισμού και, δεύτερο, θα αυξάνει το κόστος του εργοδότη.

11.2. **Αίτημα:** Το τεχνολογικό χάσμα των γενεών είναι ένα εμπόδιο στη συμμετοχή των νέων σε αρκετές ΜΚΟ, το οποίο μπορεί να αντιμετωπισθεί με την εισαγωγή των ψηφιακών εκστρατειών μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα. Μέσα από τέτοιου τύπου εκστρατείες θα γίνεται ενημέρωση των νέων για τους τρόπους πρόσβασής τους στο εθελοντικό κίνημα, καθώς και τις ευκαιρίες που υπάρχουν για εθελοντική εργασία.

Αποτέλεσμα: Διενεργήθηκαν ψηφιακές εκστρατείες για την προώθηση του εθελοντισμού.

11.3. **Αίτημα:** Ευαισθητοποίηση και αντιμετώπιση των φαινομένων ηλικιακών διακρίσεων από προηγούμενες γενιές έναντι των νέων, καθότι τέτοια πρακτική συνήθως γίνεται αιτία να τους/τις παραγκωνίζει από τα κέντρα λήψης αποφάσεων και να αισθάνονται ότι δεν έχουν λόγο και ρόλο να διαδραματίσουν.

Αποτέλεσμα: Αποστάλθηκε εγκύκλιος στις οργανώσεις μέλη του ΠΣΣΕ και των ΕΣΣΕ στις 19 Μαΐου 2017 με θέμα «Η εμπλοκή των νέων στις ΜΚΟ», στην οποία καταγράφηκαν προβλήματα/θέματα που τέθηκαν στη σύνοδο και δυσκολεύουν την εμπλοκή των νέων στις ΜΚΟ και εισηγήσεις για τρόπους αντιμετώπισης.

12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΩΡΕΑΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΚΡΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΡΙΑ

Αίτημα: Βελτίωση της διαδικασίας δωρεάς εξοπλισμού στα κρατικά νοσηλευτήρια.

Αποτέλεσμα: Δεν υπάρχει πληροφόρηση για το αποτέλεσμα.

Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών

13. ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ

Αιτήματα:

13.1. Εκπαίδευση των αρμόδιων λειτουργών στις επαρχιακές διοικήσεις για τις πρόνοιες της νομοθεσίας, ώστε να μην ερμηνεύονται με διαφορετικό τρόπο οι διάφορες πρόνοιες του νόμου κατά την εξέταση των αιτήσεων.

13.2. Έναρξη διαβούλευσης για τη θέσπιση των κανονισμών του νόμου (είναι σε εξέλιξη).

13.3. Ενημέρωση των ΜΚΟ για τις πρόνοιες του νόμου από την αρμόδια κρατική αρχή.

Αποτέλεσμα: Δεν υπάρχει πληροφόρηση για το αποτέλεσμα.

Αρμόδιος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Ιστορικό: Θέματα Συνόδων της Κοινωνίας των Πολιτών

1^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών – 2010: Το ΠΣΣΕ υλοποίησε την 1^η Σύνοδο της Κοινωνίας των Πολιτών το 2010 με μεγάλη επιτυχία, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού. Μέσα από αυτή την πρωτοποριακή πρωτοβουλία του ΠΣΣΕ, δόθηκε φωνή στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού που κινδυνεύουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

2^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2011: Η 2^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών πραγματοποιήθηκε το 2011 στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού, έχοντας ως κεντρικό άξονα συζήτησης την «Εθνική Διακήρυξη για τον Εθελοντισμό», που ετοιμάστηκε από το ΠΣΣΕ.

3^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2013: «Η λειτουργία των εθελοντικών οργανώσεων σε συνθήκες οικονομικής κρίσης και οι ενέργειές τους για αντιμετώπισή της».

4^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2014: «Ανάπτυξη στρατηγικής για επιβίωση των εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ σε συνθήκες συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης».

5^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2015: «Σχέσεις των εθελοντικών οργανώσεων/ΜΚΟ με τη δημόσια υπηρεσία».

6^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2017: «Εμπλοκή των νέων στις ΜΚΟ».

7^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2018: «Χρηστή διοίκηση των ΜΚΟ και το νομικό πλαίσιο που τις επηρεάζει».

8^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών - 2019: «Ο εθελοντισμός σήμερα: ρόλοι, ευθύνες, προοπτικές».

Και εδώ να πούμε, κυρία Πρόεδρε, ότι στην Κοινωνία των Πολιτών έχουμε αποφασίσει να υπάρχει ένα feedback της όλης διαδικασίας. Έχουμε υιοθετήσει την εισήγησή σας στην προηγούμενη Βουλή που είχαμε κάνει, των Γερόντων, που δεν υπήρχε αυτό το πράγμα και εφαρμόζουμε και σε εκείνη τη σύνοδο πλέον το να υπάρχει η αμφίδρομη ενημέρωση για το τι έχουμε κάνει, τι έχουμε ζητήσει, τι αποτέλεσμα βγαίνει, για να είμαστε πρακτικοί και να μη μένουμε μόνο στη θεωρία.

Καλή συνέχεια!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Νομίζω ότι, κρατώντας αυτό το τελευταίο που έχει πει ο κ. Δημητρίου, το πιο σημαντικό, πέρα από τη συζήτηση για ανάδειξη ζητημάτων, καινών προβλημάτων, εισηγήσεων για προτάσεις νόμου, για πολιτικές κ.ο.κ., είναι να υπάρχει αυτή η αλληλοενημέρωση, η αλληλοεπικοινωνία, η ανταλλαγή απόψεων, που βρίσκονται αυτά τα ζητήματα, τα οποία ορθώς τίθενται, πώς μπορούν να διαφοροποιηθούν, τι περισσότερο μπορεί να γίνει.

Οπότε, είναι πολύ σημαντικό το επόμενο μέρος, το οποίο θα ακολουθήσει στη συνέχεια.

Κυρίες και κύριοι,

Καλωσορίζοντας και τον βουλευτή κ. Τρυφωνίδα, εδώ ολοκληρώνεται το Πρώτο Μέρος των εργασιών της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Θα διακόψουμε για ένα σύντομο διάλειμμα και ακολούθως θα έχετε την ευκαιρία να κάνετε τις τοποθετήσεις σας. Ο χρόνος εισήγησης για το διάλειμμα είναι τριάντα λεπτά. Θεωρείτε ότι μπορούμε να το κάνουμε πιο σύντομο, να επιστρέψουμε πιο σύντομα ή το χρειάζεστε, είναι συμφωνημένα τα τριάντα λεπτά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΣΣΣΕ:

Είναι συμφωνημένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι συμφωνημένο, οπότε θα συνεχίσουμε ακριβώς σε τριάντα λεπτά. Η ώρα είναι 10.58 π.μ., 11.28 π.μ. θα είμαστε πίσω εδώ στην αίθουσα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Ωρα διακοπής: 10.58 π.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 11.32 π.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καθίστε.

Συνεχίζουμε λοιπόν.

Εξακολουθεί να είναι μαζί μας ο κ. Κουκουμάς και τον ευχαριστούμε.

Και καλωσορίζουμε τον καλό συνάδελφο κ. Αλαμπρίτη, επίσης.

Κυρίες και κύριοι,

Συνεχίζεται λοιπόν η συνεδρίαση της ολομέλειας της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Να σας ενημερώσω ότι στον φάκελο που έχετε μπροστά σας υπάρχει ένα έντυπο αξιολόγησης της σημερινής συνόδου, το οποίο θα σας παρακαλούσα να συμπληρώσετε και να το παραδώσετε στη γραμματεία έξω από την αίθουσα της ολομέλειας.

Θα ξεκινήσουμε με τις τοποθετήσεις των βουλευτών και των βουλευτριών της Κοινωνίας των Πολιτών. Είναι παράκληση όσες και όσοι παίρνετε τον λόγο να μην ξεπερνάτε τα δύο λεπτά. Και επίσης να αποφεύγονται οι παρεμβάσεις και οι διακοπές ενώ μιλά συνάδελφος, συναδέλφισσα, όπως και να μην παίρνετε τον λόγο για θέματα τα οποία έχουν ήδη συζητηθεί και των οποίων η συζήτηση έχει εξαντληθεί, εκτός αν θέλετε να θέσετε μια άλλη συνισταμένη.

Να παρακαλέσω τις γραμματείες να μου διαμορφώσουν τον χρόνο με το tablet ή δώστε μου το καλύτερα να το χειρίζομαι εγώ.

Ευχαριστώ πολύ.

Για να είμαστε έτσι δίκαιοι προς όλους.

Ευχαριστώ, μια χαρά.

Να γνωρίζετε ότι θα ακολουθηθεί ακριβώς η διαδικασία που ακολουθούμε και στην ολομέλεια του σώματος. Όποιος, όποια παίρνει τον λόγο θα πρέπει να είναι όρθιος, όρθια. Να αναφέρετε το όνομά σας στην αρχή και την οργάνωση που εκπροσωπείτε, για να διευκολύνουμε και τις στενογράφους της Βουλής και να μπορέσουμε να καταγράψουμε όλα όσα λέγονται στη συνεδρία. Επίσης να γνωρίζετε ότι καταγράφονται πρακτικά. Στα πρακτικά μπαίνουν μόνο οι παρεμβάσεις σας και όχι άλλα κείμενα που τυχόν θα κατατεθούν στη Βουλή ή θέλετε να κατατεθούν στη Βουλή. Αυτή είναι η πρακτική που ακολουθεί η Βουλή των Αντιπροσώπων όσον αφορά τις εργασίες της ολομέλειας.

Έχει ετοιμαστεί, αντιλαμβάνομαι, κατάλογος, οπότε, με βάση τον κατάλογο που έχω κοντά μου, τον λόγο έχει πρώτα ο κ. Αντρέας Λοϊζιάς, πρόεδρος ή εκπρόσωπος του Παγκύπριου Αντιαναιμικού Συνδέσμου.

Ο κ. Λοϊζιάς είναι εδώ; Όχι.

Θα προχωρήσουμε στον δεύτερο ομιλητή. Είναι ο κ. Αντρέας Μακρής από το Δίκτυο Κοινωνικής Στήριξης Ορεινών Περιοχών.

Έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ:

(ΑΝΤΡΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ)

Κυρία Πρόεδρε,

Η θεματολογία της σημερινής 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών ορθά επικεντρώνεται στην άρση των εμποδίων και τελικά στην αύξηση της αποτελεσματικότητας στη λειτουργία των εθελοντικών οργανώσεων. Η έκθεση της 9^{ης} Συνόδου, που έχει ήδη αναγνωσθεί, και οι τοποθετήσεις των συναδέλφων περιλαμβάνουν και καλύπτουν σε έκταση τα διάφορα ζητήματα, η λύση των οποίων θα συνέτεινε στην ενίσχυση των εθελοντικών οργανώσεων προς όφελος της κοινωνίας.

Επιτρέψτε μου να επισημάνω ότι τα προβλήματα και οι δυσκολίες διαχείρισης είναι πιο έντονα και πιο εμφανή σε ζητήματα που αφορούν στις ορεινές περιοχές. Οι ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης στην ορεινή Κύπρο δεν περιορίζονται μόνο και δεν εξαντλούνται στην εξασφάλιση των βασικών υποδομών και στην προσβασιμότητα σ' αυτές, επεκτείνονται και εξαρτώνται από την επάρκεια των κοινωνικών υπηρεσιών.

Εξαιτίας της γεωγραφικής απομόνωσης, του κατακερματισμού, της χαμηλής πυκνότητας και της γήρανσης του πληθυσμού και των ιδιαίτερων συνθηκών διαβίωσης, χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα δίκτυο ασφάλειας. Αυτό θα πρέπει να καλύπτει βασικές πτυχές της ποιότητας ζωής του κάθε ατόμου, όπως είναι η στέγαση, η υγεία και η παιδεία, τα βασικά αγαθά, η ευθύνη φροντίδας, η ισορροπία μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής, η κάλυψη κοινωνικών αναγκών. Παράλληλα, η οικοδόμηση του δικτύου ασφάλειας θα ενισχύει την αίσθηση της κοινότητας και κατ' επέκταση την εμπιστοσύνη στους ανθρώπους και στους θεσμούς και τελικά τη συμμετοχή και τη δέσμευση των τοπικών κοινοτήτων. Η έλλειψη ή η αδυναμία εναλλακτικής παροχής υπηρεσιών από τον κρατικό ή τον ιδιωτικό τομέα εναποθέτει την κοινωνική στήριξη και ενδυνάμωση, την ευημερία των κατοίκων της περιοχής -και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων- στις συλλογικές πρωτοβουλίες, στις δομές και τα προγράμματα της Κοινωνίας των Πολιτών.

Προσδοκούμε λοιπόν στην επιτυχία της συνόδου αυτής και στην αισθητή βελτίωση των συνθηκών και των προϋποθέσεων στις οποίες βασίζεται η δική μας αποτελεσματικότητα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κι εγώ σας ευχαριστώ πολύ και που είστε στον χρόνο.

Σημειώνουμε το θέμα που εγείρετε για τις ορεινές περιοχές, την επάρκεια των υπηρεσιών, όπως και την ανάγκη δημιουργίας δικτύου ασφάλειας και κάλυψης των κοινωνικών αναγκών.

Προχωράμε με τον κ. Μιχαήλ Κωστάκη από το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΕΣΣΕ) Πάφου.

Να σας καλωσορίσουμε από την όμορφη Πάφο. Ελάτε, σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΠΑΦΟΥ:

(ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ)

Κυρία Πρόεδρε,

Βάσει των νέων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τα οποία είχαν εξαγγελθεί πριν από το Πάσχα του 2023, με τελικό ορίζοντα της υποβολής των αιτήσεων στις 28 Απριλίου 2023, αντιλαμβάνεστε, κύριοι, ότι δεν μπορεί να υποβληθεί και να διεκπεραιωθεί σε τόσο ασφυκτικά χρονικά περιθώρια καμία αίτηση. Εισήγηση όπως δίνεται αρκετό χρονικό περιθώριο, ούτως ώστε να μπορούν να συντονιστούν όλες οι υπηρεσίες οι οποίες εμπλέκονται και με κύριο άξονα τις διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες, όπως Κτηματολόγιο, Πολεοδομία, Πυροσβεστική και Αστυνομία, και οι οργανώσεις να έχουν προτεραιότητα για ταχεία έκδοση των απαιτούμενων αδειών. Ακόμη, οι διευκρινίσεις που δίνονται στην αρχή των σχεδίων πρέπει να είναι πλήρως ξεκάθαρες και αντιληπτές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία. Συμφωνούμε για τα χρονοδιαγράμματα, αλλά και για να υπεραπλουστεύσουμε τις διαδικασίες.

Να παρακαλέσω στη συνέχεια τον κ. Στέλιο Μνάσωνος από τις Υπηρεσίες Ηλικιωμένων Αγλαντζιάς να πάρει τον λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ:

(ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΝΑΣΩΝΟΣ)

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Κύριοι βουλευτές,

Αγαπητοί σύνεδροι,

Όπως επισήμανε και ο πρόεδρος του ΠΣΣΕ στην προσφώνησή του, φέτος συμπληρώνονται πενήντα χρόνια από την ίδρυση και λειτουργία του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού. Όλα αυτά τα χρόνια αυτός ο θεσμός, που συστάθηκε με νόμο αυτού του σώματος, της Βουλής των Αντιπροσώπων, προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες σ' αυτό τον τόπο και ιδιαίτερα στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, στους πάσχοντες και στους αναξιοπαθούντες συνανθρώπους μας. Σε δύσκολες περιόδους για τον τόπο, όπως ήταν η περίοδος μετά την τουρκική εισβολή, που χιλιάδες συμπατριώτες μας αναγκάστηκαν να μείνουν σε αντίσκηνα ή πρόχειρα καταλύματα, οι εθελοντές ήταν πρώτοι εκεί κοντά τους, για να πάρουν μερικές κουβέρτες, λίγο ζεστό φαγητό, αλλά και παιχνίδια για τα παιδιά, γιατί τα δικά τους τα άφησαν, φεύγοντας, πίσω στο σπίτι τους, με την πίστη και την ελπίδα ότι σύντομα θα γυρίσουν ξανά πίσω, για να τα πάρουν. Αλλά και κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης οι οργανώσεις μας, τα ΕΣΣΕ και το ΠΣΣΕ, οι εθελοντές γενικά, στάθηκαν δίπλα και στήριξαν με κάθε τρόπο όλους αυτούς που πλήγηκαν περισσότερο από την κρίση. Το 2017 στην ετήσια χοροεσπερίδα του ΕΣΣΕ Λευκωσίας την κυβέρνηση εκπροσώπησε η τότε

Υπουργός Εργασίας, η αείμνηστη Ζέτα Αιμιλιανίδου. Στην ομιλία της χαρακτήρισε τον εθελοντισμό ως σημαντικό εταίρο του κράτους. Χαιρόμαστε, γιατί τον ίδιο χαρακτηρισμό επανέλαβε πριν από λίγο στον χαιρετισμό της και η Πρόεδρος της Βουλής. Και εξήγησε, τότε, η υπουργός ότι «αν δεν υπήρχε ο εθελοντισμός και το εθελοντικό κίνημα, το κράτος θα πλήρωνε αρκετά εκατομμύρια ευρώ σε προσωπικό και άλλες υπηρεσίες, για να επιτελέσει το έργο που επιτελείτε εσείς εθελοντικά», μας είπε.

Κυρία Πρόεδρε,

Για να βρισκόμαστε σήμερα εμείς εδώ στα έδρανα των συναδέλφων σας, εκπροσωπώντας την Κοινωνία των Πολιτών, αλλά και πολλές άλλες χιλιάδες αφανείς εθελοντές σε όλη την Κύπρο, που αφιερώνουν πολύτιμο χρόνο από την οικογένεια και την εργασία τους γι' αυτό το θεάρεστο έργο, οφείλεται σε κάποιους ανθρώπους που είχαν την έμπνευση, την ιδέα και έθεσαν τα θεμέλια για τη δημιουργία αυτού του θεσμού. Εισηγούμαι, με την ευκαιρία των πενήντα χρόνων από την ίδρυση του ΠΣΣΕ, η πολιτεία να τιμήσει τους πρωτοπόρους, τους εμπνευστές αυτού του θεσμού, σε συνεργασία με την ηγεσία του ΠΣΕΕ, για να αποδείξει και έμπρακτα την ευγνωμοσύνη της. Φυσικά οι ίδιοι ουδέποτε ζήτησαν κάτι τέτοιο και αυτό τους τιμά ιδιαίτερα, η πολιτεία όμως έχει χρέος σ' αυτούς. Κι αν κάποιοι έφυγαν για πάντα από κοντά μας και δεν βρίσκονται σήμερα ανάμεσά μας, να τιμηθούν μεταθανάτια, ως παράδειγμα προς μίμηση για τις επερχόμενες γενεές, για την προσφορά τους στον συνάνθρωπο, για μια καλύτερη κοινωνία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ. Εξαιρετική η εισήγηση και μπορούμε να το εισηγηθούμε και στην Προεδρία, αλλά νομίζω μπορούμε να αναλάβουμε και εμείς ως Βουλή των Αντιπροσώπων μία πρωτοβουλία.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Μνάσωνος, κατεγράφη.

Συνεχίζουμε με την κ. Άντρια Νεοκλέους από το Hope for Children.

Δεν θέλετε να τοποθετηθείτε;

Μπορεί στη συνέχεια. Πολύ ωραία, σας ευχαριστούμε, είμαι σίγουρη ότι καλυφθήκατε από τους προηγούμενους.

Η κ. Γιώτα Νικολαΐδη, στη συνέχεια, από το Europa Donna Κύπρου, αν θέλει να τοποθετηθεί. Είναι εδώ;

Καλυφθήκατε, πολύ ωραία. Επιφυλάσσετε στη συνέχεια.

Η κ. Άντρια Νικολαΐδου από το CARDET.

Κι εσείς. Ευχαριστούμε.

(Αστειευόμενη)

Πάντοτε είναι βοηθητικές οι κυρίες! Επιτρέψτε μου ένα σχόλιο, ευχαριστώ!

(Γέλια)

Ο κ. Χάρης Στυλιανίδης από το Active Cypriot Programs and European Learning Into Acceptance (ACPELIA). Είναι εδώ μαζί μας;

Γεια σας. Παρακαλώ, έχετε τον λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ACPELIA:

(ΧΑΡΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ)

Κυρία Πρόεδρε, καλημέρα.

Εκπροσωπώ εδώ την ACPELIA Πισσουρίου, η οποία είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση που ασχολείται με προγράμματα Erasmus, αλλά είναι και συνεργάτης του ΣΚΕ Πισσουρίου, το οποίο είναι σωματείο προς εγγραφή και είμαι ο πρόεδρος της επιτροπής. Δεν μπορούσαμε να παραστήσουμε εδώ ως ΣΚΕ Πισσουρίου, καθώς δεν είμαστε εγγεγραμμένο σωματείο, αλλά χρησιμοποιούμε την ACPELIA, για να προβάσουμε το πρόβλημα το οποίο εδώ και έναν χρόνο δεικνύεται και είναι η εγγραφή του σωματείου μας.

Το ΣΚΕ Πισσουρίου ιδρύθηκε το 1995, με πρωτοβουλία των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, παρουσία τριών λειτουργών. Ως εθελοντικός οργανισμός είναι μέλος του ΠΣΣΕ ως συντονιστικό όργανο, το οποίο μας παρέιχε και νομική ισχύ. Κάθε χρόνο ετοιμάζονταν οικονομικές καταστάσεις από ανεξάρτητο ελεγκτή, καταστάσεις οι οποίες δίνονταν στο Γραφείο Ευημερίας για έγκριση των αιτήσεων χορηγιών, που αδιαλείπτως δίνονταν κάθε χρόνο από το 1995 μέχρι το 2021, που δεν έγινε αίτηση, αλλά έγινε αίτηση και εγκριθήκαμε και πήραμε λεφτά πέρσι. Τον περασμένο Μάιο, μετά από γενική συνέλευση εκλογής επιτροπής σωματείου και δημιουργία καταστατικού, είχαμε κάνει την αίτησή μας για εγγραφή του σωματείου. Μέχρι τις 4 Νοεμβρίου δεν είχαμε καμία απάντηση, που με γραπτή μου επιστολή ζητούσα από τον έφορο ενημέρωση. Στις 7 Νοεμβρίου ήρθε απορριπτική πρόταση στην επιστολή μας, η οποία ανέφερε ότι μετά από έρευνα του εφόρου διαπιστώθηκε ότι το ΣΚΕ λειτουργεί χωρίς καμία νομική υπόσταση και τίθεται το ερώτημα πώς έχουν διευθετηθεί τραπεζικοί λογαριασμοί, προσλήψεις, εισπράξεις και πληρωμές. Θεωρούσαν ότι «η εγγραφή του σωματείου θα παρέιχε κάλυψη στις παράνομες εργασίες του ΣΚΕ», σημειώνοντας ότι «ουδέποτε έχει δεχθεί έλεγχο οικονομικών καταστάσεων» και ότι «λειτουργεί κατά βούληση».

Οι πιο πάνω αντιλήψεις καταρρίφθηκαν κατά την ιεραρχική προσφυγή που καταθέσαμε στο Υπουργείο Εσωτερικών, στις 9 Δεκεμβρίου, και στην απάντηση που λάβαμε από το Υπουργείο Εσωτερικών, που έκανε αποδεκτή την προσφυγή μας, σημειώνεται ότι το σκεπτικό που χρησιμοποιεί ο Έφορος Σωματείων δεν έχει νομικό έρεισμα και δεν δικαιολογεί τις όποιες πρόνοιες του Νόμου 104 του 2017. Ο φάκελος προωθήθηκε στον έφορο για τις δικές του ενέργειες και μέχρι στιγμής δεν έχουμε λάβει καμία απολύτως απάντηση. Είμαστε σε πολύ δεινή οικονομική κατάσταση. Οι εργασίες

τρέχουν, τρέχουμε τρία προγράμματα, ο τραπεζικός λογαριασμός είναι μπλοκαρισμένος και απλώς είμαστε μεταξύ γραφειοκρατικών διαδικασιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Στυλιανίδη.

Έχουμε εδώ μαζί μας σήμερα και τους αρμόδιους κυβερνητικούς φορείς, που είμαι σίγουρη ότι καταγράφουν όλα αυτά τα οποία ακούγονται. Είναι το θέμα που ήγειρε ο πρόεδρος ο κ. Δημητρίου σχετικά είτε με τις καθυστερήσεις είτε με το θέμα των ΣΚΕ. Θα το δούμε και με τους αρμόδιους φορείς, αλλά νομίζω είναι καλό σε ό,τι καταγράφεται και λέγεται σήμερα και εκεί που μπορεί να υπάρχει παρέμβαση από πλευράς της πολιτείας να γίνεται. Τουλάχιστον, εκεί και όπου πληρούνται οι πρόνοιες της νομοθεσίας, να μην καθυστερούμε και να καταλήγουμε να μην έχουμε απάντηση από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Να προχωρήσουμε με την κ. Φωτεινή Παλληκαρίδου, από τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου.

Θέλετε τον λόγο;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΟΥ)

Είναι εντάξει, έχει τοποθετηθεί ο πρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία, ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Αντζη Παπαγεωργίου από το Cans for Kids.

Είστε εντάξει. Ευχαριστούμε πολύ.

Ο κ. Χρίστος Παπαδόπουλος από το ΕΣΣΕ Λεμεσού.

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ)

Κυρία Πρόεδρε,

Όλα όσα ειπώθηκαν εδώ είναι σημαντικά και χρήζουν της προσοχής τόσο της Βουλής όσο και της πολιτείας γενικότερα. Θα σταθώ, στα δύο λεπτά που έχω, σε ένα θέμα που το ανέπτυξε και η έκθεσις, για τα λιγοστά στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν σήμερα για τον εθελοντισμό και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις της Κύπρου και δεν μπορούν να οδηγήσουν στην εισαγωγή ουσιαστικών αλλαγών. Πρέπει να αναδειχθεί αυτός ο παραμελημένος τομέας εργασίας χωρίς αμοιβή. Όταν εργαζόμουν στο Γραφείο Ευημερίας το είχα θέσει, πριν δέκα-δεκαπέντε χρόνια, ότι έπρεπε να μετρούνται οι εργατοώρες, όπως το είπε και ο πρόεδρος του ΠΣΣΕ. Ζητώ και από τη Βουλή και, αργότερα, όταν ο πρόεδρος του ΠΣΣΕ συναντηθεί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να το θέσει. Είναι ένας θεσμός που ισχύει σε όλη την Ευρώπη. Εγώ προσωπικά το εφάρμοσα πριν μισό αιώνα σε μια διεθνή οργάνωση που εργαζόμουν με έδρα την Ουάσιγκτον, όπου μετρούσαν τις εργατοώρες, με αποτέλεσμα οι εθελοντικές οργανώσεις που παρουσίαζαν αυτή την πλούσια δράση να αμείβονται με ενισχύσεις. Πρέπει να το προωθήσουμε αυτό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγείρετε ένα πολύ σημαντικό θέμα, πρέπει να τύχει εξέτασης και συζήτησης.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Παπαδόπουλε.

Να προχωρήσουμε στην κ. Ξένια Παπαδούρη από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Ευημερίας Τυφλών.

Ελάτε, κυρία Παπαδούρη.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΥΦΛΩΝ:

(ΞΕΝΙΑ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗ)

Κυρία Πρόεδρε,

Θα ήθελα να κάμω ορισμένες εισηγήσεις. Οικονομικά κίνητρα υποστήριξης των ΜΚΟ με σύγχρονο γραφειακό εξοπλισμό, ηλεκτρονικούς υπολογιστές κ.ά., ώστε να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις των αυξημένων ρόλων και ευθυνών μας. Ευνοϊκότερη μεταχείριση των ΜΚΟ σε φορολογικά τέλη ακίνητης περιουσίας. Ευνοϊκότερη μεταχείριση στην πληρωμή του ΦΠΑ και ίσως και με μειωμένο συντελεστή. Γρηγορότερη διεκπεραίωση των διαδικασιών στις επαρχιακές διοικήσεις και έφορο σωματείων. Παρατηρούνται τεράστιες καθυστερήσεις στη συλλογή των μελών των διοικητικών συμβουλίων, στην παραχώρηση νέου πιστοποιητικού σύνθεσης των διοικητικών συμβουλίων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα με τις τράπεζες, λόγω μη δυνατότητας επικαιροποίησης των λογαριασμών κ.ά. Δημιουργία ή επιδιόρθωση λωρίδων διάβασης και εξοπλισμού στα σημεία διασταυρώσεων για άτομα με οπτική αναπηρία για καλύτερη προσβασιμότητα σε πεζοδρόμια και κεντρικούς δρόμους και στα σημεία διασταύρωσης να υπάρχει η δυνατή ακουστική.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ.

Νομίζω, αν μου επιτρέπετε, να το ονομάσουμε «κίνητρα» παρά «ευνοϊκότερη μεταχείριση», για να μη θεωρηθεί η οποιαδήποτε διακριτική, αν θέλετε, διαχείριση ή παρέμβαση... Νομίζω ότι συνάδει και με αυτό που ήγειρε προηγουμένως ο κ. Παπαδόπουλος, δηλαδή ακόμη κι εκεί που δεν μπορεί να υπάρξει αμοιβή να υπάρχουν κίνητρα, για να αναγνωρίζεται και η δουλειά των ΜΚΟ, των εθελοντικών οργανώσεων, να υπάρχει αναγνώριση από το κράτος, αλλά και να μπορέσουν να συνεχίσουν απρόσκοπτα το έργο τους.

Η κ. Γεωργία Πιτσιάλη από την Παγκύπρια Οργάνωση για την Εγκεφαλική Παράλυση Αγκαλιά Ελπίδας.

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ:

(ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΙΤΣΙΑΛΗ)

Γεια σας.

Κυρία Πρόεδρε,

Εγώ θα πω ότι η δική μας εθελοντική δράση εστιάζει στην πληροφόρηση των γονέων παιδιών -και ενηλίκων μετέπειτα- με εγκεφαλική παράλυση, στην πληροφόρηση και διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους όπως απορρέουν από τις διεθνείς συμβάσεις.

Θα εστιάσω σε ένα σημείο που νομίζω ότι αγγίζει όλες τις οργανώσεις εδώ, αλλά αγγίζει και το κράτος ευρύτερα: προσβασιμότητα. Ακούσαμε εδώ για ευνοϊκό περιβάλλον, ισότιμη μεταχείριση, συμμετοχή, σεβασμό στη διαφορετικότητα, άρση εμποδίων. Το πρώτο βήμα που πρέπει να κάνουμε είναι να δίνουμε πρόσβαση σε όλους τους συμπολίτες μας να μπορούν να παρακολουθούν. Και σήμερα να πω ότι έπρεπε να έχει νοηματική μετάφραση. Καλώ όλες τις κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις να εντάξουν στα προγράμματά τους τη λέξη «προσβασιμότητα». Δεν γίνεται με κονδύλια είτε του κράτους είτε των πολιτών να απευθυνόμαστε μόνο σε μια μερίδα πολιτών. Απευθυνόμαστε σε όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως και πρέπει να είναι αρχή και ίσως να θεσμοθετηθεί, αν δεν έχει γίνει, σε όλους τους τομείς.

Θα εστιάσω επίσης σε πρακτικές που επηρεάζουν, εδώ στην έκθεση, για να μπορούμε να παρακολουθήσουμε. Επειδή έχουμε γίνει και νομοθέτες στην προσπάθεια να βοηθήσουμε τα παιδιά μας, το θέμα της ζωντανής μετάδοσης των συνεδριάσεων των κοινοβουλευτικών επιτροπών της Βουλής με νοηματική μετάφραση, εννοείται, επιθυμούμε να γίνει, γιατί, για να μπορούμε να συμβάλουμε και εμείς και να βοηθήσουμε για σωστές πολιτικές που να αναφέρονται σε όλα τα άτομα, χρειάζεται ενημέρωση,

συνεχής ενημέρωση, να ξέρουμε τι συζητείται, να ξέρουμε τι προβλήματα, τι κωλύματα υπάρχουν, για να μπορούμε και εμείς να συμβάλουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ πάρα πολύ.

Σημειώνω πολύ καλές εισηγήσεις. Έχετε δίκαιο για σήμερα. Νομίζω δεν είμαστε σε ταυτόχρονη μετάδοση, ωστόσο για τις επόμενες φορές, για να δώσουμε ακριβώς και ένα θετικό πρότυπο, καλό θα ήταν να συμπεριληφθεί. Το έχω σημειώσει. Όπως επίσης και για τις ολομέλειες του σώματος που μεταδίδονται live κάθε Πέμπτη από το κρατικό κανάλι και από το διαδικτυακό κανάλι You Tube, μπορούμε να εντάξουμε, οπωσδήποτε τη νοηματική. Θα το δούμε, να μιλήσουμε και με το κρατικό κανάλι πώς μπορεί να γίνει.

Όσον αφορά τώρα το άλλο που είπατε για την ενημέρωση, βεβαίως είναι σημαντική, για να μπορέσουν να συμμετέχουν οι πολίτες. Τώρα για τις συνεδριάσεις των επιτροπών είναι θέμα που εγείρεται συχνά και το συζητούμε. Προς το παρόν απαγορεύεται με βάση τους κανονισμούς της Βουλής. Είναι ένα θέμα το οποίο έχει εγγραφεί όμως στην επιτροπή για τον Κανονισμό της Βουλής και πρέπει, ναι, να το δούμε. Η ουσία, νομίζω καταλήγουμε με δυο λόγια, είναι ότι πρέπει να είναι ανοικτή η Βουλή, προσβάσιμη και οι πολίτες να είναι ενήμεροι για το τι τεκταίνεται, το τι συζητείται.

Πολύ καλές οι εισηγήσεις.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πιτσιάλη.

Προχωρούμε στην κ. Δέσποινα Ρούσου από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Πολλαπλής Στήριξης.

Έχει καλυφθεί και την ευχαριστούμε πολύ.

Η κ. Καρίνα Θεοδοσίου Σάββα από τον Φιλανθρωπικό Σύνδεσμο «Funraising».

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ FUNRAISING:

(ΚΑΡΙΝΑ ΘΕΟΔΟΣΙΑ ΣΑΒΒΑ)

Καλημέρα σας.

Μας κάλυψε πλήρως ο κ. πρόεδρος. Έχω όμως κάποια μικρά έτσι θεματάκια που θα ήθελα να αναφέρω. Καταρχάς, θα ήθελα να πω ότι πιστεύω ότι πρέπει να γίνει κάποιος διαχωρισμός στις οργανώσεις που είμαστε εδώ σήμερα, που είμαστε μέλη στο ΠΣΣΕ, για να μη χαθεί ο θεσμός του εθελοντισμού. Γιατί υπάρχουν οργανώσεις με υπαλλήλους, υπάρχουν οργανώσεις που στηρίζονται μόνο στις δυνάμεις τους, υπάρχουν οργανώσεις που παίρνουν πολλά κονδύλια, υπάρχουν οργανώσεις που δεν παίρνουν τίποτα, οπότε θεωρώ ότι πρέπει να γίνει μια καινούρια αξιολόγηση και κατηγοριοποίηση των οργανώσεων που είναι μέλη και να συμπεριφερθούμε ανάλογα στην κάθε οργάνωση.

Επίσης έχω ένα θέμα που νομίζω δεν τέθηκε καθόλου και είναι οι έρανοι ειδών που γίνονται σε περιόδους κρίσης. Είχα προσέξει ότι είχαμε πάρα πολλές απώλειες από πολλά υλικά που πρόσφερε ο κόσμος πολλές φορές σε σεισμούς, σε πολέμους, σε φωτιές. Είχαν αφήσει πράγματα πίσω, δεν καταφέραμε να τα στείλουμε, δεν καταφέραμε να τα χωρίσουμε. Τούτο το πράγμα, πιστεύω, χρήζει βοήθειας από το κράτος και από τα δημαρχεία και πρέπει να μη γίνονται, αν δεν μπορούμε να τα χειριστούμε. Είναι αμαρτία, πιστεύω εγώ, και είναι κρίμα ο κόσμος που δίνει από το προς το ζην του. Νομίζω είναι ένα σοβαρό θέμα που πρέπει να το δούμε λίγο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Νομίζω το ανέφερε κίολας στην ομιλία του ο κ. Δημητρίου, ότι θα πρέπει να συμπεριληφθεί και στο νομικό πλαίσιο. Πολύ σωστά το εγείρετε. Τώρα, όσον αφορά το

θέμα αξιολόγησης/κατηγοριοποίησης, νομίζω πρέπει να το δείτε και μεταξύ σας, αλλά είναι ένα καλό θέμα να συζητηθεί.

Ο κ. Σέργιος Πρωτοπαπάς από το ΕΣΣΕ Κερύνειας.

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΣΕΡΓΙΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ)

Κυρία Πρόεδρε,

Θα αναφερθώ στο πρόβλημα της νεολαίας των προσφύγων και συγκεκριμένα στο πρόβλημα επικοινωνίας και σύναξης των νέων προσφύγων. Πέραν της δουλειάς που κάνουν τα προσφυγικά σωματεία, κύριος σκοπός τους είναι και να έρθουν κοντά στους νέους πρόσφυγες, αλλά αντιμετωπίζουν πολλές αντικειμενικές δυσκολίες, λόγω του διασκορπισμού, λόγω των πολλών χρόνων της προσφυγιάς, και γι' αυτό τον λόγο χρειάζονται και κίνητρα και κάποιος συντονισμός εκ μέρους των υπουργείων. Για παράδειγμα, να αναφέρω ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε σχεδόν κάθε χρόνο. Οι προσφυγικές σχολικές εφορίες κάνουν εκδηλώσεις, για να τιμήσουν τους τελειόφοιτους μαθητές, τους αριστούχους, και δυσκολεύονται να βρουν τους πρόσφυγες μαθητές, για να τους τιμήσουν. Ίσως είναι καλό να τηρούνται μητρώα στα σχολεία και το Υπουργείο Παιδείας να μπορεί να τα δίνει στις σχολικές εφορίες τις προσφυγικές, για να μπορούν οι σχολικές εφορίες να μαζέψουν τους μαθητές, για να τους τιμούν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ πολύ.

Βεβαίως, τώρα και με τις νέες νομοθεσίες που έχουμε περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, ξέρετε ότι δεν είναι τόσο εύκολο. Να το δείτε όμως με το αρμόδιο υπουργείο. Σίγουρα, το υπουργείο δεν μπορεί να δώσει πληροφορίες που

αφορούν προσωπικά δεδομένα σε καμία περίπτωση, όμως μπορεί να βρεθούν άλλοι τρόποι. Να το δείτε με τους αρμόδιους φορείς, αλλά πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι δεν συγκατατίθενται ούτε οι γονείς πολλές φορές, αλλά ούτε και μπορεί να συγκατατεθεί το υπουργείο να δίδονται στοιχεία προσωπικά για τα παιδιά ή και για τους ίδιους. Είναι ένα λεπτό ζήτημα που πρέπει να το δούμε.

Αλλά έχετε δίκαιο, γιατί νιώθω κι εγώ πολλές φορές και είμαι σίγουρη -τώρα βλέπω και τον κ. Κουκουμά που μου γνέφει- ότι η μεγαλύτερη δυσκολία που έχουμε είναι να γνωρίσουμε ή να προσεγγίσουμε κάποια άτομα. Οπότε, μέσω του εθελοντισμού, μέσω της ενημέρωσης, πρέπει να βρούμε τους τρόπους, για να φέρουμε κοντά ειδικότερα τους νέους μας, τις νέες μας, που νιώθουν ότι δεν συμμετέχουν σ' αυτή τη δημοκρατική εξίσωση, είτε αφορά απόδοση τιμής είτε και ευρύτερα στα κέντρα λήψεως αποφάσεων.

Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πρωτοπαπά.

Και συνεχίζουμε με τον κ. Αντρέα Σεργίου από το ΕΣΣΕ Λάρνακας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΛΑΡΝΑΚΑΣ:

(ΑΝΤΡΕΑΣ ΣΕΡΓΙΟΥ)

Έχω καλυφθεί από τις προηγούμενες παρεμβάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Σεργίου.

Προχωρούμε στην κ. Κατερίνα Στογιάννη από το Ίδρυμα Άγιος Στέφανος.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ:

(ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗ)

Αξιότιμα μέλη,

Σας ευχαριστώ για την πρόσκληση και την ευκαιρία να θίξουμε αιτήματα μείζονος σημασίας.

1. Προσαρμογή και τροποποίηση της νομοθεσίας σε καίρια σημεία, όπως ο αριθμός των φροντιστών ανά άτομο με αναπηρία, οι προσωπικοί βοηθοί, εξατομικευμένη προσέγγιση, διαμόρφωση κριτηρίων για τη λειτουργία των δομών.
2. Κάλυψη των λειτουργικών εξόδων, ώστε να λειτουργούμε απερίσπαστα χωρίς το άγχος της μηνιαίας μισθοδοσίας. Δεν γνωρίζουμε σήμερα που μιλάμε πόσα χρήματα θα δοθούν για τις ανάγκες των προγραμμάτων μας μέχρι το τέλος του χρόνου. Υπάρχει ανισότητα ανάλογα και από ποιο τμήμα προέρχονται. Ερώτηση: Δεν είναι ανά υφυπουργείο; Δεν είναι ανά ταμείο; Δεν είναι η ίδια η ευαισθησία της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με αναπηρία; Ένα εθνικό σχέδιο δράσης χωρίς ανισότητες.
3. Διαχείριση της κηδεμονίας. Δεν είναι ξεκάθαρη νομικά. Δημιουργία αντίστοιχου θεσμικού πλαισίου.
4. Κάλυψη εξόδων, όταν χρήζουν νοσοκομειακής περίθαλψης. Το κόστος είναι δυνάμιστα υψηλό. Οι συγγενείς διαμαρτύρονται ή δεν υπάρχουν, το νοσοκομείο απαιτεί κι εμείς αδυνατούμε να καλύψουμε.
5. Εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου για τη διαβάθμιση των αναγκών των ανθρώπων με αναπηρία με κριτήριο την ηλικία, τα υποκείμενα νοσήματα, τη φαρμακευτική αγωγή. Και τα ΑΜΕΑ γερνούν και οι απαιτήσεις αυξάνονται.
6. Έκκλησή μας τα άτομα με αναπηρία να έχουν ίσα οικονομικά δικαιώματα, ίδιες οικονομικές παροχές από το κράτος με όλα τα υπόλοιπα άτομα με αναπηρία. Να προσαρμοστούμε επιτέλους στα ευρωπαϊκά πρότυπα.
7. Το ωραίο, καινοτόμο νομοσχέδιο των κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελεί για εμάς δώρον άδωρον. Το κριτήριο του 70% των εσόδων να προέρχεται από οικονομική δραστηριότητα αποκλείει εκ των προτέρων. Ανταποκρίνονται μόνο εύρωστοι οικονομικά επιχειρηματίες.

Τέλος, να ενταχθεί μόνιμα και να καλυφθούν οικονομικά από το κράτος οι θεραπείες τους, όπως εργοθεραπεία, για τη διά βίου εκπαίδευσή τους. Να επενδύσει στην επιμόρφωση του προσωπικού και στη μετεκπαίδευση των λειτουργών στα νέα δεδομένα. Μόνο έτσι υπάρχει ισότητα, ισονομία για όλες τις μορφές αναπηρίας, θα συμβαδίζουμε με την Ευρώπη, θα περιφρουρηθεί η πολιτεία κι η αξιοπρέπεια των ανθρώπων με αναπηρία.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κι εμείς σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Καλές οι εισηγήσεις, αρκετά θέματα ηγέρθησαν και από τον πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου και είμαι σίγουρη ότι καταγράφονται από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, γιατί πρέπει να δοθούν και απαντήσεις ή πρέπει να υπάρξουν πρωτοβουλίες, αποφάσεις για βελτίωση.

Ο κ. Στυλιανού Ανδρέας από τον Σύνδεσμο Μεταμοσχευμένων Ασθενών και Φίλων Άγιος Ραφαήλ.

Είναι εδώ μαζί μας; Όχι.

Να συνεχίσουμε με τον κ. Χρίστο Ηρακλέους, από το Σωματείο Δρομέων Κύπρου «Περικλής Δημητρίου». Τον είδα κάπου, νομίζω, ήταν στην αρχή μαζί μας

Θα μιλήσετε; Ελάτε. Πρέπει να εγερθείτε, παρακαλώ, και σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΡΟΜΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΧΡΙΣΤΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ)

Έντιμη κυρία Πρόεδρε,

Εμείς στο Σωματείο Δρομέων «Περικλής Δημητρίου» κάνουμε πράξη το «πάνω απ' όλα η υγεία», γιατί χωρίς υγεία η κοινωνία των πολιτών νοσεί. Το τρέξιμο και γενικά ο

αθλητισμός δεν βελτιώνει μόνο την υγεία και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, αλλά καλλιεργεί τον χαρακτήρα και τον πολιτισμό τους.

Το κράτος πρέπει να δίνει κίνητρα, ώστε ο κόσμος να αθλείται, αν είναι δυνατό, μέχρι και τα βαθιά γεράματα. Όπως επιχορηγεί τα ποδοσφαιρικά σωματεία, μπορεί να χρηματοδοτεί και τα σωματεία δρομέων και άλλα αθλητικά σωματεία που ασχολούνται με τον γνήσιο αθλητισμό, γιατί για εμένα προσωπικά το ποδόσφαιρο δεν είναι καν αθλητισμός αλλά θέαμα. Και βλέπουμε καθημερινά τι συμβαίνει με το ποδόσφαιρο. Δυστυχώς, για μένα, το κράτος επιχορηγεί πολλές φορές τον ίδιο τον χουλιγκανισμό. Είναι πολλές φορές που πολλοί βουλευτές -και βλέπω και τον κ. Αλαμπρίτη, που είναι παρών, πολλές φορές στους αγώνες του σωματείου- γνωρίζουν τι κάνουμε εμείς στο σωματείο «Περικλής Δημητρίου», γνωρίζουν και αντιλαμβάνονται αυτά που ανέφερα πιο πάνω. Αυτό που περιμένουμε και αναμένουμε από τη Βουλή είναι να γίνει ένα νομικό πλαίσιο, κάτι πιο θεσμοθετημένο, που να βοηθά τα σωματεία μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε.

Βεβαίως, πρέπει να πούμε ότι εξαρτάται το τι ακριβώς αποφασίζουμε από άλλους. Πολλές φορές αναμένεται από τη Βουλή, αλλά μπορεί να μην είναι δική μας αρμοδιότητα, να είναι εκτελεστική αρμοδιότητα, δηλαδή να έρθει κάτι από την εκάστοτε κυβέρνηση. Εξαρτάται ακριβώς τι θέλουμε να προωθήσουμε κι αυτή είναι η διαφορά του νομοσχεδίου από την πρωτοβουλία την προσωπική, που μπορεί να λάβει ένας βουλευτής με βάση και το Σύνταγμά μας, αλλά έχετε δίκαιο ότι ευρύτερα πρέπει να το δούμε το θέμα και νομίζω ειδικότερα μετά την πανδημία όλοι έχουμε κατανοήσει τη σημαντικότητα της υγείας.

Συνεχίζουμε με τον κ. Τριφυλλή Μιχάλη, από το ΕΣΣΕ Αμμοχώστου.

Ο κ. Μιχάλης Τριφυλλή είναι εδώ μαζί μας; Εδώ είστε.

Ελάτε, σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΡΙΦΥΛΛΗΣ)

Κυρία Πρόεδρε,

Με τη σειρά μου θα ευχαριστήσω για την παρουσία μας εδώ όλους και να αναφέρω ότι έχω καλυφθεί από τους προηγούμενους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, καλοσύνη σας.

Προχωράμε στην κ. Χριστίνα Τρύφωνος από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο για Άτομα με Αυτισμό.

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ:

(ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΡΥΦΩΝΟΣ)

Να σας συγχαρώ για τη σημερινή διοργάνωση, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

Στην έκθεση της συνόδου έγινε λόγος για τις νομοθεσίες που παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των ΜΚΟ. Θα ήθελα να θίξω ένα θέμα, το οποίο μπορεί να αφορά πολλές οργανώσεις που έχουν να κάνουν και με θέματα υγείας και ιδιαίτερα με τα θέματα ψυχικής υγείας που αφορούν και συγκεκριμένα προγράμματα δικά μας. Συγκεκριμένα, λειτουργούμε ή είναι υπό αδειοδότηση, υπολειτουργεί ένα πρόγραμμα το οποίο αφορά στα παιδιά με αυτισμό, τα οποία δυστυχώς βλέπουμε πολλές φορές να γίνονται θέμα στις οθόνες ότι νοσηλεύονται στο ψυχιατρείο Αθαλάσσας, κακώς. Και αυτό, γιατί ακόμη εκκρεμεί η νομοθεσία περί κέντρων αποκατάστασης. Δυστυχώς -είχαμε δει επανειλημμένως και τον προηγούμενο εξαίρετο Υπουργό Υγείας, που είχε κάθε καλή διάθεση να μας βοηθήσει, ώστε να βρεθεί τρόπος αδειοδότησης- ακόμα εκκρεμεί το θέμα και τα παιδιά μας πολλές φορές μπορεί να καταλήγουν αδίκως στο ψυχιατρείο

Αθαλάσσας και να δέχονται κακή περίθαλψη ή λανθασμένη περίθαλψη. Οπότε, παρακαλούμε τις αρμόδιες υπηρεσίες για ακόμα μια φορά να βρεθεί το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο, ώστε να εξευρεθεί λύση για αδειοδότηση.

Πολύ σωστά κι ο πρόεδρος προηγουμένως του ΠΣΣΕ στην ομιλία του έθεσε πολλές γραφειοκρατικές δυσκολίες που δυσκολεύουν καθημερινά τη λειτουργία των προγραμμάτων μας, των κέντρων μας και με μεγάλο κόστος για την αδειοδότηση των κέντρων τα επιβαρύνουν οι αρμόδιες υπηρεσίες, είτε η Πυροσβεστική είτε η Αστυνομία. Οι τροποποιήσεις που πρέπει να κάνουμε στα κέντρα μας επιφέρουν βαρύτατο κόστος. Θέλουμε να καλύπτονται πλήρως -όπως πολύ σωστά είπε και προηγουμένως η διευθύντρια του Ιδρύματος Αγίου Στεφάνου- μέσα από την κρατική χορηγία.

Ευχαριστούμε. Τα υπόλοιπα θέματα έχουν πολύ κατάλληλα ειπωθεί κι από προηγούμενους συνέδρους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά θέτετε ένα πολύ σοβαρό ζήτημα που έχει να κάνει με την αδειοδότηση των δομών. Νομίζω ότι έχει επιστραφεί νομοσχέδιο, για να το ξαναδεί το υπουργείο...

(Μη ευκρινή σχόλια από σύνεδρο)

Αυτό λέω. Ναι, αλλά πρέπει να το δούμε, πώς θα καλυφθούν μέσα από ένα πλαίσιο, πολύ ορθά, για να μπορέσουν ακριβώς να μη θυματοποιούνται άτομα τα οποία καταλήγουν σε λανθασμένες δομές, που δεν είναι απλά το θέμα ότι καταλήγουν σε λανθασμένες δομές, αλλά δεν έχουν και τη στήριξη που χρειάζονται, για να αντιμετωπίσουν ό,τι τέλος πάντων τους απασχολεί.

Βέβαια, ένα μεγάλο θέμα, αν μου επιτρέπετε, που πρέπει να πούμε είναι ότι ειδικότερα μετά την πανδημία πρέπει να δούμε στην ουσία τα θέματα της ψυχικής υγείας, εξού και να ξέρετε ότι το δεύτερο εξάμηνο την Ευρωπαϊκή Ένωση πιθανότατα του χρόνου θα την απασχολήσει πάρα πολύ και θα το αφιερώσει στα θέματα του «mental health»,

δηλαδή της ψυχικής υγείας, που είναι απόρροια και του τι ακριβώς, ειδικότερα κατά την περίοδο της πανδημίας και μετά, επισυνέβη σχεδόν σε ολόκληρο τον κόσμο. Πρέπει να δούμε και να αγγίξουμε αυτά τα θέματα που κάτω υπάρχουν και κάποια στερεότυπα. Φοβόμαστε να τα αγγίξουμε, αλλά υπάρχουν πάρα πολλοί συμπολίτες μας που χρειάζονται ψυχική στήριξη κι αυτό το θέμα πρέπει να το δούμε και ως πολιτεία, για να στηρίξουμε τα άτομα αυτά όπως πρέπει, ξεκινώντας και από τα σχολεία μας, όπου θέλουν στήριξη πάρα πολλοί ευάλωτοι και όχι μόνο μαθητές μας, μαθήτριές μας, καθώς και τα άτομα της τρίτης ηλικίας που είναι εδώ. Είναι οι δύο κατηγορίες που βλέπω να έχουν τη μεγαλύτερη και περισσότερη ανάγκη. Είναι όμως ευρύτερα ένα ζήτημα το οποίο πρέπει να το δούμε πραγματικά πολύ σοβαρά.

Να προχωρήσουμε με την κ. Μαρία Κούσιου-Χαβιαρά από τον Σύνδεσμο Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας στην Οικογένεια. Είναι εδώ μαζί μας; Όχι.

Να προχωρήσουμε τότε στην κ. Μάρω Χατζηχριστοφή από τον παγκύπριο σύνδεσμο για παιδιά με καρκίνο και άλλες συναφείς παθήσεις «Ένα Όνειρο Μια Ευχή». Καλωσορίσατε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ «ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑ ΕΥΧΗ»:

(ΜΑΡΩ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΦΗ)

Καλημέρα.

Έντιμη κυρία Πρόεδρε, έχω καλυφθεί από όλους τους προλαλήσαντες.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κυρία Χατζηχριστοφή.

Να προχωρήσουμε με την κ. Βιργινία Χρίστου από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Καταναλωτών.

Σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ:

(ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥ)

Έντιμη κυρία Πρόεδρε,

Το θέμα το οποίο αντιμετωπίζουμε -και θεωρώ ότι αντιμετωπίζουν όλοι οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί- είναι το θέμα της μη αποτελεσματικής διαβούλευσης με τους κρατικούς φορείς, με αποτέλεσμα να αποκλειόμαστε από τις διαδικασίες συζήτησης και να παρατηρούμε, τουλάχιστον ως Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, ότι οι απόψεις μας δεν καταγράφονται, δεν λαμβάνονται υπόψη. Και σίγουρα το αντιμετωπίζουν και άλλοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, με αποτέλεσμα να οδηγούνται στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδια με κενό περιεχόμενο, κάτι το οποίο έχει επισυμβεί και με την τελευταία πρόταση νόμου για το e-kalathi, το οποίο έχει σταλεί στην επιτροπή Εμπορίου. Και ένα πολύ σημαντικό σημείο το οποίο τονίζουμε ως Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών είναι η ανάγκη όπως λαμβάνονται υπόψη και αιτιολογούνται οι λόγοι για τους οποίους τα αρμόδια υπουργεία απορρίπτουν τις προτάσεις τις οποίες προωθεί ο κάθε μη κερδοσκοπικός οργανισμός, για να υπάρχει ορθή ενημέρωση και διαφάνεια.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξαιρετικό το θέμα το οποίο θέτετε, της μη αποτελεσματικής διαβούλευσης. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι υπάρχει νόμος, υποχρεούται δηλαδή η κυβέρνηση, η εκάστοτε εκτελεστική εξουσία να διαβουλευτεί με όλους τους αρμόδιους φορείς μέσα από μία διάφανη, συμπεριληπτική και αντικειμενική διαδικασία, προτού καταλήξει ένα νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Κακώς, πολλές φορές, η Βουλή των Αντιπροσώπων αναλαμβάνει αυτό τον ρόλο στη συνέχεια. Δεν είναι αυτός ο ρόλος της Βουλής των Αντιπροσώπων. Βεβαίως, κι η Βουλή εκεί και όπου θεωρεί ορθό καλεί τους αρμόδιους

φορείς να τους ακούσει, δεν μπορεί όμως να δέχεται πλέον -και αυτό είναι κάτι που έχουμε συζητήσει και ως Βουλή και στη Σύσκεψη Αρχηγών και σε όλες τις επιτροπές- να δέχεται να κατατίθενται νομοσχέδια χωρίς την απαιτούμενη διαβούλευση. Χαίρομαι που αναφέρεστε στο e-kalathi, γιατί όχι μόνο εσείς, αλλά και άλλοι σύνδεσμοι ουσιαστικά δεν είχαν καλεστεί, για να πουν την άποψή τους τις προάλλες, άσχετα αν στο τέλος αποφασίσει -και δικαίωμα της κάθε εκτελεστικής εξουσίας- να φέρει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο, ένα συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Γι' αυτό πολύ ορθά η επιτροπή το έστειλε πίσω στο αρμόδιο υπουργείο, για να το συζητήσουν, να διαβουλευτούν και να επιστρέψει πίσω με την ορθή διαδικασία στη Βουλή, άσχετα αν στα μέσα κυκλοφόρησε στοχοποίηση συγκεκριμένων βουλευτών. Αυτά είναι λάθη! Είναι συνήθης κοινοβουλευτική πρακτική. Τις προάλλες στην επιτροπή Υγείας άλλο νομοσχέδιο επιστράφηκε και έτσι πρέπει να γίνεται. Δεν μπορεί η Βουλή να αναλαμβάνει αυτόν τον ρόλο που δεν είναι δικός της. Η Βουλή έχει τη δική της ευθύνη όσον αφορά τον δικό της θεσμικό ρόλο. Αλλά πρέπει να καταλάβουμε και εμείς, ως Βουλή, και η εκτελεστική εξουσία και όλοι οι φορείς, όταν γίνεται μια σωστή προδιαβούλευση, είναι προς το συμφέρον όλων, είτε απορροφούνται κραδασμοί είτε λαμβάνουμε υπόψη κάτι το οποίο δεν σκεφτήκαμε και άλλως πως. Άρα, ο συγκεκριασμός απόψεων βεβαίως είναι ευθύνη της Βουλής, αλλά η παράθεση όλων των απόψεων και συνισταμένων είναι θεσμική υποχρέωση της εκτελεστικής εξουσίας, της εκάστοτε κυβέρνησης.

Ευχαριστώ, γιατί μου δώσατε την ευκαιρία να ξεκαθαρίσω και ένα θέμα που κακώς, τέλος πάντων, παρερμηνεύτηκε τις προάλλες.

Ο κ. Χριστοδούλου Βάσος από το ΕΣΣΕ Αμμοχώστου.

Ελάτε, σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ:

(ΒΑΣΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ)

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Το μόνο θέμα που ήθελα να θίξω είναι κάτι που είπα στη διαβούλευση που είχαμε με το Υφυπουργείο Πρόνοιας, με τη διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Όταν αναφερθήκαμε στα Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, είχα πει συγκεκριμένα την ημέρα εκείνη στην αναφορά της υφυπουργού ότι είμαστε σε συνεννόηση με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ότι θα εγκρίνονται έγκαιρα οι αιτήσεις μας για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Είπα συγκεκριμένα την ημέρα εκείνη ότι «έν' κουβέντες της απάνω Τζυρκατζιής» και λέω σήμερα, μετά από τρεις μήνες, ότι «έν' κουβέντες της απάνω Τζυρκατζιής»! Λόγια κενά περιεχομένου, ότι θα μας βοηθήσει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως!

Ευχαριστώ για την κατανόηση, αλλά ήταν πολύ έντονο το συναίσθημα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δικαιούστε να πείτε ό,τι θέλετε. Νομίζω θα ληφθεί υπόψη από τους αρμόδιους φορείς.

Και συνεχίζουμε με την κ. Πόλα Χριστοφίδου από την Παγκύπρια Συμμαχία Σπανίων Παθήσεων.

Σας ακούμε, εγερθείτε, παρακαλώ. Ευχαριστώ πολύ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ΣΠΑΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ:

(ΠΟΛΑ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ)

Παρ' όλο που έχω καλυφθεί από τους προλαλήσαντες, απλά θέλω να αναφέρω ότι, αν δεν θεσμοθετηθούν όλα αυτά που λέμε και ζητούμε, δυστυχώς θα τα ξαναπούμε και του χρόνου και του επόμενου χρόνου, αν δεν μπουν κάτω όλα και να γίνουν θεσμοί. Και είμαστε στον κατάλληλο χώρο νομίζω, για να μας λάβετε όλους υπόψη.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως, έχετε απόλυτο δίκαιο και σας ευχαριστώ.

Βεβαίως, τουλάχιστον, παρακολουθώντας -γιατί σήμερα γιορτάζουμε κιόλας, υμνούμε καλύτερα, τα πενήντα χρόνια λειτουργίας του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού- πρέπει να πούμε -νομίζω θα συμφωνήσετε, κύριε πρόεδρε- ότι έγιναν πολύ σημαντικά βήματα, όμως δεν είμαστε ισοπεδωτικοί, αναγνωρίζουμε ότι ακόμα ο δρόμος είναι μεγάλος.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Χριστοφίδου, χρειάζονται να γίνουν ακόμα περισσότερα. Εντοπίζουμε δηλαδή αδυναμίες, προβλήματα και, ναι, είμαστε εδώ να συνεργαστούμε, για να τα επιλύσουμε. Πολύ σωστά το θέτετε.

Η κ. Μαρία Χριστοφόρου από τον Κυπριακό Οργανισμό Κέντρων Νεότητας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΩΝ ΝΕΟΤΗΤΑΣ:

(ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ)

Έχω καλυφθεί από τους προηγούμενους, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Αγγελική Χρυσάνθου από το Cyprus Stroke Association. Είναι εδώ μαζί μας;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ CYPRUS STROKE ASSOCIATION:

(ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ)

Έχω καλυφθεί, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, κυρία Χρυσάνθου, και χαιρόμαστε που έχουμε κι έτσι νέους, νέες μαζί μας. Αν και πρέπει να πω -απολογούμαι για το σχόλιο- ότι φαίνεται ότι η πλειοψηφία εδώ είναι γυναίκες, οπότε είναι ένα πολύ καλό πρότυπο, για να το έχουμε υπόψη μας.

(Γέλια)

Η κ. Πασχαλίδου Ειρήνη από το Σώμα Κυπρίων Οδηγών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ:

(ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Έχω καλυφθεί, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε καλυφθεί, σας ευχαριστούμε πολύ.

Ο κ. Νίκος Ανθίμου από το ΕΣΣΕ Κερύνειας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΑΝΘΙΜΟΥ)

Έχω καλυφθεί, κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε καλυφθεί, ευχαριστώ κι εγώ.

Ο κ. Δήμος Αντωνίου από το Παρατηρητήριο Τρίτης Ηλικίας Κύπρου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Έντιμη κυρία Πρόεδρε,

Κύριε Αλαμπρίτη,

Ο σκοπός της ίδρυσης του παρατηρητηρίου είναι η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ηλικιωμένων και το δικαίωμά τους στην ενεργό, υγιή και αξιοπρεπή γήρανση.

Ο λόγος της παρέμβασής μας σήμερα είναι, για να θέσουμε τις ανησυχίες μας για τα αυξανόμενα φαινόμενα ηλικιακού ρατσισμού στη χώρα μας, της κακοποίησης των ηλικιωμένων είτε στα σπίτια είτε στα νοσοκομεία είτε στα γηροκομεία. Είναι σιωπηρά εγκλήματα, τα οποία δεν καταγγέλλονται και επηρεάζουν μια πολύ μεγάλη μερίδα του

πληθυσμού που δυστυχώς φέρνουν τα άτομα στα όρια της ψυχολογικής και σωματικής κατάρρευσης.

Γι' αυτό καλούμε τη Βουλή των Αντιπροσώπων και εσάς προσωπικά όπως προτεραιοποιήσετε δράσεις και ενέργειες ενάντια στον ηλικιακό ρατσισμό, ενάντια στην κακοποίηση, γιατί δυστυχώς είμαστε σε μηδενικό επίπεδο στην Κύπρο σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Επιπρόσθετα, επειδή δεν είναι όλα μαύρα, υπάρχουν πολλές προοπτικές για την τρίτη ηλικία τόσο σε επιχειρηματικό επίπεδο, όταν λάβουμε υπόψη τον ασημένιο τουρισμό, την ασημένια οικονομία, που δυστυχώς δεν βλέπουμε να υπάρχει το όραμα της χώρας μας είτε από πλευράς κυβέρνησης είτε από πλευράς κομμάτων, για να αξιοποιήσουν αυτές τις ευκαιρίες που δίνονται.

Προχθές την Κυριακή, στο «Βήμα» των Αθηνών είχε ένα εξαιρετικό άρθρο με έναν μεγάλο τίτλο «Ηλικιωμένοι Σώζουν τους Νέους από την Ανεργία». Κι είναι βαθιά μας πεποίθηση, κυρία Πρόεδρε, ότι, όταν σε λίγα χρόνια 30% του πληθυσμού της Κύπρου θα είναι άνω των 65, οι πιέσεις που θα δεχτούν τόσο τα συστήματα υγείας όσο και τα δημοσιονομικά του κράτους, αλλά κι οι πιέσεις που θα δεχτούν οι νέες γενιές και το βάρος που θα φορτωθούν για τους μελλοντικά ηλικιωμένους μας, αν δεν ληφθούν μέτρα σήμερα, θα είναι μη αναστρέψιμες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ.

Πρέπει να πούμε ότι βεβαίως η αξιοπρεπής γήρανση είναι πολύ σημαντική και θα πρέπει να βρούμε τους τρόπους ακριβώς αυτό να γίνεται. Θέλω όμως επί τη ευκαιρία να πω ότι και ως Βουλή έχουμε θεσμοθετημένη τη Βουλή των Γερόντων, η οποία κάθε χρόνο μάς παραθέτει τις ανησυχίες, τα προβλήματα, μέσα από μια θεσμοθετημένη διαδικασία η

οποία υπάρχει. Έχουν γίνει και εδώ πολύ σημαντικά βήματα, οπότε δεν συμμερίζομαι ότι είναι μηδενικό το επίπεδο όσον αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία, όμως συμφωνώ ότι έχουμε ακόμα να κάνουμε περισσότερα. Και βεβαίως πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι ο ρατσισμός δεν είναι μόνο για την τρίτη ηλικία· ρατσισμός υπάρχει και στους νέους ανθρώπους, που πολλές φορές προκαταλαμβάνουμε την πορεία τους, επειδή ακριβώς είναι νέοι, αρνητικά, ή άλλως πως. Άρα, πρέπει να προσέξουμε ευρύτερα τον ρατσισμό, να μην προσμετράται η ηλικία του κάθε ανθρώπου, αλλά οι ικανότητές του, οι θέσεις του, το πόσα μπορεί να προσφέρει.

Μου γνέφει ο κ. Αλαμπρίτης, είμαι σίγουρη συμφωνεί. Να τον αποδεσμεύσουμε, πρέπει να πάει στην επιτροπή του και να τον ευχαριστήσουμε που ήταν μαζί μας.

Να προχωρήσουμε στην Παγκύπρια Οργάνωση Πολυτέκνων. Είναι εδώ ο κ. Αργύρης Αργυρού.

Έχετε καλυφθεί;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ:

(ΑΡΓΥΡΗΣ ΑΡΓΥΡΟΥ)

Κυρία Πρόεδρε, έχω καλυφθεί πλήρως από τους προηγούμενους ομιλητές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και είμαι σίγουρη ότι έχετε υπόψη σας επίσης το θέμα της δημογραφικότητας, έχετε επίσης υπόψη σας το θέμα της υπογεννητικότητας. Είναι αυτό το θέμα που νομίζω συνάδει με το ότι έχει πει προηγουμένως ο συνάδελφος, ο κ. Αντωνίου, ότι πρέπει να μας απασχολήσει ουσιαστικά το ότι και η Ευρώπη, αλλά και η Κύπρος είναι μια χώρα η οποία γηράσκει. Άρα, πρέπει να μας απασχολήσει στην ουσία του χωρίς προκαταλήψεις αυτό το θέμα, να δούμε πώς πραγματικά δίνουμε κίνητρα και

στα νεαρά ζευγάρια, για να μπορέσουμε να δούμε πώς αντιμετωπίζουμε αυτό το μεγάλο θέμα που δεν απασχολεί μόνο την Κύπρο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ:

Κυρία Πρόεδρε, επί του θέματος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Αστειευόμενη)

Σας έκανα καλή πάσα, νομίζω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ:

Ναι. Έχετε υπόψη σας ότι εκπροσωπώ τη μεγαλύτερη σε μέλη οργάνωση στην Κύπρο, 28 000, απ' όλες τις ηλικίες, αλλά δυστυχώς τα ενεργά μέλη μας αριθμούν αυτή τη στιγμή μεταξύ 5 000-6 000. Και αν -ως ανέφερε και η κ. Πρόεδρος- σε είκοσι χρόνια δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα υπέρ των γεννήσεων, τότε δυστυχώς θα φτάσουμε πιο κάτω κι από την Ελλάδα. Είμαστε δεύτεροι στην Ευρώπη σε γεννήσεις χώρα. Γι' αυτό ζητούμε από την κ. Πρόεδρο, από τους εκπροσώπους της Βουλής οι οποίοι, εντάξει, ήταν εδώ, αλλά αποχώρησαν, και από διάφορα κυβερνητικά τμήματα και από τον νέο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος είναι και ο πρώτος πρόεδρος στην ιστορία της Κύπρου πολύτεκνος -με τέσσερις κόρες- να δώσουν έμφαση σ' αυτό το σημείο. Γιατί υπάρχει ένας δείκτης γονιμότητας με 1,32 με βάση τη Στατιστική Υπηρεσία, γεννήσεις ανά μητέρα, που δυστυχώς το 0,3 προέρχεται από πολιτικούς πρόσφυγες, μετανάστες, μουσουλμάνους, μη Έλληνες, μη χριστιανούς και εμείς ως οργάνωση πολυτέκνων ζητούμε, χωρίς να θεωρηθώ ρατσιστής, ούτε η οργάνωση μου είναι ρατσιστές...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πούμε «αλλοδαπούς», ορθότερα, γιατί δεν θέλουμε να στοχεύουμε είτε στη θρησκεία είτε στην εθνικότητα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ:

Συγγνώμη!

Ζητούμε να βγει ο δείκτης γονιμότητας εκεί που ήταν πριν είκοσι χρόνια, στο 2,6 παιδιά ανά μητέρα.

Σας ευχαριστώ. Συγγνώμη για την τοποθέτησή μου, κυρία Πρόεδρε, αλλά νιώθω εκείνη την ανάγκη να το πω.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ. Κανένα πρόβλημα, καλά κάνατε.

Να προχωρήσουμε στην κ. Ιωάννα Αριστείδου από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Καρκινοπαθών και Φίλων (ΠΑΣΥΚΑΦ).

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΣΥΚΑΦ:

(ΙΩΑΝΝΑ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ)

Ευχαριστώ, έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κι εγώ σας ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Θεοδώρα Βασιλείου, από το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ:

(ΘΕΟΔΩΡΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)

Πρόεδρε, μας έχουν καλύψει οι προλαλήσαντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Χρυστάλλα Δακτυλιάδου από το ΙΑΣΩΝΕΙΟ-ΧΡΩΜΑΤΑ ΖΩΗΣ είναι εδώ μαζί μας; Νομίζω δεν την έχω δει.

Ο κ. Δημητριάδης Αντώνιος από την Οργάνωση Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Πρόεδρε, αν και ορισμένα πράγματα έχουν καλυφθεί, εντούτοις όμως, επειδή έχω ετοιμάσει ένα κείμενο, νομίζω θα ήταν καλό να το ακούσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να σας ακούσουμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

Η Οργάνωση Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου συγχαίρει το Συμβουλευτικό Σώμα Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) για την πρωτοβουλία για την οργάνωση της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία δίνει φωνή στις εθελοντικές οργανώσεις, για να μπορέσουν να συζητήσουν δραστηριότητες, δράσεις και προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν, προβλήματα για τα οποία ζητούμε λύση από την πολιτεία και από την κοινωνία.

Οι εθελοντικές οργανώσεις και οι ΜΚΟ έχουν στηρίξει με εθελοντές μέλη τους την προώθηση και αντιμετώπιση των διάφορων ζητημάτων και προωθούν στόχους σε διάφορους τομείς, την παροχή κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών και προγραμμάτων, υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ευρωπαϊκά προγράμματα και τόσα άλλα.

Βασικό αίτημα της κοινωνίας των πολιτών, για να μπορέσουν οι διάφορες οργανώσεις και ΜΚΟ να ανταπεξέλθουν στο πιο βασικό τους πρόβλημα, που είναι το οικονομικό, είναι η διασφάλιση μιας επαρκούς χρηματοδότησης από κρατική ενίσχυση με τη δημιουργία ενός σχεδίου κρατικών ενισχύσεων.

Η ψήφιση των νέων κανονισμών του ΠΣΣΕ επιβάλλεται. Θα πρέπει να ενισχύσουμε και να επανδρώσουμε το ΓΕΣΥ προς όφελος όλων των Κυπρίων, θα πρέπει να διασφαλίσουμε το ΓΕΣΥ από οποιαδήποτε διαφθορά.

Όλοι μαζί, νέοι και ηλικιωμένοι, θα πρέπει να θέσουμε τον στρατηγικό μας στόχο, την αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ των γενεών και να υπάρξει μια αλληλεγγύη

μεταξύ των γενεών για μια κοινωνική ενσωμάτωση και αμοιβαία υποστήριξη και μεταβίβαση δεξιοτήτων, γνώσεων, εμπειριών μεταξύ των γενεών. Στόχος μας θα πρέπει να είναι όλες οι επιτροπές και όλοι οι φορείς στα διάφορα ζητήματα και ιδίως στο δημογραφικό να λειτουργούν και να συνεδριάζουν τακτικά, όπως έχουν δημιουργηθεί.

Εισηγούμεθα, αν είναι δυνατό -ξέρω ότι είναι λίγο δύσκολο και υπάρχει και θέμα οικονομικό- η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών να συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο.

Αγωνιζόμαστε για μια Κύπρο ελεύθερη, ειρηνική, ενωμένη, με βάση τις ευρωπαϊκές αρχές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ κι εγώ, κύριε Δημητριάδη.

Να διασφαλίσουμε τις μεταρρυθμίσεις. Θέσατε την κοινωνική ενσωμάτωση πολύ σωστά και συμφωνούμε. Τώρα για τις δύο φορές τον χρόνο, νομίζω... Μπορείτε να το δείτε, ποιες άλλες δράσεις, πρωτοβουλίες μπορούν να γίνουν. Σε επίπεδο Βουλής όμως, επειδή είναι θεσμοθετημένη η διαδικασία που επικυρώθηκε από το σώμα, δεν μπορεί να τροποποιηθεί τη δεδομένη στιγμή, αλλά είμαστε ανοικτοί για εισηγήσεις.

Ο κ. Φίλιππος Δρουσιώτης από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αειφόρου Τουρισμού.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ:

(ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ)

Ευχαριστώ.

Θα πω κάτι λίγο διαφορετικό, όμως θα το αναφέρω. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού δεν λαμβάνει καμία κρατική ενίσχυση. Ο οργανισμός μας δραστηριοποιείται σε άλλους τομείς, δράσεις από ό,τι οι περισσότεροι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, όπως ο τουρισμός, το περιβάλλον, η κοινωνία, η κλιματική κρίση, η βιώσιμη

και αειφόρος ανάπτυξη. Τα προβλήματα και οι επιπτώσεις που προκύπτουν από αυτά δεν είναι άμεσα, είναι όμως εξίσου σημαντικά και, αν τα αντιμετωπίσουμε σωστά, θα μειωθούν πολλά από τα προβλήματα που έχουμε, όπως οι ασθένειες. Για παράδειγμα, η κλιματική αλλαγή είναι ακριβώς όπως ο COVID-19. Στον COVID-19, επειδή οι επιπτώσεις ήταν άμεσες, τα μέτρα ήταν δραστικά και άμεσα. Η κύρια διαφορά μεταξύ πανδημίας και κλιματικής αλλαγής είναι ότι οι επιπτώσεις της πανδημίας ήταν άμεσες, ενώ η κλιματική αλλαγή θα γίνει αισθητή στα επόμενα χρόνια. Η κλιματική αλλαγή μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερους θανάτους αλλά όχι άμεσα.

Ο στόχος μας για την εποχή μετά τον COVID-19 είναι οι κυβερνήσεις να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή με την ίδια ταχύτητα και με τρόπο που να έχει τον ίδιο επείγοντα χαρακτήρα όπως αυτά με τα οποία αντιμετώπισαν την πανδημία. Οι άνθρωποι επέστρεψαν στην κανονικότητα, αλλά το όραμά μας για το μέλλον δεν πρέπει να βασίζεται στην απεριόριστη ανάπτυξη και την απεριόριστη κατανάλωση. Η τουριστική βιομηχανία θα ανακάμψει, αλλά αυτή είναι η ώρα να εισαγάγουμε αλλαγές, προκειμένου να μειώσουμε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της τουριστικής βιομηχανίας και ταυτόχρονα να αντιμετωπιστεί η κρίση της κλιματικής αλλαγής.

Ο κορωνοϊός δεν είναι η μόνη παγκόσμια κρίση που αντιμετωπίζουμε. Η κλιματική κρίση μπορεί να είναι πιο καταστροφική, αν δεν αναλάβουμε δράση. Όπως είδαμε, η αντίδραση στις δύο κρίσεις είναι εντελώς διαφορετική. Ο κορωνοϊός θα πρέπει να μας δώσει ελπίδα ότι είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση. «Ας χρησιμοποιήσουμε την ανάκαμψη από την πανδημία, για να δημιουργήσουμε τα θεμέλια για έναν ασφαλή, υγιή, χωρίς αποκλεισμούς και πιο ανθεκτικό κόσμο για όλους τους ανθρώπους». Αυτά ήταν τα λόγια του κ. Γκουτέρες τον Απρίλιο του '20.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με την Πράσινη Συμφωνία έχει θέσει ως στόχο να καταστήσει την Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη ως το 2050. Τώρα είναι η ώρα της Κύπρου και πρέπει

να δράσουμε. Οργανισμοί όπως ο δικός μας πρέπει να βοηθηθούν από τη νομοθετική, την εκτελεστική εξουσία, αλλά και από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας, γιατί έχουν τεράστιο έργο να επιτελέσουν για την αντιμετώπιση της μεγαλύτερης κρίσης που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητά μας, της κλιματικής κρίσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά θέτει ο κ. Δρουσιώτης το θέμα της κλιματικής κρίσης. Πλέον δεν την ονομάζουμε καν κλιματική αλλαγή, γιατί πλέον και οι επιστήμονες λένε ότι ήδη το καμπανάκι έχει κτυπήσει, δηλαδή έχουμε αργήσει πάρα πολύ να λάβουμε -πολύ σωστά το έχει θέσει ο κ. Δρουσιώτης- αποφάσεις. Γι' αυτό χρειάζεται και η Κύπρος ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης -και συνυπολογίζοντας τις μεγαλύτερες καταστροφικές πυρκαγιές που είχαμε ποτέ, την αλλαγή που ήδη βιώνουμε καθημερινά και ούτω καθεξής- να συμμορφωθεί πλήρως με το «Fit for 55», την πράσινη μετάβαση, και να αντιληφθούμε ότι πρόκειται για ένα θέμα το οποίο πλέον πρέπει να το αντιμετωπίσουμε ουσιαστικά και στην Ευρώπη και στην Κύπρο.

Σας ευχαριστώ πολύ και γι' αυτή τη συνισταμένη, η οποία είναι πολύ σημαντική.

Προχωρούμε στην κ. Δέσπω Κωνσταντίνου Δρουσιώτου από το Σώμα Κυπρίων Οδηγών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ:

(ΔΕΣΠΩ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ)

Έχω καλυφθεί, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε καλυφθεί.

Σας ευχαριστώ.

Ο κ. Νίκος Δρυμιώτης από το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού
Λευκωσίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΙΩΤΗΣ)

Έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε καλυφθεί και σας ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Αλέξανδρος Ευθυμίου από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Φοιτητών Ιατρικής.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ:

(ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ)

Έχω καλυφθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ σας ευχαριστώ και σας καλωσορίζουμε.

Η κ. Άννα Ζαννέττου από τον Σύνδεσμο Ασθενών με Μυασθένεια GRAVIS.

Δεν είναι εδώ.

Η κ. Γιολάντα Ζαχαρίου από το Κέντρο ΑΜΕΑ «Άγιος Λάζαρος».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΜΕΑ «ΑΓΙΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ»:

(ΓΙΟΛΑΝΤΑ ΖΑΧΑΡΙΟΥ)

Ευχαριστώ.

Έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Ο κ. Γιώργος Ησαΐα από τον οργανισμό «ΟΧΥΓΟΝΟ».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΟΧΥΓΟΝΟ»:

(ΓΙΩΡΓΟΣ ΗΣΑΪΑ)

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε,
Κοινοβουλευτικοί συνεργάτες,
Εκπρόσωποι των υπουργείων,
Αγαπητοί σύνεδροι,

Καταρχάς, σας ευχαριστούμε για την τιμητική φιλοξενία εδώ στον χώρο του κοινοβουλίου, που είναι ακόμη ένα δείγμα της εξωστρέφειας που επιδιώκετε και εσείς ως Πρόεδρος, αλλά και της ευρύτερης προσπάθειας να υπάρξει αυτή η κάλυψη του κενού μεταξύ Κοινωνίας των Πολιτών και κέντρων λήψης αποφάσεων. Θα αναφερθώ εν τάχει σε πέντε θέματα.

Το πρώτο θέμα αφορά το γεγονός ότι εκκρεμούν ενώπιον της επιτροπής Εμπορίου οι κανονισμοί που ρυθμίζουν τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Είναι ένας νόμος που ψηφίστηκε το 2020, εντούτοις οι εν λόγω κανονισμοί εκκρεμούν και δεν επιτρέπουν ουσιαστικά την εφαρμογή της νομοθεσίας, που είναι μια πολύ σημαντική νομοθεσία, η οποία δύναται να βοηθήσει και τη δράση των μη κυβερνητικών οργανώσεων που μπορεί να θέλουν να μετεξελιχθούν σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

Το δεύτερο αφορά τη νομοθεσία ρύθμισης της δραστηριότητας του «lobbying». Αυτό αφορά ένα νομοσχέδιο που ψηφίστηκε στις αρχές του 2022. Έχουν ψηφιστεί και σχετικοί κανονισμοί πριν από μερικούς μήνες. Εν ολίγοις, αυτή η νομοθεσία προνοεί ότι όσοι θέλουν να μετέχουν σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να έχουν επαφή με κρατικούς αξιωματούχους θα πρέπει να εγγράφονται σε ένα σχετικό μητρώο, ούτως ώστε να τους επιτρέπεται να γίνει αυτή η συνάντηση. Υπάρχουν συγκεκριμένες πρόνοιες στη νομοθεσία, προβλέπονται και ποινές και αδικήματα, εντούτοις δεν υπάρχει καμία ενημέρωση ούτε προς τις μη κυβερνητικές οργανώσεις ούτε γενικά προς την Κοινωνία

των Πολιτών για μια τόσο σημαντική νομοθεσία, που δύναται να αλλάξει την κουλτούρα διαφάνειας στην Κύπρο.

Το τρίτο -και είναι ένα θέμα που έχει αναφερθεί ήδη και αφορά τις διαδικασίες των δημόσιων διαβουλεύσεων- ενώπιον της επιτροπής Νομικών εκκρεμεί σχετική πρόταση νόμου του κ. Θεοπέμπτου, που ουσιαστικά ρυθμίζει σε νόμο ένα υπόμνημα του Υπουργείου Οικονομικών για τις δημόσιες διαβουλεύσεις μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Είχε γίνει μια προσπάθεια από πέρσι και ένα συνέδριο στη Βουλή για τις δημόσιες διαβουλεύσεις. Ο Επίτροπος του Πολίτη, ο κ. Σεντώνας, έκαμε μια φιλότιμη προσπάθεια να αναθεωρήσει το υφιστάμενο πλαίσιο των δημόσιων διαβουλεύσεων. Προσφέραμε και εμείς σε αυτή τη συζήτηση για το πώς πρέπει να γίνονται κ.λπ. Δεν θα επεκταθώ άλλο.

Επίσης, η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης πήρε υπό την αιγίδα της τη δημιουργία μιας πλατφόρμας, του «e-Consultation», στην οποία θα αναρτώνταν όλες οι δημόσιες διαβουλεύσεις, για να μπορεί κάθε πολίτης να δηλώνει τις απόψεις του, να παρευρίσκεται στις δημόσιες διαβουλεύσεις και άλλα. Θα έμπαινε σε εφαρμογή στο τέλος του 2022, δεν έχει μπει ακόμη σε εφαρμογή και, αν υπάρχει κάποιο αρμόδιο άτομο από το Υπουργείο Οικονομικών ή τη Γενική Διεύθυνση, να μας ενημερώσει αναλόγως.

Τέταρτο θέμα είναι η ζωντανή μετάδοση των συνεδριάσεων των κοινοβουλευτικών επιτροπών. Η ολομέλεια μεταδίδεται ζωντανά, εντούτοις πιστεύουμε ότι η μετάδοση και των συνεδριάσεων των κοινοβουλευτικών επιτροπών, όπου επιτελείται το κύριο έργο του κοινοβουλίου, θα βοηθήσει στην εξωστρέφεια, στην ενημέρωση των πολιτών. Θα σας πω ένα απλό παράδειγμα. Εδώ, ας πούμε, έχουμε εκπροσώπους από την επαρχία Πάφου, που τους είναι και πρακτικά αδύνατο να φάνε δύο ώρες, για να έρθουν να παραστούν σε μια συνεδρία της ολομέλειας της Βουλής, και, αν υπήρχε τούτη η ευχέρεια... Επίσης και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως αναφέρθηκε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναπηρίες.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΟΧΥΓΟΝΟ»:

Αναπηρίες.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα μπορούν λοιπόν να έχουν αυτή την πιο άμεση πληροφόρηση για το έργο της Βουλής, παρά το γεγονός ότι υπάρχει αρκετή εξωστρέφεια.

Κλείνω με κάτι λυπηρό για εμάς. Ακριβώς πριν από μία βδομάδα στην ολομέλεια του σώματος αποσύρθηκε το νομοσχέδιο περί Πρωτοβουλίας Πολιτών, το οποίο εκκρεμούσε στην επιτροπή Νομικών τα τελευταία έξι χρόνια. Ήταν σε ένα πολύ καλό στάδιο στην επιτροπή Νομικών, εντούτοις με λύπη μας είδαμε ότι αποσύρθηκε. Επικοινωνήσαμε με την αρμόδια επιτροπή και μας είπαν ότι έλαβαν σχετική ενημέρωση από το Υπουργείο Οικονομικών που τους έλεγε απλώς να αποσύρουν το νομοσχέδιο, χωρίς την όποια αιτιολόγηση. Επικοινωνήσαμε με το Υπουργείο Οικονομικών και μας είπαν ότι δεν ξέρουν κάτι, ο αρμόδιος λειτουργός απουσίαζε και δεν μπορούσαν να μας δώσουν περισσότερες πληροφορίες. Σας το λέω, ήταν η κατεξοχήν νομοθεσία που εκκρεμούσε ενώπιον της Βουλής, που ρύθμιζε ένα τόσο σημαντικό θέμα για τις πρωτοβουλίες των πολιτών.

Θα μείνω ως εδώ και σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ που πάντοτε είσαστε βοηθητικός και είστε από τα άτομα -εννοώ και φορείς και οργανώσεις- τα οποία συνεχώς μας ενισχύουν σε αυτό που θέλουμε να κάνουμε, όχι μόνο στο να εξωτερικεύσουμε το έργο της Βουλής, αλλά και στο να εισαγάγουμε τη διαφάνεια όσον αφορά τις διαδικασίες.

Όσον αφορά τους κανονισμούς κοινωνικής επιχείρησης, θα δω προσωπικά στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή γιατί καθυστερούν, αγαπητέ μου κύριε Ησαΐα, και σας ευχαριστώ. Όσον αφορά το «lobbying», η εφαρμογή δεν έχει προχωρήσει ακόμα ως έπρεπε και αυτό θα πρέπει να το δει η εκτελεστική εξουσία, να στείλει δηλαδή κάποιους... ίσως κάποιες κατευθυντήριες οδηγίες, γιατί είναι σύνθετο, είναι αρκετά διαφορετικό από ό,τι είμαστε συνηθισμένοι μέχρι τώρα, αλλά θα πρέπει να κερδίσουμε και αυτό το στοίχημα. Επομένως, με την κατάλληλη και έγκαιρη ενημέρωση, που σας αφορά και εσάς, πρέπει να ξέρετε, και είναι υποχρεωτικό βάσει νόμου, θα πρέπει να το προχωρήσουμε και αυτό. Όσον αφορά τις δημόσιες διαβουλεύσεις, εκκρεμεί η πρόταση νόμου του κ. Θεοπέμπτου στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Θα το δω και αυτό προσωπικά και σε ευχαριστώ. Για το «e-Consultation» θα πρέπει να μας ενημερώσει το αρμόδιο υπουργείο μέχρι πού βρίσκεται.

Ζωντανή μετάδοση. Το έθεσε η κ. Πιτσιάλη προηγουμένως. Είναι ένα θέμα για το οποίο έχουμε το θέμα των κανονισμών της Βουλής, θα το δούμε και μεταξύ μας ξανά πώς μπορεί να γίνει, γιατί, ξέρετε, από τη μια θέλουμε να ανοίξουμε τη Βουλή των Αντιπροσώπων, από την άλλη θέλουμε να διασφαλίσουμε και τους κανονισμούς της Βουλής ή το δικαίωμα του βουλευτή να τοποθετείται χωρίς να ποδηγετείται ή άλλως πως. Άρα, θα το δούμε πώς μπορούμε να βρούμε και εδώ τη χρυσή τομή. Και, όσον αφορά το πέμπτο θέμα, μετά λύπης πράγματι διαπιστώνω και εγώ προσωπικά την απόσυρση του νομοσχεδίου για την πρωτοβουλία των πολιτών. Θα αποστείλω σήμερα επιστολή - να το καταγράψουν οι υπηρεσίες- ζητώντας εξηγήσεις γιατί έχει αποσυρθεί και τι προτίθενται να πράξουν.

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Ησαΐα.

Η κ. Αθηνούλα Θεμιστοκλέους από το σωματείο «Παγκύπριος Αντιναρκωτικός Σύνδεσμος».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ»:

(ΑΘΗΝΟΥΛΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ)

Έχω καλυφθεί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ και εγώ.

Η κ. Αγνή Ιακωβίδου από την Πνευματική Αδελφότητα Ελληνίδων Κύπρου.

Όχι...

Ο κ. Κωστάκης Ιακώβου από το ΕΣΣΕ Λεμεσού.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΛΕΜΕΣΟΥ:

(ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΥ)

Να σας ευχαριστήσω, κυρία Πρόεδρε, για την ευκαιρία που μας δώσατε. Εγώ ένα θέμα μόνο θα θίξω, την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στους δρόμους. Τα πεζοδρόμια είναι κατειλημμένα από οχήματα, κανένας ανάπηρος δεν μπορεί να διέλθει ή να περπατήσει, με αποτέλεσμα να έχουμε μέχρι και θανάτους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ.

Η προσβασιμότητα τέθηκε, αν δεν κάνω λάθος, και από την κ. Πιτσιάλη προηγουμένως. Βεβαίως και πρέπει να το δούμε παντού και το θέμα δεν είναι μόνο οι ποινές, δηλαδή να κάνουμε νόμους για επιβολή ποινών, είναι και η κουλτούρα που πρέπει επιτέλους να αλλάξουμε σε αυτό τον τόπο. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι πρέπει να σεβόμαστε όλους τους συμπολίτες μας, ανεξαρτήτως είτε ιδιαιτεροτήτων είτε αναγκών και πρέπει να σκεφτόμαστε ότι οι δικές μας ανάγκες σταματούν εκεί που έχουμε υποχρέωση να σεβόμαστε τα ανθρώπινα δικαιώματα κάθε ανθρώπου, πόσω μάλλον την

απρόσκοπτη και ελεύθερη πρόσβαση και προσβασιμότητα παντού. Έγιναν βήματα όσον αφορά τα κτίρια κ.λπ., αλλάζουν, λαμβάνονται τουλάχιστον κάποια πράγματα υπόψη και αυτό μας ικανοποιεί. Δυστυχώς όμως, εξακολουθούν να υπάρχουν -έχετε απόλυτο δίκαιο- απαράδεκτες καταστάσεις, αλλά είναι και η νοοτροπία πολλές φορές, που θα πρέπει να αλλάξει, επομένως πολύ σωστά το θέτετε, κύριε Ιακώβου.

Σας ευχαριστώ.

Η κ. Έλλη Ιωαννίδου, CSR Cyprus.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «CSR CYPRUS»:

(ΕΛΛΗ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ)

Κυρία Πρόεδρε,

Απλά εγώ θα ήθελα να κάνω μια σύντομη και γενική τοποθέτηση στην έκθεση, εκπροσωπώντας τις επιχειρήσεις της Κύπρου και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Αυτό το κομμάτι... Όλα αυτά που λέχθηκαν στη σημερινή σύνοδο είναι πολύ σημαντικά και βοηθούν ουσιαστικά τις επιχειρήσεις να κάνουν σωστή εταιρική κοινωνική ευθύνη. Είναι μια υποχρέωση των επιχειρήσεων πλέον είτε πρόκειται για θέματα κοινωνικά είτε περιβαλλοντικά. Σίγουρα θα θέλαμε να καλέσουμε και εμείς τους θεσμούς, τα υπουργεία, τον κρατικό μηχανισμό να τα λάβουν πολύ σοβαρά υπόψη αυτά, διότι με αυτό τον τρόπο βοηθείται και η οικονομία, διότι οι επιχειρήσεις, οι κερδοσκοπικοί οργανισμοί πλέον οφείλουν να έχουν σωστά αιτήματα, να λαμβάνουν σωστά αιτήματα από ΜΚΟ, όχι ανεξέλεγκτα, αλλά να υπάρχει διαφάνεια, να υπάρχουν οι κανονισμοί, να υπάρχουν οι νομοθεσίες που να διασφαλίζουν ότι τα αιτήματα που έρχονται στις επιχειρήσεις είναι σωστά και να γίνεται σωστή χρήση και σωστή κάλυψη αναγκών από τις επιχειρήσεις και σωστή εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ και γι' αυτή τη συνισταμένη, την οποία πρέπει να έχουμε υπόψη μας.

Ο κ. Αντώνης Κακουλλής από τον Παγκύπριο Διαβητικό Σύνδεσμο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΔΙΑΒΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ:

(ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΚΟΥΛΛΗΣ)

Έντιμη κυρία Πρόεδρε,

Έχω καλυφθεί από τους προηγούμενους ομιλητές, απλά ως εκπρόσωπος του Παγκύπριου Διαβητικού Συνδέσμου νομίζω ότι μπορούμε να έχουμε μια καλύτερη ιατροφαρμακευτική κάλυψη από το κράτος, γιατί έχουμε και το αποτέλεσμα εδώ, σπασμένο πόδι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Περαστικά σας.

Θα το δείτε, είμαι σίγουρη, με το αρμόδιο υπουργείο, στα πλαίσια βεβαίως πάντοτε του γενικού σχεδίου και συστήματος υγείας.

Σας ευχαριστώ.

Ο κ. Καρσεράς Κωνσταντίνος από το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον εκπρόσωπο του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου)

Έχετε καλυφθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Ιφιγένεια Κάτση από τον Οργανισμό Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ:

(ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΚΑΤΣΙΗ)

Έντιμη κυρία Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ.

Παρ' όλο που κάποια θέματα έχουν τεθεί από κάποιους συναδέλφους, συναδέλφισσες, θα ήθελα να αναφέρω ότι είναι πολύ σημαντικό οι κοινωνικές πολιτικές

να προσεγγίζονται με τρόπο από κάτω προς τα πάνω, δηλαδή να αναγνωρίζονται οι ανάγκες, να ακούγονται οι ανάγκες, οι πραγματικότητες, για να μπορούμε να βοηθήσουμε όντως τα άτομα που προσπαθούμε να στηρίξουμε.

Δεύτερον, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη, για να μπορέσουμε να πετύχουμε τη συμπερίληψη, αναγνωρίζοντας τη διαφορετικότητα και την ποικιλομορφία της κοινωνίας μας, το θέμα της ενσωμάτωσης του φύλου, της διάστασης του φύλου στις διάφορες πολιτικές. Πλέον ζούμε σε μια διαφορετική κοινωνία και είναι πάρα πολύ σημαντικό όλες οι κοινωνικές πολιτικές και οι νομοθεσίες να θεσπίζονται και να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη και τούτο τον παράγοντα και τη διαθεματικότητα όσον αφορά το φύλο, την εθνικότητα, πραγματικές ανάγκες κ.λπ.

Το τρίτο θέμα στο οποίο θέλω να αναφερθώ είναι το θέμα των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Πραγματικά, αν οι κρατικοί φορείς δημιουργήσουν κάποιους μηχανισμούς που έμπρακτα να βοηθήσουν τις ΜΚΟ να βρουν άλλους τρόπους επιχορήγησης, όπως τα ευρωπαϊκά κονδύλια, αυτό θα βοηθήσει πάρα πολύ και επίσης θα βελτιώσει και την προσφορά του κράτους πάνω σε τούτο το κομμάτι των κονδυλίων. Υπάρχουν πάρα πολλές οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων και ημών, που πραγματικά λειτουργούμε βάσει των ευρωπαϊκών κονδυλίων, και είναι πάρα πολύ χρήσιμο, γιατί έχουμε την τεχνογνωσία, για να μπορούμε να το κάνουμε.

Το τέταρτο που θέλω να πω είναι το θέμα των πραγματικών δικαιούχων και το θέμα της σχέσης ή τέλος πάντων... τα τραπεζικά ιδρύματα και πώς αντιλαμβάνονται κάποια θέματα της Κοινωνίας των Πολιτών. Μέλη τραπεζικών ιδρυμάτων δεν γνωρίζουν ούτε καταλαβαίνουν τη λειτουργία ενός ΜΚΟ. Άρα, υπάρχει ανάγκη για επιμόρφωση, υπάρχει και ανάγκη για συνεργασία μεταξύ των κρατικών φορέων, των τραπεζικών ιδρυμάτων και της Κοινωνίας των Πολιτών, για να μπορέσουμε να τους βοηθήσουμε. Πραγματικός δικαιούχος είναι το άτομο το οποίο απολαύει των κερδών μιας εταιρείας. Ένας εθελοντής

και οι ΜΚΟ, το συμβούλιό τους, δεν έχουν κανένα οικονομικό όφελος, άρα πώς μπορούν να ονομάζονται «πραγματικοί δικαιούχοι»;

Και το τελευταίο, όσον αφορά τους εράνους, είναι πολύ σημαντικό αυτό το οποίο τέθηκε πριν για τα είδη, γιατί όντως υπάρχουν οργανώσεις οι οποίες κάνουν εράνους αποκλειστικά για είδη και είναι κρίμα να σταματούν κάποιες διαδικασίες και πρωτοβουλίες από τις οποίες όντως επωφελούνται η κοινωνία και κάποια συγκεκριμένα άτομα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ πολύ.

Έχετε απόλυτο δίκαιο. Η διάσταση του φύλου είναι εκ των ων ουκ άνευ, πρέπει να μπει παντού, σε όλα, σε πολιτικές, σε προϋπολογισμούς υπουργείων... Είναι η θέση η δική μας, παντού, για να λάβουμε επιτέλους υπόψη ότι δεν μπορεί κανένα άτομο λόγω του φύλου του να κρατιέται πίσω. Και οι πολιτικές του κράτους πρέπει ακριβώς να το αντικατοπτρίζουν αυτό. Η Βουλή έχει κάνει σημαντικά βήματα για το συγκεκριμένο θέμα νομοθετικά, όμως έχει ακόμα περισσότερα να πράξει στη συνέχεια.

Κονδύλια επιμόρφωσης/συνεργασία: Πολύ σημαντικό, αν και δεν είμαι σίγουρη πώς μπορεί το κράτος να δεσμεύσει τις τράπεζες, γιατί είναι ιδιωτικού δικαίου, άρα δεν αναγκάζονται να συνεργαστούν, όμως μπορεί το κράτος μέσα από την κατάλληλη ενημέρωση που θα προσφέρει από πριν στους αρμόδιους φορείς να βοηθήσει τις οργανώσεις, για να μπορέσουν να ανταποκριθούν, γιατί πολλές φορές, ας μου επιτραπεί, προσφεύγουν σε ιδιώτες ειδικούς και με μεγάλο οικονομικό κόστος, για να τους βοηθήσουν να κάνουν τις διαδικασίες, που πολλές φορές είναι δύσκολες και πολύπλοκες.

Η κ. Αναστασία Κλεάνθους από τον Σύνδεσμο Κοινωνιολόγων Κύπρου είναι εδώ μαζί μας;

Όχι.

Να προχωρήσουμε τότε στον κ. Ελευθέριο Κόκκινο από τον ΚΕΝΘΕΑ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΘΕΑ:

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ)

Κυρία Πρόεδρε,

Θα αναφερθώ βασικά σε ένα θέμα που ονομάζεται «αθλητισμός και αθλητές ΑΜΕΑ». Αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα μεταφοράς, διακίνησης, συνοδείας και οικονομικής στήριξης, για να μπορούν να συμμετέχουν στο άθλημά τους. Αντιλαμβάνεστε ότι η ενασχόληση αυτών των ατόμων με τον αθλητισμό είναι το λιγότερο που μπορούμε να τους προσφέρουμε. Αναμένουμε από το κράτος τη δημιουργία τμήματος/υπηρεσίας όπου να μπορούν να απευθυνθούν για οποιαδήποτε από αυτές τις περιπτώσεις που ανέφερα στήριξη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Πολύ καλή εισήγηση. Για να δούμε την αντίδραση του κράτους...

Ο κ. Λοΐζος Κόνιζος από τον Σύνδεσμο Καρδιοπαθών Λευκωσίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:

(ΛΟΪΖΟΣ ΚΟΝΙΖΟΣ)

Έχω καλυφθεί, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Κούζης Χρίστος από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Παλαιών Προσκόπων και Οδηγών.

Έχετε καλυφθεί;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον εκπρόσωπο του Παγκύπριου Συνδέσμου Παλαιών

Προσκόπων και Οδηγών)

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Στάλω Κυριακίδου από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Σπάνιων Γενετικών Παθήσεων «Μοναδικά Χαμόγελα».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ
«ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ»:

(ΣΤΑΛΩ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ)

Κυρία Πρόεδρε,

Στο σημείο 7.1. της έκθεσης, όπου αναφέρουμε ότι η ψηφιακή πλατφόρμα που έχει δημιουργηθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για όλους τους οργανισμούς χρειάζεται βελτιώσεις, η συμπερίληψη δεν αφορά μόνο τις ράμπες. Καμία κρατική πλατφόρμα δεν έχει υποστηρικτική τεχνολογία, όχι μόνο η συγκεκριμένη. Μεγαλώνουμε τα παιδιά μας, ξοδεύουμε μία περιουσία, ώστε να μπορούν να ενταχθούν στην κοινωνία και στον εργασιακό χώρο. Εμείς έχουμε εργοδοτήσει μέσω του Τμήματος Εργασίας και των χρόνιων ασθενών έναν πανέξυπνο πτυχιούχο. Σας διαβεβαιώ ότι δυστυχώς, όσον αφορά οποιαδήποτε δουλειά τού ανατεθεί, ενώ έχει και τις γνώσεις, δεν υπάρχει η τεχνολογία, ώστε να επικοινωνήσει με οποιοδήποτε κρατικό φορέα. Άρα, η συμπερίληψη δεν είναι... Και δυστυχώς βλέπουμε να ξεφυτρώνουν διάφορες κρατικές πλατφόρμες, που είναι για να εξυπηρετήσουν, αλλά αυτή τη στιγμή δεν γνωρίζω τουλάχιστον έστω μία... Να μου πουν «όχι, κάνεις λάθος». Μπορεί να κάνω λάθος... Αυτό είναι το πρώτο θέμα.

Το δεύτερο θέμα... Θα δανειστώ κάτι που είπατε εσείς προηγουμένως. Έχουμε χάσει την ουσία. Οι πιο πολλοί από εμάς είμαστε εδώ, γιατί θέλουμε να δώσουμε πίσω στην κοινωνία. Με αυτή την οριζόντια νομοθεσία που έχει γίνει... Φυσικά εμείς θέλουμε διαφάνεια. Η διαφάνεια όμως είναι vice versa. Δεν μπορείς να μου λες εμένα «έκανε μία... το ΚΡΜΓ με το Υπουργείο Εσωτερικών για το "tax invasion"». Καλά έκανε!

Ανάρτησέ την! Δεν μπορεί να ξέρω αν κάποιος οργανισμός καλώς ή κακώς έχει πάρει μια Χ χορηγία, ένας άλλος μια Ψ χορηγία. Δεν μπορεί μεταξύ μας να ψαχνόμαστε στο γιατί. Κριτήρια, διαφάνεια, ποιος πήρε τι, για ποιο λόγο το πήρε. Η διαφάνεια πρέπει να είναι από όλους μας, όχι μόνο από εμάς. Τα τελευταία χρόνια με αυτή την οριζόντια νομοθεσία... πραγματικά εγώ πλέον αισθάνομαι ότι έχω κάνει κάτι κακό. Εγώ έπρεπε να εκπαιδευτώ για την τράπεζα, για τους δικηγόρους, για τα σωματεία, αλλά, όταν πάω στον έφορο, η ίδια η υπάλληλος δεν ξέρει για ποιο πράγμα μιλώ. Αλλά είναι η πρώτη άποψη. Θα επανέλθουμε. Περιμένω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ.

Νομίζω ότι αυτό που πολύ ορθά επισημαίνει η κ. Κυριακίδου είναι ότι κάθε νομοθετικό βήμα, κάθε πλαίσιο είναι σημαντικό και έχει τη σημασία του, όμως πρέπει όλοι στη συνέχεια να το κατανοήσουμε, να συμβάλουμε. Εσείς να είστε πρότυπα όσον αφορά αυτό το πλαίσιο, για να μπορέσει και στη συνέχεια να βελτιωθεί, και βεβαίως πολύ ορθά τίθεται και το θέμα της τεχνολογικής υποστήριξης και συμπερίληψης. Πολλές φορές θεωρούμε ότι η προσβασιμότητα είναι απλά μια ράμπα ή μια ανηφορική ή κατηφορική δίοδος που ουσιαστικά θα εξυπηρετήσει τα άτομα με την αναπηρία. Τα άτομα με την αναπηρία δεν χρειάζονται μόνο αυτό, χρειάζονται και αυτό, γιατί δυστυχώς και για τα στοιχειώδη χρειάζεται να παλεύουν πολλές φορές ή να τα ζητούν, αλλά είναι και η τεχνολογική υποστήριξη που πρέπει να υπάρχει παντού. Και όλα αυτά πρέπει να τα λάβουμε σοβαρά υπόψη ως κράτος δικαίου προς τους συμπολίτες του.

Τελευταία αλλά όχι έσχατη η κ. Αντωνίου Κατερίνα από το σωματείο «Χάρισμα».

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΧΑΡΙΣΜΑ»:

(ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Εντιμοτάτη,

Απλά για ενημέρωση, το σωματείο «Χάρισμα» ασχολείται με τη στήριξη, την προώθηση και την ανάπτυξη των ατόμων με αναπηρίες όσον αφορά την καλλιτεχνική τους δράση και την κοινωνική ένταξη. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που συναντούμε είναι ότι είμαστε σωματείο και δεν είμαστε κέντρο ημέρας. Δυστυχώς, όλα τα προγράμματα στήριξης του υπουργείου που υπάρχουν, όλα τα σχέδια αφορούν κέντρα ημέρας, με αποτέλεσμα να έχουμε αποκλειστεί από όλα τα προγράμματα. Δεν έχουμε κανένα τρόπο στήριξης και εξαρτόμαστε αποκλειστικά από τις δικές μας πλάτες. Πρέπει να αλλάξουν τα σχέδια άμεσα, πρέπει να στηριχθούν αυτοί οι καλλιτέχνες και τα άτομα με αναπηρίες γενικά, πρέπει να γίνει σοβαρότατη αλλαγή, διότι στα ευρωπαϊκά προγράμματα υπάρχουν, στα δικά μας τα σχέδια όμως, ενώ γράφει ότι στηρίζονται σωματεία, στηρίζονται οργανισμοί, όταν κάνουμε τις αιτήσεις, καταλήγουμε στο θέμα ότι «δεν είστε κέντρο ημέρας, δεν έχετε κατάλληλους χώρους, δεν μπορείτε να πάρετε καμία στήριξη».

Δεύτερο θέμα: Μιλήσαμε προηγουμένως... Είμαστε καλλιτέχνες, πάμε στα θέατρα και δεν υπάρχουν τρόποι, για να βάλουμε τους καλλιτέχνες στις σκηνές. Δεν υπάρχουν ράμπες σε κανένα από τα θέατρα της Κύπρου. Και είναι ένα σημαντικότατο θέμα, γιατί πρέπει να πάρουμε τα άτομα με τα καρτσάκια, να τα ανεβάσουμε στη σκηνή, για να μπορέσουν να κάνουν την παράστασή τους.

Τρίτο θέμα: Θέλουμε κατάλληλες δομές για το αύριο. Αυτά τα άτομα τα οποία δεν θα πάνε σε ένα γηροκομείο, δεν θα πάνε σε ένα κέντρο ημέρας, γιατί δεν είναι άτομα τα οποία χρήζουν... Για τις σοβαρότατες αναπηρίες που μπορεί να έχουν κάποια άτομα δεν υπάρχουν κατάλληλες δομές. Πρέπει το κράτος να σκεφτεί το αύριο και γι' αυτά τα άτομα, τα οποία έχουν και μέτρια και ήπια και σοβαρή μορφή αναπηρίας, αλλά έχουν και μία δραστηριότητα, έχουν ένα επάγγελμα, έχουν κάτι και χρειάζεται να ζουν με αυτό το πράγμα. Είναι άτομα που ζουν από τις τέχνες. Αν τους βάλουμε σε ένα γηροκομείο, την

επομένη αυτά τα άτομα θα πεθάνουν. Χρειάζεται να δημιουργηθούν δομές οι οποίες θα στηρίξουν αυτά τα άτομα και άτομα τα οποία θα μπορούν να προσφέρουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Οι δομές αυτές πρέπει να είναι παντού. Ακόμα και αν στην προκειμένη στιγμή μπορεί να μην έχουμε κάποια άτομα με αναπηρία που να τις χρειάζονται, είναι θέμα σεβασμού και προτύπων. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα, αν μου επιτρέπετε. Εδώ στην ολομέλεια θα παρατηρήσετε ότι υπάρχει συγκεκριμένος χώρος ράμπας. Δεν έχουμε κάποιον -μακάρι να έχουμε στο μέλλον- βουλευτή ή βουλευτριά που να χρειάζεται να χρησιμοποιήσει τη ράμπα. Ωστόσο, για σκοπούς προτύπου, έχει τοποθετηθεί η συγκεκριμένη ράμπα στο σώμα, στην ολομέλεια. Ομοίως και έξω θα δείτε ότι τα νέα πλέον rodium τα οποία παραγγέλλουμε έχουν προσαρμογή που κατεβαίνει με κουμπί, για να μπορούν και αυτά τα άτομα να κάνουν δηλώσεις, αν και εφόσον το επιθυμούν.

Άρα, πρέπει να αντιληφθούμε ότι μπορεί τη δεδομένη στιγμή να μην υπάρχει ανάγκη, αλλά πρέπει να μεριμνούμε. Να μεριμνούμε, για να μην μπαίνουν στη διαδικασία επαναθυματοποίησης για ακόμη μία φορά αυτά τα άτομα ή οι δικοί τους άνθρωποι, για να ζητούν τα αυτονόητα. Άρα, πόσω μάλλον πρέπει να ισχύει αυτό στα θέατρα ή στον ίδιο τον πολιτισμό. Άρα, τουλάχιστον από τούδε και στο εξής ας γίνει μια καταγραφή ποια θέατρα -που είναι ουσιαστικά και ευθύνη του κράτους- δεν έχουν την οποιαδήποτε πρόσβαση, για να μπορέσουν να αλλάξουν, και τουλάχιστον από τούδε και στο εξής σε όποιες νέες άδειες δίδονται υποχρεωτικά να πρέπει -βάσει της νομοθεσίας εξάλλου είναι υποχρεωτικό- να υπάρχουν οι δομές αυτές.

Λοιπόν, στο σημείο αυτό υπάρχει κάποιος ή κάποια που δεν έχει ακούσει το όνομά του και την ιδιότητά του και θέλει να τοποθετηθεί;

Παρακαλώ, ο κ. Ανδρέας Κιτρομηλίδης, πρόεδρος της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ)

Κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Εκ μέρους της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου και επειδή εδώ... Εντάξει, τα προβλήματα είναι γενικά παρόμοια για όλες τις οργανώσεις και ιδιαίτερα για τις οργανώσεις μας που έχουμε στις κοινότητες. Και, επειδή εδώ είμαστε όλοι εθελοντές και θα αναφερθεί κανείς στον ρόλο των εθελοντών, που προσφέρουν σε μας ιδιαίτερα, στις κοινότητες, ο ρόλος αυτός των εθελοντικών οργανώσεων είναι πάρα πολύ μεγάλος και υποβοηθητικός στα κοινοτικά μας συμβούλια. Γι' αυτό το μόνο που θέλω είναι να ευχαριστήσω εκ μέρους των κοινοτήτων και να συγχαρώ τις εθελοντικές οργανώσεις για όλη αυτή την προσπάθεια και τη βοήθεια που δίνουν προς τις κοινότητες και τους ανθρώπους που πραγματικά έχουν ανάγκη στις κοινότητές μας. Να είστε καλά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Υπάρχει κάποιος άλλος, άλλη;

Όνομα, επίθετο και φορέας, παρακαλώ.

ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΥΠΡΟΥ:

(ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Και εγώ με τη σειρά μου να συγχαρώ το ΠΣΣΕ για τη διοργάνωση.

Είμαι βέβαιος με τα όσα ακούστηκαν ότι θα βγει ακόμα πιο δυνατό μετά τη σημερινή σύνοδο.

Εγώ θα ήθελα δύο θέματα να αναφέρω.

Το πρώτο αναφέρθηκε και από τον πρόεδρο του ΠΣΣΕ, είναι και μέσα στη σημερινή έκθεση. Αφορά τη δημιουργία ενός κεντρικού φορέα για τις κρατικές ενισχύσεις, χωρίς να σημαίνει ότι πιστεύουμε ότι είναι πρακτικά τόσο εύκολο, αλλά νομίζω ότι πρέπει να γίνει κάτι προς αυτή την κατεύθυνση, καθώς μας αφορά και εμάς άμεσα, διότι και οι δήμοι για τις κρατικές χορηγίες είναι υποχρεωμένοι να κάνουν μία σειρά από διάφορες αιτήσεις, σε διάφορους οργανισμούς και υπουργεία.

Ίσως, για να επεκτείνω λίγο το τι γράφεται στην έκθεση και τι ανέφερε ο Ηλίας ο Δημητρίου, επειδή το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας έχει και το όνομα, αλλά και τις περισσότερες κοινωνικές αρμοδιότητες, ίσως να αποταθεί το ΠΣΣΕ και εμείς είμαστε στη διάθεσή του, είναι στα σημερινά πορίσματα, να πάρει μία πρωτοβουλία η νέα υφυπουργός, ούτως ώστε να βολιδοσκοπηθεί πόσο μπορεί να γίνει συγκεντρωτικά η παραχώρηση των κρατικών ενισχύσεων.

Αντιλαμβάνομαι, επαναλαμβάνω, ότι σε κάποιες εξειδικευμένες περιπτώσεις είναι ανέφικτο, αλλά τουλάχιστον ένα 60%-70% να παραχωρείται από έναν ενιαίο φορέα.

Το δεύτερο σημείο, επειδή μαζί με τις εθελοντικές οργανώσεις τις τοπικές, τα ΣΚΕ, οι δήμοι βαδίζουν μαζί για δεκαετίες τώρα, μέσα στον περί Δήμων Νόμο τον νέο, τον 52(Ι) του 2022, μια σειρά από αρμοδιότητες για κοινωνικά θέματα μεταφέρονται στους δήμους. Η αδυναμία της νομοθεσίας αυτής είναι στο ότι η Βουλή απέφυγε μετά από τις εισηγήσεις των κρατικών υπηρεσιών να καθορίσει κατά συγκεκριμένο τρόπο τις αρμοδιότητες των δήμων όσον αφορά τα κοινωνικά. Σε κάποιες περιπτώσεις, και είναι αρκετές αυτές και σημαντικές, λέει ο νόμος ότι οι δήμοι δύνανται να εκτελέσουν συγκεκριμένες κοινωνικές δράσεις. Αυτό είναι μία αδυναμία. Δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνική πολιτική, κοινωνική στρατηγική. Οι δήμοι έχουν σε κάποιες περιπτώσεις δικές τους υπηρεσίες μέσα στη δομή τους, αλλά υπάρχουν και τα πολυδύναμα κέντρα ή, όπου δεν υπάρχουν πολυδύναμα κέντρα, υπάρχει συνεργασία άψογη με το ΣΚΕ. Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα αιρετοί

δημοτικοί σύμβουλοι συμμετέχουν και στα συμβούλια αυτών των τοπικών οργανώσεων.
Πρέπει να ξεκαθαρίσει αυτός ο ρόλος θεσμικά, για να είμαστε ξεκάθαροι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, πολύ ωραία!

Και εγώ ευχαριστώ.

Βεβαίως, νομίζω βιάστηκαν λίγο οι καλοί συνάδελφοι, γιατί να ξεκαθαρίσουμε λίγο τη διαδικασία.

Ολοκληρώθηκαν οι τοποθετήσεις από τους βουλευτές, βουλευτρίες. Και επίσης στη σημερινή σύνοδο παρίστανται εκπρόσωποι από τα Υπουργεία Οικονομικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Γεωργίας, τέλος πάντων από όλα τα υπουργεία -να μην τα παραθέσω όλα- και επίσης έχουμε την Ένωση Δήμων και την Ένωση Κοινοτήτων.

Στο σημείο αυτό θα παρακαλούσα όσοι θέλουν να τοποθετηθούν, όπως πολύ καλώς τοποθετηθήκατε και από την Ένωση Κοινοτήτων και από την Ένωση Δήμων, έχει ετοιμαστεί και εδώ κατάλογος και θα έχετε την ευκαιρία να τοποθετηθείτε και στη συνέχεια, κάποιος ή κάποια που δεν θα έχει ακούσει το όνομά του, το όνομά της θα μπορεί να τοποθετηθεί.

Να ξεκινήσουμε, έχουμε μία παράκληση από την κ. Στυλιανού Νάντια από το Υφυπουργείου Πολιτισμού να μιλήσει. Είναι εδώ;

Ελάτε, σας ακούμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:

(ΝΑΝΤΙΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ)

Κυρία Πρόεδρε,

Κύριοι σύνεδροι,

Βασικό πυλώνα του Υφυπουργείου Πολιτισμού αποτελεί η παροχή οικονομικών πόρων και η προσφορά θεσμικής στήριξης στη σύγχρονη τέχνη και στον σύγχρονο πολιτισμό της Κύπρου. Ενεργώντας στο πλαίσιο αυτό, μεριμνά, ώστε να διοχετεύονται προς τους δημιουργούς, στα οργανωμένα σύνολα που εκπροσωπούν τους πολιτιστικούς δημιουργούς και καλλιτέχνες, στους φορείς που δραστηριοποιούνται στον χώρο του πολιτισμού επαρκείς οικονομικοί πόροι για ενίσχυση και ενθάρρυνση των προσπάθειών έκφρασης της καλλιτεχνικής δημιουργικότητας, όπως επίσης και να τους παρέχεται η αναγκαία θεσμική υποστήριξη και οργανωτική υποδομή που επιτρέπει να προωθούνται και να προβάλλονται τα έργα τους και να αναδεικνύονται οι αισθητικές και οι καλλιτεχνικές αξίες πάνω στις οποίες εδράζονται.

Η στήριξη της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής δημιουργικότητας επιτυγχάνεται μέσα από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός ευρέος φάσματος ειδικά επεξεργασμένων προγραμμάτων στήριξης, τα οποία εξασφαλίζουν την παροχή της αναγκαίας οικονομικής ενίσχυσης προς τους δημιουργούς και υπηρετούν την αναπτυξιακά προσανατολισμένη πολιτιστική πολιτική.

Κεντρική θέση στα προγράμματα αυτά έχει το ανταγωνιστικό χορηγικό μας πρόγραμμα «Πολιτισμός 2021-2025», το οποίο εφαρμόζεται σε ετήσια βάση και αποσκοπεί στη χρηματοδότηση διαφοροποιημένων ανά τομέα πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Από τα επιμέρους σχέδια του συγκεκριμένου προγράμματος καλύπτονται δράσεις των τομέων της λογοτεχνίας, της μουσικής, του χορού, των εικαστικών τεχνών, του παραδοσιακού πολιτισμού, του θεάτρου και του κινηματογράφου.

Συγκεκριμένα, η προκήρυξη των σχεδίων του προγράμματος «Πολιτισμός», τα οποία καλύπτουν όλο το φάσμα πολιτιστικής δραστηριοποίησης φορέων, ομάδων, φυσικών προσώπων και μεμονωμένων πολιτιστικών δημιουργών, έγινε μετά από σειρά διαδικασιών οι οποίες επέτρεψαν τη βελτίωση του προγράμματος. Οι αλλαγές αυτές

έχουν γίνει για τα σχέδια του 2023 σε σχέση με τα σχέδια του 2022 και αφορούσαν την αύξηση του ποσού της πρώτης δόσης, δηλαδή της προκαταβολής που παραχωρείται στους αιτητές, η οποία αγγίζει το 75% του συνολικού ποσού της συγκεκριμένης χρηματοδότησης αντί του 60%, όπως ίσχυε προηγουμένως, και την αύξηση του αριθμού των ημερών για τις οποίες μπορεί να καταβληθεί ημερήσιο επίδομα για την κάλυψη των δαπανών.

Επίσης σημαντικό είναι να πω, για να το συνοψίσω, ότι δώσαμε και τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των αιτήσεων για τα σχέδια του προγράμματος σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, καθώς επίσης ότι για αποφυγή οποιωνδήποτε καθυστερήσεων στην καταβολή των χορηγιών έχουν δρομολογηθεί οι διαδικασίες στελέχωσης των αρμόδιων υπηρεσιών του υφυπουργείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Και είναι ένα μεγάλο στοίχημα και για ένα νέο υφυπουργείο, όπως είναι το Υφυπουργείο Πολιτισμού, να μπορέσει ακριβώς να συμπεριλάβει, να ενημερώσει, να προβεί σε όλα αυτά τα οποία, ξέρετε, για πολλά χρόνια αναμέναμε να δημιουργηθεί μία συγκεκριμένη ξεχωριστή δομή, οπότε καλή επιτυχία σας ευχόμαστε.

Να προχωρήσουμε με την κ. Ηροδότου Λούση από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(ΛΟΥΣΗ ΗΡΟΔΟΤΟΥ)

Έντιμη κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κύριε πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού,

Κυρίες και κύριοι,

Αναμφίβολα, ο εθελοντισμός αποτελεί μία πράξη αλtruισμού, μία πράξη που προσφέρει την υπηρεσία και τη βοήθειά μας στους άλλους, χωρίς να αναμένουμε ανταπόδοση. Όταν προβαίνουμε σε πράξεις εθελοντισμού, συμβάλλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των συνανθρώπων μας και στην ανάπτυξη της κοινότητάς μας.

Επίσης, ο εθελοντισμός μας δίνει την ευκαιρία να αποκτήσουμε νέες δεξιότητες, να μάθουμε να συνεργαζόμαστε, να αναπτύξουμε την εμπιστοσύνη και την ευαισθησία μας έναντι των αναγκών των άλλων.

Στα πλαίσια αυτά σημαντικός είναι ο ρόλος και οι ευθύνες της πολιτείας, ώστε να βοηθά και να δημιουργεί τις κατάλληλες θεσμικές αλλαγές μέσα από τις οποίες μπορεί ο εθελοντισμός να έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και συμμετοχή. Τα σχέδια κρατικών ενισχύσεων καθορίζονται από τις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής, ιδιαίτερα σε σχέση με την κοινωνική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης.

Αναγκαία προϋπόθεση βέβαια για συμμετοχή στα προγράμματα αυτά είναι τα έργα των μη κυβερνητικών οργανώσεων να εμπίπτουν στις εθνικές στρατηγικές και πολιτικές που εφαρμόζουν τα υπουργεία.

Η φορολογική πολιτική του κράτους καθορίζεται κατά τρόπο που να εξυπηρετεί τους πολίτες, πάντοτε στα πλαίσια των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και στα πλαίσια των ευρωπαϊκών κανόνων κρατικών ενισχύσεων, και είναι σε αυτά τα πλαίσια που το Υπουργείο Οικονομικών έχει παραχωρήσει φορολογικά κίνητρα με τα οποία απαλλάσσει από τη φορολογία τις δωρεές ή τις συνεισφορές που γίνονται προς οποιοδήποτε φιλανθρωπικό ίδρυμα εγκρίνεται ως τέτοιο από το Υπουργείο Οικονομικών.

Η δράση των πιστοποιημένων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων διευκολύνεται με την παροχή των φορολογικών αυτών κινήτρων, καθώς κατ' αυτό τον τρόπο ενισχύεται η χρηματοδότησή τους και η συμβολή τους στο έργο της φιλανθρωπίας.

Σε σχέση με τις δυσκολίες στις διαδικασίες έγκρισης και αναγνώρισης ως φιλανθρωπικών ιδρυμάτων δυνάμει του άρθρου 9(1)(στ) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, όπως επισημαίνεται και στην έκθεση, καθώς και στην εφαρμογή του όρου που αφορά την εμπορική δραστηριότητα, επισημαίνουμε ότι η αναγνώριση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για φορολογικούς σκοπούς γίνεται, όταν η δράση του αιτούμενου ιδρύματος συνάδει με τις προϋποθέσεις που έχει θέσει ο Υπουργός Οικονομικών. Σε αυτές περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων και πρόνοια που αφορά τη μη διενέργεια εμπορικής ή επενδυτικής δραστηριότητας, ακριβώς για να παραμείνουν επικεντρωμένα στο φιλανθρωπικό τους έργο, βάσει των δωρεών που εισπράττουν. Αλλιώς, αν επιτραπεί η ίδια φορολογική απαλλαγή σε τέτοια ιδρύματα που δραστηριοποιούνται εμπορικά, θα σημαίνει ότι λαμβάνουν ένα είδος κρατικής ενίσχυσης που τους προσδίδει ένα προνομιακό καθεστώς. Δηλαδή, αν τους επιτραπεί να δρουν ακριβώς όπως οι αντίστοιχες κερδοσκοπικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά, τότε θα δημιουργηθούν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού προς τις επιχειρήσεις αυτές.

Όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρθηκαν προηγουμένως σε σχέση με τον εθελοντισμό, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία συλλέγονται δεδομένα για τη συμμετοχή του εθελοντισμού σε δραστηριότητες εθελοντισμού από το 2015 μέχρι και το 2022 σε τακτική βάση μέσω της έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης.

Κλείνοντας, θα ήθελα να μεταφέρω τα συγχαρητήρια του Υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνού για την επιτυχία του θεσμού της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών και γενικότερα για το έργο που επιτελείται με τη διαβεβαίωσή του για συνεχή συνεργασία με όλους του εμπλεκόμενους κοινωνικούς φορείς και συνεχή στήριξη των μη κυβερνητικών οργανώσεων και εθελοντισμού ευρύτερα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εμείς σας ευχαριστούμε και νομίζω μια καλή εισήγηση ήταν, με μια αντιπροσωπία του ΠΣΣΕ, να οργανώσετε μία σύσκεψη στο υπουργείο, κυρία Ηροδότου, να δείτε πρακτικά όλα αυτά τα οποία τέθηκαν και από πάρα πολλούς φορείς και το πώς μπορεί να βοηθηθούν οι οργανώσεις.

Ευχαριστούμε και για την παρουσία σας.

Να προχωρήσουμε στον κ. Ζαχαριάδη Ανδρέα από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ:

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ)

Ευχαριστώ.

Κυρία Πρόεδρε,

Αξιότιμοι σύνεδροι,

Θα ήθελα καταρχάς να συγχαρώ το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού για τη διοργάνωση της συνόδου, η οποία αποτελεί βήμα για παραγωγικό διάλογο μέσω της ανταλλαγής απόψεων, ιδεών και προτάσεων.

Η Κοινωνία των Πολιτών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών και των δράσεων που αφορούν στην εργασία και την κοινωνική προστασία, που αποτελούν τους τομείς αρμοδιότητας του υπουργείου και ως εκ τούτου η σημερινή πρωτοβουλία είναι πολύτιμη.

Σε ό,τι αφορά την απρόσκοπτη πρόσβαση των ΜΚΟ και εθελοντών σε προγράμματα κατάρτισης προς ενδυνάμωση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, θα ήθελα να επισημάνω ότι η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού προωθεί την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων,

γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με την πράσινη και γαλάζια οικονομία, γνώσεων και δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας.

Τα πιο πάνω προγράμματα απευθύνονται σε απασχολούμενους και ανέργους και ως εκ τούτου μπορούν να συμμετέχουν τόσο εργοδοτούμενοι σε ΜΚΟ όσο και εθελοντές που είναι είτε εργοδοτούμενοι είτε αυτοεργοδοτούμενοι είτε άνεργοι.

Ως προς τη συμμετοχή των ΣΚΕ σε προγράμματα κατάρτισης της ΑΝΑΔ, ανεξαρτήτως της νομικής τους υπόστασης, σύμφωνα με τις πρώτες νομοθεσίες που διέπουν τη λειτουργία της ΑΝΑΔ η συμμετοχή των ΣΚΕ σε προγράμματα κατάρτισης της ΑΝΑΔ είναι εφικτή για άτομα που εργοδοτούνται από τα ΣΚΕ και για τα οποία καταβάλλονται εισφορές στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Επισημαίνεται περαιτέρω ότι οι εθελοντές έχουν και τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης που υλοποιεί δωρεάν το Κέντρο Παραγωγικότητας, τα οποία στοχεύουν μεταξύ άλλων σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες, εφαρμογές γραφείου και εργαλεία συνεργασίας, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ασφαλείς ηλεκτρονικές συναλλαγές, ψηφιακές δεξιότητες για καλύτερη υγεία και ευεξία και οικονομική διαχείριση νοικοκυριού.

Το Κέντρο Παραγωγικότητας στο πλαίσιο του νέου του ρόλου για προώθηση της κοινωνικά στοχευμένης κατάρτισης έχει τη δυνατότητα να υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης για εθελοντές ή και στελέχη των συμβουλίων κοινοτικού εθελοντισμού, αφού προηγηθεί διάγνωση των ειδικών αναγκών κατάρτισης.

Στέλεχος του ΚΕΠΑ θα επικοινωνήσει με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού στις επόμενες λίγες μέρες, για να τροχοδρομηθεί η συνεργασία αυτή.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πιστεύει στη δυναμική κοινωνικού διαλόγου και ειδικά στον τομέα του εθελοντισμού ο κοινωνικός διάλογος είναι καταλυτικής σημασίας, διότι ενισχύει τον πυρήνα του εθελοντισμού, τη συνεργασία και τη

σύνδεση των εμπλεκόμενων φορέων, οδηγώντας σε αποτελεσματικότερες λύσεις. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της αποτελεσματικότητας του κοινωνικού διαλόγου αποτελεί το έργο κατάρτισης για εργοδότηση ανέργων, για παροχή κατ' οίκον υπηρεσιών φροντίδας σε παραπληγικά και τετραπληγικά άτομα που εφάρμοσε η ΟΠΑΚ κατόπιν σχετικής πρότασης του υπουργείου με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Να προχωρήσουμε στον κ. Στυλιανού Γιώργο του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

(ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ)

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι σύνεδροι,

Εκ μέρους του γενικού διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών χαιρετίζω τη σύνοδο και εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες της.

Η έκθεση της 9^{ης} Συνόδου αντικατοπτρίζει τις έγνοιες, τις προτεραιότητες του εθελοντικού κινήματος στην Κύπρο. Τοποθετείται στα θέματα που χρήζουν άμεσης λύσης από τους αρμόδιους φορείς μεταξύ των οποίων και το Υπουργείο Εσωτερικών.

Είναι γεγονός ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει εντοπίσει σειρά αδυναμιών στον υφιστάμενο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για άλλα Συναφή Θέματα Νόμο του 2017, για τη βελτίωση των οποίων ήδη έχει αρχίσει να εργάζεται.

Είναι επίσης δεδομένο ότι η συμβολή όλων όσων αφορά ο συγκεκριμένος νόμος είναι σημαντική και ως εκ τούτου η δημόσια διαβούλευση είναι το εργαλείο που θα βοηθήσει στο να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Αρχίζοντας από τη διαβούλευση, θα ήθελα να φέρω υπόψη της σημερινής συνόδου ότι μόλις πρόσφατα σε ημερίδα που έγινε με πρωτοβουλία ενός μη κυβερνητικού οργανισμού, του Civil Society Advocates, στην παρουσία πενήντα περίπου μελών μη κυβερνητικών οργανισμών συμφωνήθηκε όπως δημιουργηθεί μια άτυπη συμβουλευτική ομάδα η οποία θα συνέρχεται σε διαστήματα που δεν θα ξεπερνούν τη μια φορά το τρίμηνο, που το Υπουργείο Εσωτερικών θα εκπροσωπείται με μία θέση, ενώ στις υπόλοιπες θα υπάρχει εκπροσώπηση των διάφορων ομάδων ΜΚΟ.

Σίγουρα, το ΠΣΣΕ που εκπροσωπεί ένα μεγάλο αριθμό σωματείων, κυρίως των ΣΚΕ, θα εκπροσωπείται σε αυτό το φόρουμ διαρκούς ανταλλαγής απόψεων.

Πέραν αυτών, έχει ήδη αναγνωριστεί σειρά άλλων επιμέρους θεμάτων, για τα οποία σε αρκετές περιπτώσεις έχουν τροχοδρομηθεί λύσεις.

Συγκεκριμένα, σε σχέση με τον παρατηρούμενο διαφορετικό τρόπο λήψης αποφάσεων από τους κατά τόπους επάρχους, η αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου εργάζεται σε συνεχή βάση με καθοδήγηση, εκπαίδευση και εγκυκλίους προς το προσωπικό των εφόρων, ώστε να εξαλειφθεί κατά το δυνατό πολυγλωσσία στην ερμηνεία του νόμου. Έχουμε διαπιστώσει βέβαια αρκετές φορές ότι, ενώ φαινομενικά δύο υποθέσεις ομοιάζουν, στην πραγματικότητα έχουν κάποιες διαφορές οι οποίες οδηγούν και σε διαφοροποίηση τυχόν αποφάσεων.

Επίσης να υπενθυμίσουμε ότι στη βάση του νόμου κάθε απόφαση εφόρου είναι διοικητική απόφαση που εξετάζεται στη βάση των δικών της πραγματικών γεγονότων και η αρμοδιότητα αυτή αποτελεί αποκλειστική εξουσία κάθε εφόρου.

Ως προς τα ΣΚΕ, σημείο για το οποίο γίνεται ιδιαίτερη αναφορά, θα ήθελα να θυμίσω το κενό που υπάρχει στον περί Παγκυπρίου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού Νόμο, το οποίο καλύφθηκε μέσα από συνεννόηση με το ΠΣΣΕ και το Υφυπουργείο

Πρόνοιας με εγγραφή των ΣΚΕ ως ενώσεων νομικών μη κερδοσκοπικών προσώπων, στη βάση της φιλοσοφίας και της αρχικής σύστασής τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι πολλές αιτήσεις για εγγραφή δεν γίνονται σε αυτό το πλαίσιο και πιστεύω ότι η προσυμφωνία μεταξύ των τριών πλευρών ενός πρότυπου καταστατικού θα βοηθήσει στην απρόσκοπτη λειτουργία τους.

Πρέπει επίσης να παραδεχθούμε ότι όντως υπάρχουν κάποιες καθυστερήσεις τόσο ως προς την έκδοση πιστοποιητικών βεβαιώσεων όσο και σε άλλους τομείς που αφορούν σε σωματεία και ιδρύματα.

Παρά το γεγονός ότι δεν οφείλονται όλες οι καθυστερήσεις στους εφόρους, το Γραφείο του Γενικού Εφόρου προσπαθεί να βρει λύσεις που θα αμβλύνουν αρχικά και θα επιλύσουν οριστικά το πρόβλημα. Μεταξύ αυτών των ενεργειών είναι και η λειτουργία της νέας ψηφιακής πλατφόρμας για πρόσβαση στα μητρώα των σωματείων.

Πέραν του γεγονότος ότι η πλατφόρμα έχει τεθεί σε λειτουργία και είναι προσβάσιμη από τις ίδιες τις ΜΚΟ, έχουν δημιουργηθεί και οδηγίες χρήσης της με ψηφιακά μέσα, ώστε να διευκολυνθούν οι χρήστες ακόμα περισσότερο.

Επιπρόσθετα, προετοιμάζονται εκπαιδευτικές ημερίδες ειδικά προς τις ΜΚΟ για την εκμάθηση της χρήσης της πλατφόρμας, ενώ στα υπόψη του Υπουργείου Εσωτερικών είναι η αξιοποίηση οργανισμών, όπως ο ΠΣΣΕ, ως φορέων εκπαίδευσης των μελών τους για το θέμα αυτό, αλλά και για άλλα.

Στα πλαίσια των θεμάτων που εγείρονται και αφορούν στο Υπουργείο Εσωτερικών, αλλά όχι αποκλειστικά, γίνεται αναφορά σε αθλητικές σχολές. Πρέπει να σημειώσουμε ότι ο σκοπός του Υπουργείου Εσωτερικών δεν είναι η διαγραφή των αθλητικών σωματείων ούτε η μείωση του αριθμού τους ούτε η παρέμβαση στα εσωτερικά της λειτουργίας τους, αλλά αντιθέτως ο εντοπισμός σωματείων που έχουν δημιουργηθεί, για να καλύπτουν εμπορική δραστηριότητα διαφόρων ατόμων, τα οποία αντί για εταιρείες

έχουν επιλέξει να προχωρήσουν με εγγραφή σωματείων. Αυτό δημιουργεί θέματα ασφάλειας των αθλουμένων, που πολλές φορές είναι μικρά παιδιά, εφόσον ο περί ΚΟΑ Νόμος, ενώ θέτει αυστηρές προϋποθέσεις για τη λειτουργία των σχολών τόσο όσον αφορά τις εγκαταστάσεις όσο και εκπαιδευτές, δεν θέτει τις ίδιες προϋποθέσεις για τα αθλητικά σωματεία, επειδή ακριβώς έναντι του νόμου οι δύο οντότητες...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

Δεν προλαβαίνω, κυρία Πρόεδρε, να διακόψω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά είστε στα τέσσερα λεπτά. Έτσι πείτε μας σε points, να σας δώσω ακόμα λίγο χρόνο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε,

Να προχωρήσω σε σημεία.

Είμαστε στη διάθεση όλων των ΜΚΟ για συζήτηση και με το ΠΣΣΕ, όπως έχει τεθεί συγκεκριμένα στην αρχή της συνόδου. Όσον αφορά τα της MONEYVAL, θα μακρηγορήσω, αν τα αναπτύξω.

Και να σας πω για τον περί Εράνων Νόμο ότι υπάρχει η δυνατότητα και σε αυτή την περίπτωση να συζητήσει το υπουργείο με όλους όσους έχουν απόψεις για τον νόμο, για τη βελτίωσή του, διότι πάντοτε οι συζητήσεις είμαστε της άποψης ότι φέρνουν βελτίωση σε όλες τις νομοθεσίες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Στυλιανού.

Νομίζω, αν έχετε κάτι γραπτός από πλευράς των υπουργείων και θέλετε να το δώσετε στο ΠΣΣΕ, για να το μελετήσει, μπορεί να γίνει και βεβαίως είμαι σίγουρη ότι η εισήγηση που είπαμε, ότι θα πρέπει να γίνει μια από κοινού σύσκεψη εκάστου υπουργείου ή φορέα μαζί με το ΠΣΣΕ, για να τεθούν τα ζητήματα τα οποία έχουμε πει, θα ήταν πάρα πολύ εποικοδομητικό και ωφέλιμο. Και είμαι σίγουρη ότι όλοι θα το δείτε θετικά.

Ο κ. Σαββίδης Γιάννης από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ:

(ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ)

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε,

Αγαπητοί εκπρόσωποι της Κοινωνίας των Πολιτών, όσα έχουμε ακούσει σήμερα ενισχύουν την άποψή μας ως υπουργείου ότι οι εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις αποτελούν ζωτικό συστατικό κάθε σύγχρονης κρατικής ευρωπαϊκής κοινωνίας, που όπως θέλουμε να πιστεύουμε είναι και η κυπριακή.

Η ορθή λειτουργία τους και η εποικοδομητική τους συνεργασία με τις κυβερνητικές υπηρεσίες και άλλους φορείς μπορεί να αποβεί επωφελής για την κοινωνία.

Ως εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, θα ήθελα να σταθώ ειδικά στις δυνατότητες των μη κυβερνητικών οργανώσεων να συμβάλουν στην εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση.

Καταρχάς, η συμμετοχή των πολιτών στις διεργασίες των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι αφ' εαυτής μια άσκηση στη δημοκρατική συμμετοχή, ενισχύοντας ικανότητες, όπως η συνεργασία, και αξίες, όπως η αλληλεγγύη.

Παράλληλα, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που εργάζονται για ειδικά θέματα, όπως για παράδειγμα το περιβάλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η υγεία και άλλα,

ασκούν πίεση ή συνεργάζονται με κυβερνητικούς φορείς για βελτίωση της επίσημης εκπαίδευσης.

Επίσης αρκετές οργανώσεις εφαρμόζουν πιλοτικά προγράμματα μη τυπικής μάθησης με επωφελούμενους άτομα διαφόρων ηλικιών.

Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει στενή συνεργασία τόσο με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, με το οποίο έχουμε συνυπογράψει εδώ και περίπου έναν χρόνο μνημόνιο συνεργασίας, καθώς και με άλλες οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών. Δίνει υπό προϋποθέσεις πρόσβαση στις οργανώσεις αυτές στα σχολεία για προώθηση δράσεων. Ταυτόχρονα δε, συνεργάζεται μαζί τους για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων που υποστηρίζονται από ευρωπαϊκά προγράμματα και ταμεία.

Το υπουργείο μας τέλος αφουγκράζεται τις ανάγκες και τις απόψεις τους μέσω διαβουλεύσεων με χαρακτηριστικό πιο πρόσφατο παράδειγμα επικοινωνιακής συνεργασίας τη διαβούλευση για τον σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης 2021-2027.

Θεωρούμε ότι η ενδυνάμωση των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι αναγκαία και επωφελής. Κεφαλαιώδους σημασίας είναι η συνεχής βελτίωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας τους, η ύπαρξη ευκαιριών για διαφανή και αξιοκρατική οικονομική τους στήριξη και η διαμόρφωση κουλτούρας σεβασμού και αξιοποίησης του έργου και των απόψεών τους.

Καταληκτικά, να πω ότι έχω σημειώσει τις παρεμβάσεις που έχουν γίνει και έχουν εγείρει ζητήματα τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του υπουργείου μας. Το θέμα της διά βίου άθλησης είναι ένα θέμα το οποίο είναι προτεραιότητα για το υπουργείο σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και, στο πλαίσιο των προγραμμάτων που προσφέρει ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, κάθε εισήγηση,

ιδέα και σκέψη είναι καλοδεχούμενες. Επίσης να αναφέρω ότι για το θέμα των προσφυγικών σχολικών εφοριών, εξ όσων γνωρίζω, δίδεται αυτή η πληροφόρηση προς τις σχολικές εφορίες και έχω και το προσωπικό παράδειγμα, διότι και εγώ πρόσφυγας είμαι, αν υπάρχει οπουδήποτε πρόβλημα, είμαστε εδώ, για να βοηθήσουμε.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Σαββίδη,

Θα μου επιτρέψετε να αποχωρήσω, γιατί πήρε περισσότερο απ' ό,τι προβλέψαμε, οπότε έχω άλλη υποχρέωση.

Να καλωσορίσουμε τον πολύ καλό συνάδελφο τον κ. Ονούφριο Κουλλά, που θα με αντικαταστήσει. Να ευχηθώ καλή επιτυχία, σας ευχαριστώ για την παρουσία σας σήμερα προσωπικά, για τις παρεμβάσεις σας. Εδώ θα είμαστε, να συνεχίσουμε τον αγώνα, για να μπορέσουμε όχι μόνο να εκπροσωπήσουμε όπως πρέπει τους πολίτες, αλλά να έχουμε τις πολιτικές, τις ωφέλιμες πολιτικές, που θέλουμε για τον καθένα και την καθεμία ξεχωριστά, επαινώντας, φίλε πρόεδρε, τα πενήντα χρόνια που το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού· επιτελεί έργο, ενισχύοντας εμάς τους πολίτες, την ίδια τη δημοκρατία.

Καλέ συνάδελφε, σε ευχαριστώ πολύ.

Ευχαριστώ εσάς και συνεχίζουμε με την κ. Μεγαλέμου Μαριάννα από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

(Στο σημείο αυτό την Πρόεδρο της Βουλής αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Ονούφριος Κουλλά.)

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ:

(ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΜΕΓΑΛΕΜΟΥ)

Χαιρετίζω τη σημερινή σύνοδο και συγχαρητήρια στο ΠΣΣΕ.

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σήμερα συμμετέχει ως παρατηρητής, επειδή τα θέματα που μας αφορούν άμεσα στην ουσία είναι δύο. Το αίτημα για τη μείωση των τιμών χρέωσης ηλεκτρικής ενέργειας για τις εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 94 του περί Ρύθμισης Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003, στις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας δύναται να εντάσσονται μόνο κατηγορίες οικιακών πελατών που πληρούν τις πρόνοιες του νόμου και, σύμφωνα με τον κώδικα, οι δικαιούχοι της οικιακής διατίμησης είναι οκτώ κατηγορίες ευάλωτων οικιακών καταναλωτών, όμως το αίτημα έχει σημειωθεί και θα εξεταστεί εκ νέου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ)

Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Ποιοι άλλοι κρατικοί φορείς θέλουν να μιλήσουν; Εδώ πέρα έχουμε τη λίστα, έτσι;

Κυρία Μαρίνα Μιχαηλίδου;

Ναι, παρακαλώ!

(Μη ευκρινή σχόλια)

Ωραία, από τους εκπροσώπους των κρατικών φορέων είναι κάποιος που θέλει να μιλήσει;

Ο κ. Κεττής Ανδρέας από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ:

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΕΤΤΗΣ)

Κύριε προεδρεύοντα,

Κύριε πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού,

Θα είμαι σύντομος, δεν έχω κάτι γραπτό μαζί μου. Απλά είναι δύο-τρεις επισημάνσεις τις οποίες θέλω να κάνω.

Όσον αφορά τον εξειδικευμένο εθελοντισμό, γιατί ο εθελοντισμός ο οποίος έχει να κάνει εδώ και εκπροσωπώντας το Υπουργείο Δικαιοσύνης, αλλά και την Πυροσβεστική Υπηρεσία είναι εθελοντισμός ο οποίος έχει μία ιδιαιτερότητα. Υπάρχει η ιδιαιτερότητα του κινδύνου και, όσον αφορά τις πυρκαγιές, περιστατικά κρίσεων τα οποία προφανώς μπορεί να αντιμετωπίσουμε ως κράτος.

Εμάς οι απαιτήσεις μας ήταν συγκεκριμένες, ήταν οποιοσδήποτε εθελοντισμός να είναι στη σωστή βάση και επικροτούμε τον εθελοντισμό, αλλά πρέπει να είναι πάντοτε στη σωστή βάση. Υπό ποιες προϋποθέσεις; Της εκπαίδευσης, σε περιπτώσεις ανταποκρίσεως σε οποιαδήποτε περιστατικά, να υπάρχει σωστή και άρτια εκπαίδευση του εθελοντισμού, του προσωπικού προστατευτικού εξοπλισμού, αλλά και της ασφάλισης οποιουδήποτε δύναται να αντιμετωπίσει τέτοιου είδους περιστατικά. Να είναι ασφαλισμένος, γιατί εκεί υπάρχει ο κίνδυνος και σε οποιαδήποτε περίπτωση, αν πάθει κάποιος κάτι, τραυματιστεί ή ακόμα κάτι χειρότερο, μπορεί να αφήσει πίσω ανθρώπους και πρέπει να καλυφθούν.

Αξιολογούμε ότι ο εθελοντισμός ξεκίνησε να μπαίνει στη σωστή βάση. Να πω ότι με υπουργική απόφαση του 2019 για τον εξειδικευμένο εθελοντισμό πλέον έχουμε σε μητρώο καταγεγραμμένα επτά οργανωμένα εθελοντικά σύνολα, τα οποία έχουν εκπαιδευτεί από εμάς. Έχει εκδοθεί ταυτότητα για κάθε μέλος και διαθέτουν και τον προστατευτικό προσωπικό εξοπλισμό, αλλά και την εκπαίδευση, ούτως ώστε να έρθουν εκεί, στο πεδίο, και να βοηθήσουν εποικοδομητικά την υπηρεσία μας.

Επιπρόσθετα, να πω ότι τον περασμένο μήνα, με την ψήφιση και του περί Εθελοντών Πυροσβεστών Νόμου του 2022, η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει προκηρύξει θέσεις εθελοντών. Είχαμε ενδιαφέρον από σαράντα εννιά περίπου άτομα παγκύπρια και βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή στη διαδικασία πρόσληψης. Να πω ότι αυτοί οι εθελοντές θα είναι μέρος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, θα είναι κομμάτι μας, θα ντυθούν, θα

εξοπλιστούν, θα εκπαιδευτούν από εμάς και, για να καταλάβετε, θα κάνουν και υπηρεσία τουλάχιστον τρεις φορές τον χρόνο, οκτάωρη υπηρεσία, στις εναλλαγές, μαζί με εμάς. Άρα, θεωρώ ότι ξεκίνησε αυτός ο θεσμός να μπαίνει στα σωστά πλαίσια και θεωρώ ότι η δράση του εθελοντισμού, όπως βλέπουμε και στο εξωτερικό, είναι πολύτιμη και είναι τεράστιο το ποσοστό, ακόμα και σε σύγκριση με τους επαγγελματίες. Εννοώ δηλαδή ότι είναι πολύ μεγάλο το ποσοστό εθελοντισμού στο εξωτερικό.

Αν βάλω και λίγο το καπέλο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως εκπρόσωπός του, να πω ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως υποστηρίζει σχέδια χορηγιών που απευθύνονται σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, αλλά και σε φυσικά πρόσωπα τα οποία αφορούν δράσεις για την προαγωγή της ισότητας των φύλων, ως επίσης και δράσεις κατά της βίας κατά των γυναικών.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Κεττή.

Η κ. Όλγα Καλακούτα από το Υπουργείο Υγείας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ:

(ΟΛΓΑ ΚΑΛΑΚΟΥΤΑ)

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αγαπητοί σύνεδροι,

Θα προσπαθήσω να είμαι όσο το δυνατόν πιο σύντομη, αφήνοντας πίσω ένα μέρος της ομιλίας που έχει ετοιμαστεί για τους σκοπούς της σημερινής συνάντησης.

Πρώτα πρώτα θέλω να μεταφέρω τις ευχαριστίες της έντιμης Υπουργού Υγείας, της δόκτορος Πόπης Κανάρη, για τη σημερινή πρόσκληση. Η ίδια δεν μπορούσε να έρθει εδώ -γεγονός για το οποίο απολογείται- και να εκφράσει ακόμα μια φορά την πίστη την

οποία έχει προς το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, για όλες τις προσπάθειες τις οποίες κάνει.

Το Υπουργείο Υγείας θεωρεί πολύ σημαντική την οικονομική στήριξη των μη κυβερνητικών οργανώσεων, ώστε να μπορούν να είναι λειτουργικοί, παραγωγικοί και βιώσιμοι οργανισμοί. Για τον λόγο αυτό το Υπουργείο Υγείας κάθε χρόνο, τηρώντας τις αρχές της διαφάνειας, παραχωρεί τις ετήσιες χορηγίες προς τις εθελοντικές οργανώσεις στη βάση κριτηρίων αξιολόγησης που τέθηκαν σε συνάρτηση με τους κανόνες της χρηστής διοίκησης, οι οποίοι από τη μια πλευρά προστατεύουν τον παροχέα, δηλαδή το κράτος, και από την άλλη τον λήπτη, που είναι η εθελοντική οργάνωση.

Η πιστή εφαρμογή των καθορισμένων κριτηρίων διασφαλίζει την ομοιόμορφη και ισότιμη αντιμετώπιση των αιτητών, υποβοηθώντας παράλληλα την ορθή ερμηνεία σε ό,τι αφορά τις προτεραιότητες και τα δικαιώματα των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Ταυτόχρονα, οδηγεί έμμεσα στον υποχρεωτικό εκσυγχρονισμό και αυτοέλεγχό τους. Με σκοπό την προσαρμογή του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών στους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, το Υπουργείο Υγείας, σε συνεργασία με το Γραφείο Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, έχει προωθήσει δύο σχέδια, το γνωστό «De Minimis» και, δεύτερον, το «Παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος». Για το έτος 2022 το συνολικό ποσό που δόθηκε ως κρατική χορηγία, με βάση τα δύο σχέδια κρατικών ενισχύσεων, ήταν €3.121.000, ενώ οι εγκεκριμένες πιστώσεις για το 2023 είναι λίγο πάνω από €3 εκατομ.

Τίθεται ένα θέμα στην εξίσωση, όσον αφορά το αν θα μπορούσαν οι χορηγίες αυτές να ανακοινώνονται από την αρχή της χρονιάς, ούτως ώστε να διευκολύνουν τον προγραμματισμό τους οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι λόγοι είναι καθαρά πρακτικοί, όπως το γεγονός ότι, για να μπορέσει να ολοκληρωθεί η διαδικασία, απαιτούνται κάποια χαρτιά, τα οποία μπορούν οι ίδιες οι μη κυβερνητικές οργανώσεις να εξασφαλίσουν στη

συνέχεια. Μιλούμε για τους ελεγμένους λογαριασμούς κ.λπ., που δυστυχώς δεν μπορούν να είναι διαθέσιμοι πριν από το τέλος του πρώτου μισού του χρόνου, λόγος για τον οποίο η ανακοίνωση θα γίνει για φέτος μέχρι το τέλος του μήνα, εξ όσων έχω πληροφορηθεί.

Ένα δεύτερο θέμα το οποίο είχε τεθεί ήταν το θέμα για το αποθεματικό. Ως Υπουργείο Υγείας ζητούμε στοιχεία για το αποθεματικό, αλλά ρωτούμε και για ποιο λόγο τηρείται το αποθεματικό, ούτως ώστε να είμαστε δίκαιοι. Δηλαδή, αν κάποιος έχει φυλάξει κάποια χρήματα, για να τα χρησιμοποιήσει την επόμενη χρονιά για συγκεκριμένο λόγο, θα ήταν άδικο να πούμε «έχεις αποθεματικό, δεν σου δίνουμε» κ.λπ.

Κλείνοντας, σας διαβεβαιώνω εκ μέρους του Υπουργείου Υγείας ότι θα συνεχίσουμε να είμαστε στη διάθεση των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των εθελοντών, για να συζητούμε και να ανταλλάζουμε απόψεις κ.λπ. Ο εθελοντισμός αποτελεί την ουσία της Κοινωνίας των Πολιτών και συστηματοποιεί την αφιλοκερδή προσφορά υπηρεσιών προς όφελος της κοινωνίας και αυτό αποτελεί σημαντική παράμετρο για το υπουργείο μας, για τη συνέχιση της στήριξής σας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε πολύ.

Η κ. Λήδα Σκορδέλη από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(ΛΗΔΑ ΣΚΟΡΔΕΛΗ)

Χαιρετίζω και εγώ τη σύνοδο και καλωσορίζω όλους.

Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης θεωρεί πολύ σημαντική την ενδυνάμωση της Κοινωνίας των Πολιτών, την οποία ενισχύει με χορηγίες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, που δίδονται στην Κυπριακή Δημοκρατία για

υλοποίηση έργων τα οποία επιτρέπουν την παραχώρηση πιστώσεων και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Κάτω από τις χορηγίες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και της Νορβηγίας, από την πρώτη προγραμματική περίοδο, που έχει ξεκινήσει από το 2004, μέχρι την τρέχουσα, την τρίτη, προγραμματική περίοδο, που λήγει το 2024, και κάτω από την ελβετική συνεισφορά της προγραμματικής περιόδου 2019-2029, έχουν επιλεγεί και έχουν υλοποιηθεί ή υλοποιούνται από ογδόντα έξι μη κυβερνητικές οργανώσεις μικρά και μεγάλα έργα, από €10.000 μέχρι και €2,5 εκατομ., με συνολική χορηγία ύψους €19,3 εκατομ.

Αναφέρεται ειδικότερα ότι κάτω από τις χορηγίες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου υπάρχει ειδική πρόνοια των χορηγών για χρηματοδότηση μικρών έργων από μη κυβερνητικές οργανώσεις, το λεγόμενο «NGO Fund», με ποσοστό 10% της σχετικής χορηγίας που δίδεται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτό θα αναλογούσε σε €590.000.

Παρ' όλα αυτά, η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης αποφάσισε να παραχωρήσει πολλαπλάσιο ποσό από αυτό που έπρεπε να δώσει, ύψους €1,5 εκατομ., έτσι ώστε να ενισχυθούν κυρίως μικροί ΜΚΟ, με έργα/δαπάνες μέχρι €100.000. Πρόσθετα, με τις πιο πάνω χορηγίες η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης λειτουργεί και την Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων ως ένα κεντρικό σημείο πληροφόρησης για όλα τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν εύκολα να εντοπίσουν τα προγράμματα και τις προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων που τους ενδιαφέρουν.

Συγκεκριμένα, η Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων -είναι το λεγόμενο «Funding Program Portal»- περιέχει πληροφορίες και όλες τις προσκλήσεις για τα ανταγωνιστικά προγράμματα, τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τα Εθνικά Σχέδια

Κινήτρων. Πρόσθετα, η πύλη προσφέρει εκπαιδευτικά βίντεο για συγγραφή προτάσεων και για τη διαχείριση έργων για τα ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά προγράμματα, τα οποία καθοδηγούν τους ενδιαφερόμενους για τα κατάλληλα βήματα.

Επισημαίνεται ότι το κράτος, εκτός από τη διοργάνωση αυτών των εκπαιδευτικών σεμιναρίων, δεν έχει τη δυνατότητα να εισέλθει στη διαδικασία πρακτικής καθοδήγησης κάθε ΜΚΟ ξεχωριστά όσον αφορά τη συγγραφή/συμπλήρωση συγκεκριμένων αιτήσεων, όπως επίσης τη διαχείριση των έργων τους. Είναι ένα από τα σημεία που έχει τεθεί από την προηγούμενη σύνοδο. Αυτό αποτελεί τομέα δραστηριότητας σε συμβουλευτικό οίκο. Παρ' όλες τις ανάγκες όμως που υφίστανται, έχει παρατηρηθεί ότι δεν υπήρξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις στην παρακολούθηση των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών σεμιναρίων που έχουν διεξαχθεί στο παρελθόν. Διότι η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης έχει κάνει σειρά σεμιναρίων και εκπαιδεύσεων.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να κάνω ειδική αναφορά στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπου υπάρχουν σχέδια χορηγιών για τα οποία μπορούν να υποβάλουν αίτηση και ΜΚΟ. Οι προσκλήσεις για υποβολή αιτήσεων και για τα σχέδια αυτά δημοσιοποιούνται στην Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων και, όπως έχω ήδη αναφέρει, στο Cyprus Tomorrow, που είναι στην ιστοσελίδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Προσπαθήστε να τηρήσουμε τους χρόνους μας, διότι, όπως βλέπω, θα ψηφίσουμε και την έκθεση και θα πρέπει να έχει και κόσμο, για να την ψηφίσουμε.

Ο κ. Γεώργιος Ιουλιανός από το Υφυπουργείο Τουρισμού.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον εκπρόσωπο του Υφυπουργείου Τουρισμού)

Ωραία. Ευχαριστούμε πολύ.

Η κ. Τόμη Έλενα, Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ:

(ΕΛΕΝΑ ΤΟΜΗ)

Θα ήθελα αρχικά να εκφράσω τις ευχαριστίες μας για την πρόσκληση που έχετε απευθύνει στο Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, για να τοποθετηθεί επί των θεμάτων που έχει διαπραγματευτεί σήμερα η 9^η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών. Επιτρέψτε μου να συγχαρώ τον πρόεδρο, τα μέλη της διοικούσας επιτροπής και το προσωπικό του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού για τη διοργάνωσή της, αλλά και για τη δράση τους ευρύτερα στην κυπριακή κοινωνία.

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας επιδιώκει συνεχώς την ανταλλαγή απόψεων και τον διάλογο με την Κοινωνία των Πολιτών, είτε αυτή πραγματοποιείται μέσω κατ' ιδίαν συναντήσεων είτε στο πλαίσιο θεσμοθετημένων δράσεων όπως η σημερινή. Η δράση του οργανωμένου εθελοντισμού στην Κύπρο αποτελεί πλέον μέρος ενός ευρύτερου συστήματος παροχής υπηρεσιών, ενώ ο ρόλος των εθελοντικών οργανώσεων είναι πολυδιάστατος και διευρύνεται σε όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής.

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας βλέπει εσάς, τους οργανωμένους εθελοντές της Κύπρου, ως πολύτιμους συνεργάτες. Μέσα από την αξιόλογη συνεργασία που έχουμε αναπτύξει διαχρονικά, έχουμε επιτύχει την εφαρμογή και τη βελτίωση υπηρεσιών για κάλυψη σημαντικών κοινωνικών αναγκών, όπως η φροντίδα παιδιών σχολικής και προσχολικής ηλικίας, η εικοσιτετράωρη και διημερεύουσα φροντίδα ηλικιωμένων, αλλά και ατόμων με αναπηρίες, καθώς επίσης για κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών, όπως οι ανάγκες θυμάτων βίας, θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Στο πλαίσιο αυτό, μέσα από τα Σχέδια Κρατικών Ενισχύσεων του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, παρέχεται σε ετήσια βάση οικονομική στήριξη σε μη κυβερνητικές

οργανώσεις και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης που λειτουργούν προγράμματα στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Θα ήθελα να επισημάνω ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει σημαντική αύξηση τόσο στον αριθμό των προγραμμάτων και φορέων που επιχορηγούνται μέσω των Σχεδίων Κρατικών Ενισχύσεων, τα οποία διαχειρίζονται οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, όσο και στον συνολικό προϋπολογισμό, ο οποίος για το 2022 ανήλθε στα €15,8 εκατομ., ενώ για το 2023 προβλέπονται δαπάνες οι οποίες θα ξεπεράσουν τα €17 εκατομ.

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας εργάζεται επισταμένως, με στόχο τη βελτίωση των Σχεδίων Κρατικών Ενισχύσεων σε ετήσιο επίπεδο και την προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις, προτεραιότητες και αναφυόμενες ανάγκες της κοινωνίας. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται στη βάση μίας σειράς κριτηρίων ποσοτικών, αλλά και ποιοτικών, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η γεωγραφική περιοχή, το μέγεθος της κοινότητας, ο αριθμός εξυπηρετούμενων και άλλα. Με γνώμονα την ανάγκη για την όσο το δυνατόν πιο έγκαιρη παροχή κρατικής ενίσχυσης προς τους διάφορους φορείς, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας διαφοροποίησε το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας από το 2022 και μετακίνησε τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων στο πρώτο τετράμηνο του έτους.

Σημαντικό είναι επίσης να αναφερθεί ότι λειτουργοί των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας σε όλες τις επαρχίες βρίσκονται στη διάθεση των μη κυβερνητικών οργανώσεων για κάθε αναγκαία στήριξη και καθοδήγηση, ενώ παράλληλα το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, με στόχο την άμεση προσέγγιση των συνανθρώπων μας που χρειάζονται τη στήριξη και την αρωγή του κράτους, έχει προχωρήσει στην πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Κοινωνικός Λειτουργός της Γειτονιάς».

Επιπρόσθετα, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας έχει δημοσιεύσει πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για το νέο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών για τη δημιουργία

νέων ή την επέκταση υφιστάμενων δομών κοινωνικής φροντίδας, στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026, και έχουμε καταγράψει την αναφορά του ΕΣΣΕ Αμμοχώστου για τις δυσκολίες που υπάρχουν στην εξασφάλιση των πιστοποιητικών σε συνεργασία με την Πολεοδομία. Επίσης αντίστοιχο σχέδιο υπάρχει και από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, όπως γνωρίζετε. Και, όσον αφορά τα θέματα που άπτονται της νομοθεσίας και τον κανονισμό του ΠΣΣΕ, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας βρίσκεται σε στενή συνεργασία με το ΠΣΣΕ και τις άλλες εμπλεκόμενες κρατικές υπηρεσίες, όπως το Υπουργείο Εσωτερικών, με σκοπό την ολοκλήρωση των διαδικασιών και των εκκρεμοτήτων που υπάρχουν.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι έχουμε ακούσει προσεκτικά και καταγράψει τους προβληματισμούς, τις δυσκολίες και τις εισηγήσεις σας. Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και όλες οι υπηρεσίες που υπάγονται σ' αυτό θα συνεχίσουν να στέκονται δίπλα σας, στηρίζοντας έμπρακτα το κοινωνικό έργο που επιτελείτε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και εμείς ευχαριστούμε.

Η κ. Στάλω Ιωάννου, επίσης από το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας. Νομίζω ότι έχετε καλυφθεί, έτσι;

(Μη ευκρινή σχόλια από την κ. Στάλω Ιωάννου)

Ωραία.

Η κ. Νάντια Στυλιανού, Υφυπουργείο Πολιτισμού, μίλησε.

Η κ. Χόπλαρα Γεωργία, επίσης από το Υφυπουργείο Πολιτισμού, έχει καλυφθεί.

Ο κ. Χατζηδημητρίου Γιαννάκης έχει μιλήσει.

Ο κ. Ανδρέας Κιτρομηλίδης έχει μιλήσει.

Δύο λεπτά στον κ. Χάρη Ιωσηφίδη, εκπρόσωπο των Οικολόγων, που είναι ο τελευταίος ομιλητής.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ:

(ΧΑΡΗΣ ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Να ευχαριστήσουμε το ΠΣΣΕ για τη σημερινή συνεδρίαση και τις υπηρεσίες της Βουλής για την άρτια διοργάνωση.

Απλά να αναφέρω ότι θα βρισκόταν σήμερα εδώ η κ. Αλεξάνδρα Ατταλίδου, αλλά λόγω ενός προσωπικού θέματος δεν μπόρεσε να παρευρεθεί.

Θεωρώ ότι η συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών, η συμμετοχή η δική σας δηλαδή και των μελών που αριθμείτε, είναι πολύ σημαντική για την πολιτική ζωή του τόπου, όπως επίσης σημαντική είναι η διαφάνεια όχι μόνο για τα εσωτερικά τα θέματα τα δικά σας, αλλά και όσον αφορά τα κριτήρια και τη στήριξη που παρέχεται και σε ποιους παρέχεται.

Θα κρατήσω δυο πράγματα. Ένας παρατηρητής σήμερα νομίζω ότι πρόσεξε δύο πράγματα από τις τοποθετήσεις όλων σας. Το ένα είναι το ελλιπές θεσμικό πλαίσιο, όπως διαφαίνεται, η διαφορά στο πώς παρέχεται η στήριξη ή στο ποια είναι τα κίνητρα. Από ό,τι αντιλαμβάνομαι, τα υπουργεία είναι ήδη σε διαδικασία αναθεώρησης και βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου και αυτό είναι θετικό. Το δεύτερο είναι τα πρακτικά ζητήματα, το πώς πραγματικά στηρίζονται στην πράξη, πώς υποβοηθούνται στην υποβολή των προτάσεων για εξασφάλιση ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Εγώ απλά θα ήθελα να σας καλέσω να δούμε μαζί για μερικά δευτερόλεπτα πώς οι θέσεις των ΜΚΟ παίρνουν την πορεία τους στην κοινοβουλευτική διαδικασία. Διότι έχετε εσείς τις θέσεις σας ως ΜΚΟ, ασχολείστε και έχετε εξειδίκευση σε ένα θέμα και γίνεται μια διαβούλευση επί κάποιου νομοσχεδίου. Έχετε δηλαδή τις θέσεις σας, καλείστε σε διαβούλευση. Από τη διαβούλευση κάποιες από τις θέσεις σας θα ενταχθούν μέσα στο

νομοσχέδιο ή ενδεχομένως και καμία. Ακολούθως θα ψηφιστεί το νομοσχέδιο και στο τέλος μένει η εφαρμογή. Ενδεχομένως στην πράξη να ακυρώνονται οι εισηγήσεις που έχουν συμπεριληφθεί στο νομοσχέδιο, επειδή απλά δεν εφαρμόζεται, πράγμα που δεν είναι και ασύνηθες. Θεωρώ όμως ότι αυτά τα θέματα αφορούν κυρίως την εκτελεστική εξουσία και ελπίζω, κύριε Δημητρίου, στη συνάντηση που θα έχετε με τον νέο Πρόεδρο της Δημοκρατίας να καταφέρετε να τον πείσετε.

Χαίρομαι που ο εκπρόσωπος της μη κυβερνητικής οργάνωσης «Οxyγονο» το έχει επαναφέρει και χαίρομαι επίσης που έχετε πάρει και διαβεβαιώσεις από την Πρόεδρο της Βουλής ότι η πρόταση νόμου του κ. Θεοπέμπτου, που τιτλοφορείται «Ο περί της Διαδικασίας της Δημόσιας Διαβούλευσης Νόμος του 2022», έχει κατατεθεί στην επιτροπή Νομικών, για να θεσμοθετηθεί και να καταστεί υποχρεωτική η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, επειδή τώρα έχει μόνο τη μορφή οδηγού, τον οποίο μπορείτε να βρείτε αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Επίσης να σας πληροφορήσω ότι ο κ. Θεοπέμπτου έχει στόχο να μιλήσει με την Πρόεδρο της Βουλής όσον αφορά το πρόβλημα της πληροφόρησης την οποία δεν έχετε οι ΜΚΟ σχετικά με τα τεκταινόμενα στις κοινοβουλευτικές επιτροπές για θέματα που σας ενδιαφέρουν, που είναι όντως ένα κενό.

Και ακόμα κάτι σημαντικό που έχω κρατήσει, που προέρχεται από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Καταναλωτών και έχει να κάνει με την απουσία της αιτιολόγησης της απόρριψης των εισηγήσεων που προτείνονται από ένα θεσμοθετημένο σώμα προς την κυβέρνηση, η απόρριψη αυτή είναι καλό να αιτιολογείται. Δεν ξέρω αν μπορεί να γίνει με νομοθετική ρύθμιση, είναι καλό να το δούμε.

Τέλος, σας ευχαριστώ πάρα πολύ και αναφέρω ότι θεώρησα πολύ ωφέλιμες τις παρεμβάσεις της Προέδρου μετά από κάθε ομιλητή. Θεωρώ πως υποβοήθησαν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ιωσηφίδη και ευχαριστούμε όλους και όλες για τις παρεμβάσεις σας.

Υπάρχει κάποιος εκ των βουλευτών/βουλευτριών που επιθυμούν να δευτερολογήσουν;

Όχι.

Ευχαριστώ πολύ.

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του ΠΣΣΕ κ. Ηλία Δημητρίου, για να συνοψίσει τα πορίσματα της σημερινής συζήτησης και εν συνεχεία να τεθεί προς έγκριση η έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΣΣΕ:

Θα είμαι σύντομος, γιατί έχουμε βγει και εκτός των χρόνων μας.

Τα πορίσματα και η όλη συζήτηση βγαίνουν μέσα από την έκθεση δράσης, μια έκθεση δράσης με πλήρη λεπτομέρεια, από όπου βγαίνει ένα κεντρικό μήνυμα ότι, ναι, όλοι οι φορείς, τόσο εμείς ως εθελοντικό κίνημα, αλλά και το κοινοβούλιο... Προηγουμένως ήταν εδώ η Πρόεδρος της Βουλής, η οποία πραγματικά με έχει ενθουσιάσει, και το λέω αυτό γιατί πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια που συμμετέχω η Πρόεδρος ή ο Πρόεδρος της Βουλής ήταν ουσιαστικός/-ή. Δεν ήταν απλώς να κάθεται πάνω στην καρέκλα. Αυτό είναι πολύ σημαντικό και έχει δώσει κάποιες κατευθυντήριες γραμμές, το οποίο είναι πολύ θετικό για μας. Επίσης εγώ θέλω να ευχαριστήσω τους αξιωματούχους εδώ των διάφορων υπουργείων, οι οποίοι μέσα σε πνεύμα συνεργασίας συνεχίζουν να διατηρούν ανοικτή πρόσκληση προς το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, για να δούμε πώς λύνουμε τα διάφορα προβλήματα.

Ο τελικός στόχος ποιος είναι για μας, όπως και για την πολιτεία γενικότερα και για την Κοινωνία των Πολιτών; Είναι να κάνουμε ένα κράτος πρόνοιας όσο το δυνατόν καλύτερο από ό,τι είναι σήμερα. Δεν τα μαυρίζουμε όλα, δεν λέμε ότι δεν γίνεται. Γίνονται

αρκετά πράγματα, το έχω πει από την αρχή, όμως μέσα από μια παραγωγική, μέσα από μια καλόπιστη κριτική, η οποία γίνεται από την Κοινωνία των Πολιτών τούτου του θεσμού, ο οποίος είναι η φωνή των πολιτών, που με επίσημο τρόπο ακούγεται σήμερα... Μας κάνει ιδιαίτερα ευτυχείς το ότι, ναι, είμαστε σε καλό δρόμο.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ για τη συμμετοχή όλων και ευχαριστούμε και εσάς, κύριε Κουλλά, για την εδώ παρουσία σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Χαίρομαι, κύριε Δημητρίου, που η κ. Αννίτα Δημητρίου δεν καθόταν απλά στην καρέκλα, αλλά ήταν ουσιαστική. Τούτο δεν είναι αλήθεια για μένα, πρέπει να πω! Αλλά θέλω να πω κάτι ουσιαστικό, προτού μπούμε στην ψηφοφορία...

Μπορείτε να καθίσετε.

Κάποτε, ως προσκεκλημένος για να μιλήσω ως οικονομολόγος στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, είχα κάμει μια διερεύνηση, αρκετή έρευνα, και είχα διαπιστώσει ότι ο εθελοντισμός ουσιαστικά ως τρίτος πυλώνας της οικονομίας, της κοινωνίας, στον κρατικό τομέα και στον ιδιωτικό τομέα, κάτι μεταξύ των δύο, ήταν πολύ ουσιαστικός σε όλες τις οικονομίες των αναπτυσσόμενων χωρών. Το 8%-10% του ΑΕΠ - και σε κάποιες χώρες και περισσότερο- οφειλόταν στον εθελοντισμό. Δηλαδή, για να σας πω και να με κατανοήσετε, αν αύριο σταματήσετε όλοι και δεν υπάρχει ούτε ένας εθελοντής, αν σταματήσουν οι φιλανθρωπικές αγορές, οι εκδηλώσεις, οι εκτυπώσεις, τα πάντα με τα οποία ασχολείται το εθελοντικό κίνημα, θα μειωθεί το ΑΕΠ της Κύπρου κατά 10%. Αυτό θα ήταν μια τεράστια οικονομική κρίση. Μέσα στην πανδημία, για παράδειγμα, που έκλεινε και άνοιγε η οικονομία το 2020, η ύφεση δεν πέρασε το 6%. Και ήταν μια τεράστια ύφεση και ένα τεράστιο οικονομικό πρόβλημα, που μπορεί να έβαζε ολόκληρη την οικονομία σε κίνδυνο να καταρρεύσει. Ο εθελοντισμός φτάνει -και είμαι

βέβαιος ότι και στην Κύπρο φτάνει- σε αυτό το άμεσο ή έμμεσο ποσοστό, γιατί έμμεσες είναι οι περισσότερες επιδράσεις.

Είναι χαρά μου που είχα αυτή την ευκαιρία να είμαι εδώ.

Πρέπει να θέσω τώρα για έγκριση την έκθεση της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

Πόσοι τάσσονται υπέρ της έγκρισης της έκθεσης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι τάσσονται εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με πενήντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, η έκθεση της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών εγκρίνεται.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να συγχαρώ το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού για την άρτια διοργάνωση αυτής της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, καθώς και για τη λεπτομερή έκθεση που έχει καταθέσει, στη βάση της οποίας διεξήχθη ένας γόνιμος διάλογος και ανταλλάχθηκαν ιδέες όσον αφορά σημαντικά προβλήματα που επηρεάζουν άμεσα τον κοινωνικό ιστό και απαιτούν δραστικές λύσεις. Επίσης ευχαριστώ και συγχαίρω όλους τους βουλευτές και τις βουλευτρίες της Κοινωνίας των Πολιτών για

την παρουσία τους σήμερα εδώ και κυρίως για τις τεκμηριωμένες εισηγήσεις και τους προβληματισμούς τους.

Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες τόσο για την παρουσία τους όσο και για τις παρεμβάσεις τους θέλω να εκφράσω στους εκπροσώπους των κρατικών και άλλων φορέων και σε όλους όσοι συμμετείχαν με οποιοδήποτε τρόπο στη σημερινή σύνοδο.

Οι εισηγήσεις που τέθηκαν στο πλαίσιο της παρουσίασης των διάφορων ζητημάτων που εξετάστηκαν, αλλά και όσα προκύπτουν από τη συζήτηση που ακολούθησε πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης μελέτης.

Σας υποσχόμαστε και εγώ προσωπικά και η Πρόεδρος ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα είναι στο πλευρό σας και θα συνδράμει κάθε προσπάθεια ευόδωσης των στόχων σας. Όπως γίνεται κάθε φορά, τα αποστενογραφημένα πρακτικά της συνόδου θα αποσταλούν στην εκτελεστική εξουσία, με την παράκληση να τα μελετήσει δεόντως και να λάβει τα αναγκαία μέτρα, όπου είναι εφικτό. Την ίδια στιγμή, όλα όσα έχουν συζητηθεί σήμερα θα σταλούν στις αρμόδιες επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων, έτσι ώστε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους να μελετήσουν τα θέματα που εγείρονται και να προχωρήσουν στις αναγκαίες εισηγήσεις προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των διάφορων προβλημάτων, με στόχο να διασφαλίσουμε τις συνθήκες ενίσχυσης του εθελοντισμού και των εθελοντικών οργανώσεων και του ρόλου τους στην κυπριακή κοινωνία.

Στο σημείο αυτό θέλω να συγχαρώ και το προσωπικό της Βουλής για τη στήριξη του στην προσπάθεια αυτή.

Εδώ φθάσαμε στο τέλος της συνεδρίας μας. Ήταν ιδιαίτερη η χαρά μου που προήδρευσα -η κ. Δημητρίου στην αρχή και εγώ προς το τέλος- των εργασιών της συνόδου αυτής, γιατί δόθηκε η ευκαιρία να προβληματιστούμε όλοι μαζί -και εγώ προσωπικά, το επαναλαμβάνω- και να αποχωρήσουμε σοφότεροι.

Καλό απόγευμα και καλή συνέχεια!

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της 9^{ης} Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών.

(Ωρα λήξης: 13.56 μ.μ.)

The background features a light blue, stylized leaf pattern that is denser in the center and fades towards the edges. In the upper right corner, there is a cluster of black dots of varying sizes, arranged in a roughly circular pattern. The text is centered in the middle of the page.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Τ.Θ. 24649, 1302 Λευκωσία

Τηλ. + 357 22 514 786

www.volunteerism-cc.org.cy